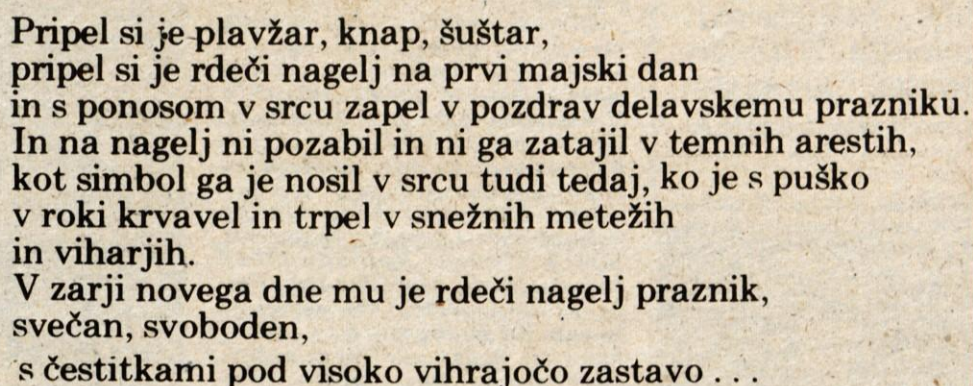

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

Leto XXXIV. Številka 32

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL
Ljubljana, Kranj, Radovljica, Škofja Loka
Trzin – Izdaja časopisno podjetje
Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec
– Odgovorni urednik Andrej Žalar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Vse, kar je ustvaril človeški um skozi zgodovinska obdobja, vse, kar se novega poraja, vsi dosežki in pridobitve, vse je nastalo v nenehnem delovnem stremljenju, v stalnem vrenju. Delo je plemenitilo, oblikovalo in izoblikovalo ljudski značaj, kalilo medsebojne človeške odnose, odnose do življenja in življenjskih vrednot – od nekdaj do danes.

Pravica do dela pa nikdar ni sama od sebe dana: tudi za delo, ki edino lahko vodi k urednejšemu življenju, se je bilo treba bojevati in žrtvovati. Za delo in za njegovo pravo mesto v družbenih odnosih so krvaveli delavci, borci, komunisti in socialisti na barikadah, na ulicah, v hostah, po ječah in v taboriščih. Za vsako ceno, tudi za ceno naj-svetlejšega, so bili boj in verovali, da v demokraciji in v svobodi sleherni delovni človek zaživi boljše, lepše, brez spora in brez izkoriščanja.

Vera v boljši jutranji dan, vera v bel kruh in v potico,
je bila dana močnim, pogumnim, stoletja zaničevanim.
Sijala je kot daljna, svetla in topla luč, neustavljivo vabila
in prevzemala. Tako prevzela nekdanje hlapce in dekle, da
so si svojo sodbo pisali in zapisali sami.

In v tej, nikdar še tako revolucionarno pridobljeni demokraciji in nikdar tako svobodni svobodi ni bilo časa niti za kratek oddih. Ljudstvo, ki je tako zelo verovalo in tako zelo krvavelo, je na ruševinah z lastnimi rokami gradilo nov dom, rudnike, železarne – da da bi samo gospodarilo, ustvarjalo in si pravično, enakopravno delilo sadove svojega dela.

Tu so, sadovi dela, ki mu je delavski razred vsega sveta – v spomin in v opomin – dal praznično obeležje na prvi majski dan. Tu so, vsepovsod okoli nas, vsakomur vidni, vsema sveta očitni. Nihče jih ne more zanikati, nihče jih ne sme omalovaževati ali zaničevati.

In ker je nenehno delovno in ustvarjalno stremljenje po še boljšem, še lepšem, še naprednejšem zahteva časa in vseh delovnih ljudi, je treba po tej poti navkreber, do novih zarij. Za nas in za vse miroljubne ljudi sveta po Titovi poti, poti bratstva, enakosti, medsebojnega tovarištva in spoštovanj, po poti, ki pa ni brez ovir in souvažnih namer. Vsako naklepno dejanje, usmerjeno v rušenje dela in sadov misli in rok, idejnih ciljev in vseh dosežkov nasploh, moramo v kali zatreti in uničiti. Vse preveč je bilo krvi in solz, trpljenja in tlačenja človeškega dostojanstva, vse preveč borb in bitk, da bi nadvse in najbolj dragocene vrednote, ki jih danes uživa sleherni naš delovni človek, izničili in poteptali.

Praznik dela, praznik nas vseh, naj bo resnični praznik dela in delavcev, ki živijo v svobodni, demokratični, samoupravni in socialistični državi danes in ki bodo znali varovati usoj sistem, svojo ureditev, svoje pravice; ki venomer, danes in v prihodnje, izhajajo le iz nenehnega truda in naporov — iz dela ...

D. Sedej

Po Gorenjski z ljubeznijo

V ponedeljek dopoldne so škofjeloški mladinci v Vodicaх prevzeli štafetno palico, živ simbol mladosti in trdnosti naše skupnosti — Pousod po Gorenjski navdušeni sprejemi in slovesnosti

V ponedeljek, ki je bil zaradi obletnice ustanovitve Osvobodilne fronte še posebej prazničen dan, je stopila na gorenska tla letošnja štafeta mladosti, prva, ki jo je pospremil na pot boleč spomin na tovariša Tita. V Vodica jo je nekaj po enajsti uri od domačih mladincev prevzela loška gimnazijka Marija Rois.

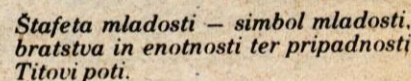
Štáfeta je potovala do Škofje Loke, kjer so ji na Mestnem trgu pripravili slovesen sprejem, ob 12.05 pa so jo v Zabnici dobili mladi iz kranjske občine. Osrednja prireditelja je bila v Kranju na Trgu revolucije, od koder je štáfeta po krajšem postanku nadaljevala pot proti Golniku. Tu so jo predali Tržičanom, ki so jo pozdravili na osrednji prireditvi pred paviljonom NOB. Radovljčani so jo dobili ob 15.25 v Koprju. Proslavi so pripravili pred Grajskim dvorom in pred gostinško šolo na Bledu, osrednja pa je bila pred tovarno Veriga v Lescah. Ob 16.35 so jo predali jeseniškim vrtnikom, ki so jo iz Poljé ponesli pred osnovno šolo Tone Cufar na Jesenice ter naprej proti Mojstrani in Kranjski gori. Štáfeta mladosti je prenočila na

Vršiču, včeraj zjutraj pa so jo prevzeli mladi iz tolminske občine.

Štafeto mladosti so povsod na Gorenjskem navdušeno pozdravili tisoči pionirjev, mladincev, borcev, pripadnikov JLA, delovnih ljudi in občanov, ki so potrdili trdno odločenost, da bodo nadaljevali pot, ki jo je začrtal tovariš Tito in da bodo varovali velike pridobitve naše revolucije.

Na osrednjih prireditvah, na katerih so se zvezni pridružitve lokalne štafete, so prebrali tudi pozdravna pisma predsedstvu Socialistične federativne republike Jugoslavije, v katerih mladi obljublajo, da se bodo borili za drugačne, pravične in enakopravne odnose med državami vsega sveta, kot sta se borila Tito in Kardelj, njihova največja vzornika. Titova bogata dediščina nalaga mladim veliko odgovornost. Dokazali bodo, da so njeni vredni nasledniki. Branili bodo pridobitve revolucije, razvijali samoupravne socialistične odnose, negovali bratstvo in enotnost ter socialistično solidarnost.

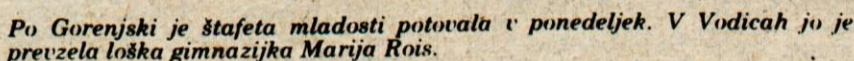
H. Jelovčan

Počastimo Titov spomin!

V ponedeljek, 4. maja, bo minilo leto, odkar nas je zapustil veliki voditelj narodov in narodnosti Jugoslavije, legendarni partizanski komandant, eden največjih državnikov sodobnega sveta, tvorec neuvrčenega gibanja, prijatelj in tovariš, naš predsednik Josip Broz-Tito. Leto bo minilo od trenutka, ko je v nas in okrog nas nastala praznina, ko smo z bolečino spoznali, da Tita ni več, obenem pa dostojanstveno svetu pokazali, da ostaja Tito med nami, da je naša pot njegova pot in da je naš dolg uresničiti tisto, kar je snoval Tito.

Pozivamo posameznike, ustanove in organizacije, da v ponedeljek spustite zastave na pol droga, obenem pa počastite predsednikov spomin z enominutnim molkom. Ob 15.05, ko je umrl Tito, se bodo po vsej Jugoslaviji oglasile sirene, po 10 lah pa bodo ta dan namenili posebno pozornost Titovemu delu, življenju in izročilu!

OBIŠČITE PRODAJALNE

V • LJUBLJANI • RADOVLJICI
• ŠKOFJI LOKI • LESCAH
• GORENJI VASI • NA BLEDU
• NAKLEM • IN JESENICAH

Iz govora Toneta FAJFARJA, udeleženca ustanovnega sestanka Osvobodilne fronte slovenskega naroda, na osrednji kranjski proslavi v počastitev jubileja Osvobodilne fronte

Proslave in prireditve

1. maja zjutraj pa bo Tržičanom igrala tržiška godba na pihala.

Med delavci je njena vloga

Odločujoče vloge delavcev ni mogoče zagotavljati le z akcijo Zveze komunistov, ampak z delovanjem komunistov na vseh področjih življenja, je poudaril predsednik slovenskih komunistov France Popit v pogovoru o pripravah na bližnje kongrese Zveze komunistov.

LJUBLJANA - V splošnem smo lahko zadovoljni z delovanjem Zveze komunistov Slovenije po VIII. kongresu, vendar to ne pomeni, da ne bi mogli delati boljše, je dejal pretekli teden v pogovoru z uredniki in novinarji predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije France Popit. Stalno nas je spremljala težnja, da mora biti Zveza komunistov povezana z interesi delovnih ljudi. Vendar odločujoče in v našem sistemu zapisane vloge delavca ne more zagotavljati le Zveza komunistov kot organizacija, ampak predvsem delovanje komunistov v vseh okoljih, od Socialistične zveze delovnega ljudstva do vseh drugih organov, organizacij in ustanov. Naš sistem samouprave socialistične demokracije to omogoča in terja. Zaradi tega bo

Prvomajske nagrade dela

Beograd — Danes bodo v
stavbi zveznega izvršnega sveta v
Novem Beogradu svečano po-
delili letošnje Prvomajске nagra-
de dela. Med nagradijenci so tudi
Štirje Slovenci, od teh dva Go-
renjca: Jože Ulčar iz Železarne
Jesenice in Karel Žmavc iz Indu-
strijskega podjetja Alprem, Kam-
nik.

treba na kongresu ZKS in tudi na kongresu ZKJ spregovoriti o delovanju Zveze, njeni organiziranosti, učinkovitosti in načinih dela.

Ko je predsednik centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije razlenjeval predkongresno problematiko, je opozoril na še neurejene odnose v združenem delu, na primer med proizvodnimi temeljnimi organizacijami in skupnimi ali strokovnimi službami, na pomanjkljiva razmerja med umskim in fizičnim delom, na vrednotenje minullega dela. Prepogosto je napačna in previsoko letеча politika porabe, ki vztraja na družbenem proizvodu, zaradi pritiska porabe visoko načrtovanem, katerega pa ne dosegamo. Potlej ni nič čudnega, če potrošimo več, kot pa ustvarimo. Nujna bo povezava tržnih zakonitosti z dohodkovnimi odnosi. Večja produktivnost dela, večji dohodek, racionalnejša organizacija dela, vpeljava sodobne tehnologije in znanja ostajajo še naprej naše naloge, boljši pa mora biti tudi naš odnos do dela, čemur moramo dati večjo pozornost v sistemu usmerjenega izobraževanja. Posebne skrbi družbe in Zveze komunistov pa morajo biti deležni družbenoekonomski odnosi na vasi in naša kmetijska politika nasploh. To je področje, kjer smo premalo naredili, je dejal predsednik France Popit.

J. Košnjek

»Kaj reči danes, štiri desetletja po zgodovinski odločitvi slovenskega naroda. Če ne bi izbrali tistega trenutka, če partija ne bi tako daljnovidno oblikovala fronte ljudskih množic, potem Slovenije ne bi bilo. Slovenski partizani smo ponosni, da nismo nikdar, niti v najtežjih trenutkih, zapustili svoje zemlje. Zasluga fronte je to. Izpolnila je leta 1941 sprejeti program. Na njenih izkušnjah se moramo učiti. Marsikaj smo pozabili, pa tega ne bi smeli!« J. Košnik

J. Košnjek

Priznanja Osvobodilne fronte

Po vseh gorenjskih občinah občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva podeljujejo občinska priznanja OF.

V Kranju so letošnji dobitniki: Anton Anžič, Pavla Arhar, Vera Bogataj, Aljoša Drobnič, Miro Fornazarič, Jože Ivšič, Peter Jakovec, Ivan Košir, Peter Košir, Rina Kokalj, Rudi Komurka, Janez Košir, Karel Lipovec, Stanka Likar, Janez Novak, Franc Puhar-Aci, Vinko Ribnikar, Franc Skumavec, Jurij Sokalič, Anton Sajovic, Anton Štefe, Ludvik Vidic, Tine Zaletelj, Polde Zupan, Andrej Žargaj.

Na Jesenicah prejemajo priznanja OF: Cirila Curk, Mirko Frankič, Lado Kersnik, Stane Kersnik, Miha Demšar, Ton Matoh, Anton Može, Albin Polk, Ivan Vovk, Zinka Bratuš, Alojz Freljih, Miroslav Nikolič, Janez Čop, Janez Brojan, Jaka Čop, Aleksander Kovač, Karel Frančič, Maks Dimnik, Draga Ulčar, Elika Šmid, Anton Koselj, Gizela Velikonja, Valentin Pohar ter občinska konferenca ZSMS Jesenice in DPD Svoboda France Mencinger Javornik-Koroška Bela

V Škofji Loki so nagrajenci:
 Pavla Potočnik, Aleksander Pivk,
 Matevž Šmid, Angelca Sovinc,
 Franc Potočnik, Gorenjevaški
 oktet, Pavle Šegula, Feliks Ku-
 ralt, Franc Čemažar in Franc
 Bevk.

V Radovljici so prejeli priznanja: Barbka Blaznik, Miloš Kelih, Janez Mandeljc, okrožni odbor OF Jesenice, Jurij Petek, Anton Potočnik, Tomo Prpič, Pavel Tolar, Ančka Vojvoda in Mirko Zlatnar.

Tržiški nagrajenci Osvobodilne fronte: Karel Našič, Andrej Stegnar, Karel Kraucar, Ivan Stucin, Minka Perajčič, Vladimir Perajčič, Janez Meglič, Jože Černigoj, Edo Roblek, Julijan Torkar, Mira Kramarič, Anton Kovačič in krajevna organizacija ZZZB NOV Podlublje. D S

D S

Spominska plošča na Bičkovi skali

Dražgoše — V nedeljo, 26. aprila, so taborniki 1. odreda »Bičkova skala« iz krajevnega skupstva Brinje v občini Ljubljana-Bežigrad odkrili slovensko plosčo na Bičkovi skali nad Dražgošami.

»Beseda Bičkova skala nam pomeni pojem partizanskega odpora proti okupatorju, pojem hrepenjenja po svobodi, pojem nepremagljivosti okupiranega ljudstva. Bičkova skala in Dražgoše so vsemu našemu ljudstvu svetel zgled naše trdne odločnosti za obrambo, ohranitev in nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične skupnosti narodov in narodnosti Jugoslavije,« je v svojem govoru na slovesnosti pri Bičkovi skali med drugim poudaril Zdravko Krvina, sekretar medobčinskega sveta ZKS za Gorenjsko in dolgoletni predsednik tabornikov Jugoslavije.

30-letnico praznuje odred »Bičkova skala« letos in je med najstarejšimi, pa tudi najbolj delavnimi taborniškimi odredi pri nas. Za svoje požrtvovalno delo je petnajstkrat

Srebrni znaki sindikata

Kot vsako leto, so tudi letos občinski sveti Zveze sindikatov najbolj delavnim osnovnim organizacijam sindikata in najbolj prizadevnim posameznikom pri sindikalnem delu podelili srebrne znake sindikata. Večina priznanj je bila že podeljena ob prvomajskih praznikih oziroma skupnih praznovanj ob 27. aprilu — dnevu OF, le v Kranju jih bodo podelili na posebni slovesnosti maja, proglašeni pa bodo na prvomajski proslavi na Joštu.

Srebrne znake sindikata prejmejo:
Na Jesenica: OO ZS Tozd
 Strojne delavnice Železarne Je-
 senice, OO ZS Tozd Promet in trans-
 port Železarne Jesenice, OO ZS
 Tozd Vatrostalna Jesenice, OO ZS
 Tozd Planika Breznica in OO ZS
 Tozd Gorenjska oblačila, od posa-
 meznikov pa Anton Dežman iz
 Tozda Jeklovtek — Železarna
 Jesenice, Ana Filipaj iz Železarne.
 Tozd Blumिंगsteckel, Anton Horvat
 iz Komunalnega podjetja »Kovinar«
 Jesenice, Janko Jelovčan iz Železar-
 ne Tozd Plavž, Sašo Piber, Železar-
 na Tozd Žičarna, Stefan Peterka.
 Postaja mejne milice Rateče, Anton
 Robnik, HP Gorenjka, Tozd Hoteli
 Kranjska gora, Miha Savjovic, Želez-
 arna Tozd Hladna valjarna Bela.
 Metka Urbanc, Železarna Jesenice.
 DSSS Komerciala in finance in
 Ljuba Zupan, Kemična čistilnica in
 pralnica Jesenice.

V Kranju: Franc Bajželj iz Iskre, Bogomir Bizjak iz Planike, Rafael Čirčič iz Gradbinca, Aleš Drakslers iz Save, Polde Gregorač iz Iskre, Silvester Jager z Uprave javne varnosti, Jože Jereb, Bolnišnica Golnik, Franc Jošt, Cestno podjetje, Lidija Jug iz IBI, Tine Lipej, Planika, Anka Orehar, Živila, Jože Puhanc, Sava, Miha Rehberger Tekstilindust. Janez Rejc in Olga Šumi, Elektrotehnično podjetje, Tone Resman. Cestno podjetje, ter Nataša Zalar iz Iskre.

Od kranjskih osnovnih organizacij ZS pa srebrne znake prejmejo: Bolnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, Elektro Gorenjske - DSSS, Sava TAP - Ogrodja Kranj, Skupnost za zaposlovanje in Zavarovalna skupnost »Triglav« Kranj.

V Radovljici: OO ZS Veriga
Lesce, Tozd Vijakarna; Vlado Ma-
tjašič, RS ZSS Ljubljana, Slavka
Mlakar, Hotel Jelovica Bled, Maks
Osvald, Murka Lesce, Zofka Polak
Elan Begunje, Milka Prešeren
Almira Radovljica, Jože Smole
Veriga, Tozd Orodjarna Lesce
Lojzka Šolar, UKO Kropa, Bojan
Tršeglav, Veriga Lesce, Janez Zu-
pan upokojenec, Albina Ambrožič
OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled
Franc Beguš, Veriga, Tozd Kovač-
nica, Jože Cvetkovič, Žito Triglav -
Gorenika Lesce, Katarina Brezov-

prejel naziv Partizanski odred
skupščini Zveze tabornikov
nije v Kočevju leta 1975
Ilegalca, Bloudkovo plaketo,
dr. Jožeta Potrča in zlati
list Zveze tabornikov Jugos
Ničkolikokrat je torej že post
zasluži, da nosi ime po herce
Bičkovne skale. Letos, ob 40-
ustanovitve OF in vstaje, 30-
dela Zveze tabornikov Slove
30-letnici odreda so se s spom
ploščo spomnili tudi njihove
ve skale.

Na slovesnosti v nedeljo v
nim tabornikom, številnim
in mladini spregovoril tudi
ženec bitke na Bičkovi skali.
Biček, taborniki in učenci iz D
in Železnikov ter mlada
pihala iz Alpleša pa so pr
bogat kulturni program.

nik, Vezena Bled, Anton
LIP TO Rečica Bled, Franjo
tinovič, Železniška postaja
Bled, Silvo Jurman, upol
Jana Kordež, Iskra Tozd
mi Lipnica in Gabrijel Kosel.
Tozd TIO Lesce.

V Škofji Loki: 00 ZS
Škofja Loka in 00 OS Blat
vrhar Škofja Loka: Boris
ABC LOKA, Tozd Peks
Loka, Veronika Guzelj, Iskra
Reteče, Slavko Hribar, Tem
Sovodenj, Silvo Kavčič, Mi
podjetje Ziri, Janez Kosmač
divar Ziri, Vinko Markelj
Železniki, Lado Mrak, To
Bodovlje, Štefan Nastran, Iskr
lezniki, Milica Zaletel, Odeja
Loka in Vera Završan, OS
nove brigade Železniki

V Tržiču: OO ZS Petrol, vracija Deteljica Tržič, Marjančič, BPT, Pavel Roblek, Ličen Jelka, BPT, Erna VVZ Tončka Mokorel in vec. TRIO Tržič.

Delegati so izvoljeni

Na Gorenjskem so že izbrali delegatov, ki bodo ponesli ročila III. kongresu.

V Kranju so bili izvoljeni: nislav Huber iz Save, Igljič z OŠ France Prešern, Japelj iz Ikosa, Darinka Japelj PTT, Marija Klar iz I. gimnazije Pavla Peranovič iz Tekstilne škole Franc Vončina iz Gradbenega inženjstva, Tanja Žugelj iz Ljubljanske univerze, ke — Temeljine banke.

Na **Jesenicah** so izvolili
Berlisk iz Splošne borne
senice, Ljubomirja Burman
ŽT Ljubljana – TOZD Jesen
Tihomira Kostiča iz Zelen
Jesenice in Antona Mikš
Zelezarne – TOZD Valjevo
Blumungsteckel.

Radovljiški delegati so: **Jan Bogovčič** iz HTP Bled, **Kunstelj** iz Murke in **Albin** iz Sukna Zapuže.

Škofjeloško gospodarstvo do na III. kongresu samostojljavev zastopali: Sandi R. KZ Škofja Loka, Andreja lenec, Gorenjska predilnica ja Loka, Marjan Smid iz Loka TOZD Elektromotorji Zidarstvo Škofja Loka

Tržič pa bo na III. kongresu zastopala delegatka Lidija Nazarič iz BPT Tržič.

35-let kovinarstva v Železnikih

Ob prazniku nova tovarna

Železniki — Tudi letošnje praznovanje dneva OF in 1. maja so v Železnikih začeli z novo delovno tingo — otvoritvijo nove Iskrine tovarne. S tem so hkrati počastili tudi 35-letnico kovinarstva v Selški dolini, saj je bila 27. aprila, leta 1946, ustanovljena proizvodnja zadruga kovinarjev, katere tradicijo danes

nadaljuje kolektiv tovarne Niko iz nje pa sta razen Iskre izšla še Tehnica Železniki in Kladivar Žiri. Nova proizvodna hala ima skoraj 10.000 kvadratnih metrov pokrite površine in bo Iskrin kolektiv v njej podvojil proizvodnjo, ne da bi zato zaposlili nove delavce. Sodobna tehnologija in oprema zagotavlja

vrhunsko kakovost izdelkov, ki so sposobni konkurirati na svetovnem trgu, kar zagotavlja, da bo tudi drugi cilj naložbe — proizvodnja za izvoz, uresničen. Omogoča tudi izdelavo zahtevnih profesionalnih maloserijskih motorjev, ki so izredno pomembni za uspešno delo naše strojegradnje. Vsa proizvodnja in tehnologija je zastavljena tako, da bodo že prihodnje leto uvedli računalniško vodenje celotnega postopka, kar bo spet omogočalo večjo kakovost, natančnost in količino izdelkov.

»Za vse nas« je ob otvoritvi poudaril slavnostni govornik zvezni sekretar za zunanjo trgovino Metod Rotar, »je razvoj tovarne elektromotorjev izrednega pomena zato, ker je od prvih začetkov usmerjala proizvodnjo na svetovni trg. To ni posledica resolucij, ampak zdrave pameti v kolektivu. Vse kar danes vemo, samo potrjuje upravičenost in prihodnost take usmeritve. Že dolgo se za nas marsikje ve, tudi zaradi izdelkov, ki prihajajo iz Iskre v Železnikih.

Zdi se mi pomembno, da ob tej priložnosti na ta uspešen primer širše opozorim, da bi tako spodbujali k takšni usmeritvi vso našo industrijo. Taka pot nas vodi k povečanju proizvodnje in kvalitetnejšemu gospodarjenju. Taka pot omogoča normalno pokrivanje domačih potreb in vse večjo dohodkovno motiviranost za izvoz.«

Na proslavi so podelili priznanja Niku Zumru, pobudniku kovinarske zadruge v Železnikih in Filipu Gartnerju iz Dražgoš, ki sta svojim premoženjem jamčila za začetno posojilo proizvodni zadrugi. Enako priznanje so podelili že pokojnemu Francu Prezljju-Podgrivarju iz Davče.

Za dolgoletno in uspešno delo in sodelovanje pa je delavski svet Iskre podelil priznanje občinski skupščini Škofja Loka, Iskra Commerc Lučljana in direktorju Iskre Tonetu Rakovcu.

Občinski svet Zveze sindikatov je na proslavi podelil srebrne znake sindikata najbolj zaslužnim sindikalnim delavcem.

L. Bogataj

Poudarki iz govora Metoda Rotarja

• Sprejeta sta družbeni načrt razvoja Jugoslavije in Slovenije. V znatni meri smo uskladili interese in dali odgovor na temeljno vprašanje ali vemo kaj hočemo in kaj zmoremo, ali bomo prišli v položaj, da ponovno v polni meri in v novih kvalitetah in kvantitetah dokažemo vse prednosti našega samoupravnega sistema in naše neuvrščene usmerjenosti. Lahko ugotovimo, da te odgovore imamo, da smo razvojne cilje opredelili in ob tem vsaj v večini primerov objektivno izmerili odnose med željami in možnostmi.

• Prvič je tokrat v naši državi sprejeto kot osnovno merilo našega razvoja povečano vključevanje vseh jugoslovanskih zmožnosti v mednarodno delitev dela. To je izraženo v obvezi, da raste stopnja razvoja dvakrat hitreje kot družbeni proizvod. To pomeni konec tega srednjeročnega obdobja prek 20 milijard dolarjev izvoza letno. Tako naša notranja spoznanja in ocene, kot ocene najpristojnejših mednarodnih in-

stitucij govorijo o tem, da je pravi, bilančno uravnotežen razvoj jugoslovanskega gospodarstva možen v polni meri pri izvozu, ki bo predstavljal okoli 30 odstotkov družbenega proizvoda. Če vemo, da sedaj predstavlja 15 odstotkov, je takšna usmeritev utemeljena.

• Letošnje leto nismo začeli najbolje, kar nas še dodatno obvezuje, da namesto splošnega govorenja o ekonomski stabilizaciji argumentiramo, skladno s sistemom konkretno delujemo, dnevno ugotavljamo prave vrzke zastojev in jih sproti rešujemo. Da to delamo vsi, najprej vsak pri sebi in da v najvišjem interesu delavskega razreda tako obnašanje potem zahtevamo tudi pri vseh drugih.

• Za nas je najvažnejša notranja stabilnost, naša notranja enotnost, temelječa na idejah, delu in vizijah tovariša Tita in Kardelja. Osvobodilno-frontovska tradicija in delavska tradicija in sedanjost, kakršna je tudi v Selški dolini.

Kulturnem delu prireditve so nastopili mladi folkloristi z Dovjega. — Foto: J. J.

Regijsko tekmovanje Tito-revolucija-mir

Vsi smo Tito

Dovje — Marksistično usposabljanje je pomemben del socialističnega vzgojnega dela mladih ljudi, bodočih graditeljev naše družbe, je osnova za uresničevanje ciljev revolucije, za katere je vseživo boril Tito in številni drugi veliki revolucionarji. Mladi morajo poznati življenjsko pot, misli in delo tovariša Tita in njegovih pomočnikov. Seveda pa se ne smejo zadovoljevati le s teoretičnimi znanji, ampak morajo svet tudi v praksi spreminjati. To so dolžni storiti, Kardelju, sebi, domovini. Naloga ni lahka. Pomagala jim bo znanost, socialistične skupnosti, bratstva in enotnosti. Pred nami so dni smo ob slovesu rekli: Tito ni več, toda če bomo delali in mislili tako kot nas je on učil, bomo mi vsi Tito.

Tito-revolucija-mir, ki letos nosi naslov »NOB in socialistična revolucija v Jugoslaviji 1941–1981« v dvorani kulturnega doma na Dovjem dejal Mirko Rabič. Vsi so mu pritrtili.

Na tekmovanju najboljših iz vseh petih gorenjskih občin je med osnovnošolci zmagala ekipa občinske konference ZSMS Jesenice, med srednješolci pa ekipa iz Radovljice. Med posamezniki so bili najboljši: Jasna Volfand iz Radovljice, Angela Železnikar in Alenka Kleč, obe z Jesenic, pri osnovnošolcih, pri srednješolcih pa Zoran Jelovčan iz Škofje Loke ter Andrej Markelj in Zdenka Sušnik iz Radovljice. 9. maja bodo zastopali svoje vrstnike na republiškem tekmovanju Tito-revolucija-mir.

H. Jelovčan

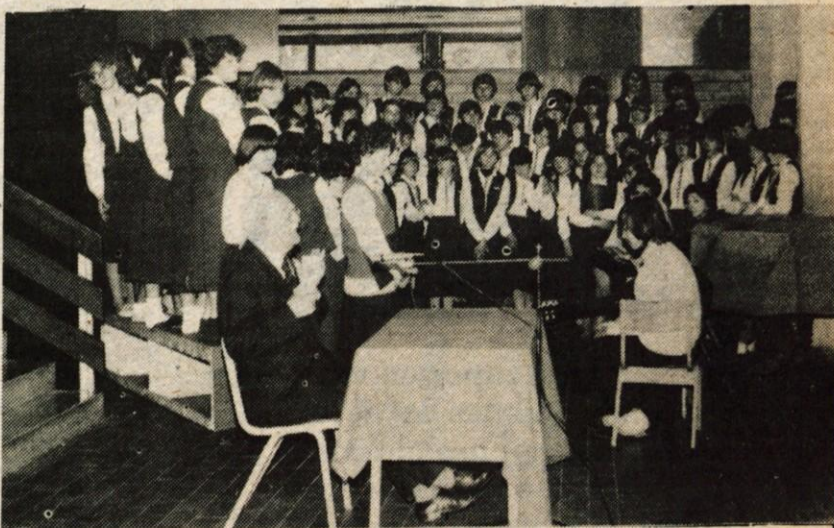
Teden Rdečega križa od 4. do 10. maja

Vsakoletni teden Rdečega križa poteka letos pod geslom »Rdeči križ z vami — za vas«, posvečen pa je letošnji obletnici vstaje slovenskega in jugoslovanskega naroda. V vseh občinskih organizacijah RK so se na teden RK že pripravili: na vseh osnovnih šolah Gorenjske bodo v tem tednu organizirani sprejemi pionirjev prvih razredov med mlade člane RK, medtem ko bodo pionirji 7. razredov sprejeti v članstvo RK. Prav tako je v programu tedna RK, da občinske organizacije RK spodbujajo ustanavljanje aktivov RK ne samo na osnovnih in srednjih šolah, pač pa tudi v organizacijah združenega dela, kjer imajo precejšnjo vlogo predvsem pri preprečevanju nesreč pri delu, krvodajalskih akcijah, zdravstvenovzgojnih predavanjih, sodelovanju s civilno zaščito itd.

V tednu RK bodo ponekod občinski odbori organizirali najrazličnejše solidarnostne akcije, kot so pomoč starejšim občanom, invalidom in mladim družinam, organizirane bodo akcije zbiranja krpa in odpadnega papirja, katerih izkupiček je namenjen za humanitarne dejavnosti RK, kot je na primer nakup igračk za vrtnice v Brkinih in podobno.

V tem tednu bodo mladi člani RK organizirali tudi zbiranje šolskih potrebščin za mlade iz dežel v razvoju, ponekod, kjer so takšno akcijo imeli že lani, pa se bodo morda odločali za druge oblike solidarnosti. Občinski odbori RK bodo tudi spodbujali šolarje naj v tednu RK sodelujejo na natečaju, ki ga je za najboljši sestavek o Rdečem križu razpisalo predsedstvo skupščine RK Slovenije.

V tednu RK se zbirajo tudi denarni prispevki za delo RK in sicer s prodajo znamk RK, vrednostnih listkov, nalepk, bonov, značk, prav tako pa tudi z zbiranjem prostovoljnih prispevkov po krajevnih skupnostih, na mejnih prehodih, bencinskih črpalkah, železniških postajah in drugod.

Josip Rus med mladimi — Minuli petek je mladim z osnovne šole dr. Josipa Plemlja na Bledu spregovoril o svoji bogati življenjski in revolucionarni poti Josip Rus. Mladi so z zanimanjem poslušali pripovedovanje o njegovi sokolski aktivnosti ter aktivnosti zavednega komunista, revolucionarja in partizana. — Foto: D. Sedej

alpina ŽIRI

za trim trening šport

za trim trening šport

Uvoznikom se vedno mudi

JESENICE – Carinarnica Jesenice na jeseniški železniški postaji zaposluje delavce v carinskem nadzoru, v potniškem in v blagovnem prometu. Blagovni promet sicer predstavlja le manjši del vsega carinskega prometa – za mejno področje je vendarle bolj značilen precejšen potniški promet – je pa dejavnost, ki zahteva precejšnjo odgovornost zaposlenih.

Dušan Ulčar je zaposlen v Carinarnici Jesenice devet let – Uvažajo manj nesmiselnega blaga, večinoma reprodukcijski material – Konice ob četrletjih

Dušan Ulčar iz Radovljice v Carinarnici Jesenice opravlja delo carinskega inšpektorja za sprejem dokumentov.

»Sprejemam dokumente za carinjenje blaga za delovne organizacije in posameznike, tistega blaga, ki se v skrajšanem postopku ne da cariniti in je potrebno redno carinjenje. Za to je treba priložiti deklaracijo in pač vse dokumente, ki so potrebni za uvoz določenega blaga. Največ blaga prihaja na železniško postajo, carinimo pa tudi blago, ki prihaja preko majhnih prehodov.

Problemi se pojavljajo le tedaj, če je dokumentacija pomanjkljiva – tedaj mora blago počakati, kar pa je včasih precej težko za uvoznike, ki se jim praviloma vedno mudi. Okoli 90 odstotkov vsega blaga uvažajo delovne organizacije, večinoma reprodukcijski material. Na postajo prihajajo razne kemikalije, teh je največ, za jeseniško železarno, Verigo, za Plamen, skratka za gorenjske delovne organizacije. Veliko in največ dela je ob konicah, ki nastajajo tedaj, ko se bliža konec četrletja. Delovne organizacije morajo namreč izkoristiti določeno višino deviz do konca vsakega četrletja in tedaj se jim običajno zelo mudi. Na postaji se pojavljajo v teh konicah uvozniki iz vse Jugoslavije. Cariniki poznamo blago, ki se za carinjenje ponavlja, ob konicah pa so novi uvozniki. Za vsako blago je treba vedeti, za kaj se uporablja, saj to terja postopek. Danes si delovne organizacije prizadevajo, da bi sploh lahko uvozile in ne gledajo toliko na carinske dajatve. Pomembna jer predvsem pravica do uvoza, ki pa se mora izkazati v številnih soglasjih.

Na železniški postaji na Jesenicah carinijo vagonsko tudi izvozno blago, delavci pa delajo v turnusu, da bi se razbremenila železniška postaja, ki je ozko prometno grlo in ki bo postala večja šele po temeljiti rekonstrukciji. Zdaj je treba večkrat precej hiteti, sicer pa imajo cariniki za carinjenje uvoznega blaga časa pet ur in za izvozno blago dve uri – so pa seveda tudi izjemni primeri, ko se čas carinjenja lahko podaljša.

»Mislim, da danes delovne organizacije resnično uvažajo le tisto, kar nujno potrebujejo za normalno proizvodnjo,« pravi Dušan Ulčar. »Nesmiselnega uvoza ali izvoza, takšnega torej, ki ni v prid ne delovni organizaciji in ne našemu gospodarstvu, je zelo malo, posebno zadnje čase odločno manj kot prejšnja leta.« D. Sedej

ALEKSANDER JURCA:

Regres ne bi smel biti enak

Drobno in mrzlo je deževalo pretekli ponedeljek, da je bilo prvo pomladno zelenje še bolj zeleno in sveže. »Snež bo zjutraj,« je dejal Aleksander Jurca, »kar ni nič nenavadno za ta čas. Tisti, ki je padel pred tednom, gotovo ni bil zadnji, ker je padel tudi v dolini. Zadnji vedno zapade le v hribih.«

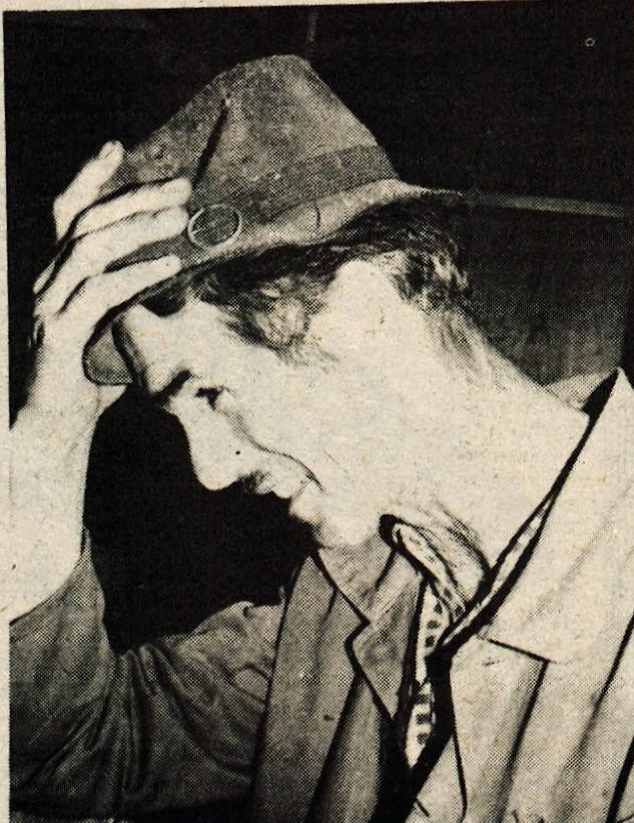
Letošnja izredno zgodnja pomlad je sicer omogočila, da so njive preorane in je žito posejano in celo krompir je že v zemlji. Tudi v hribih in Kladjah, čeprav leže dobrih 700 metrov visoko na slemenu Žirovskega vrha, uro od Gorenje vasi na severni in poldrugo uro od Žirov z južne strani. Zemlja je skopa, marsikje kamnata in v brežinah in zahteva zelo pridne roke in veliko gnoja, da rodi toliko, kot polja v nižini.

Če kmetje po Sorškem polju zatrjujejo, da stodnevna zima in zmrzal ozimnici ni naredila veliko škode, je v hribih povsem požela žito. »Devet mernikov sem ga posejal, lepo je ozelenelo, spomladi pa so bile njive prazne. Vse je bilo treba na novo preorati, vse na novo pognojiti in posejati. Oves sem posejal, da bo vsaj nekaj pridelka. Veliko slišimo o zaščiti hribovskega kmeta,« nadaljuje, »in nič ne rečem, da se nič ne naredi. Vendar pa se nikakor ne morem sprijazniti s tem, da imamo kmetje v Kladjah enak regres za gnojila in krmila kot kmetje na Trebiji. Če računam samo prevoz v dolino in nazaj in ne omenjam težjega dela, je naš regres v resnici dosti manjši. Menim, da bi morali pri kmetijski zemljiški skupnosti bolj natančno določiti, kaj je hribovsko področje.«

V hlevu ima 16 govedi. Redi pitance. Lahko bi imel več govedi, vendar so cene telet tako visoke, da je treba žival nekaj mesecev zastoj rediti, preden začne pridobivati na teži tudi za dohodek.

»Mleka pa ne prodajam, ker je zbiralnica predaleč. Najmanj 300 litrov bi ga morali kmetje zbrati skupaj, da bi se vožnja do Trebije izplačala. Le tako bi kriili stroške bencina in obrabo traktorja. Mogoče se bomo kdaj v vasi le dogovorili za skupno oddajo, vendar sedaj še ne gre. Problem namreč ni le v tem, da bi se morali zmeniti med sabo, to bi že uredili. Problem je tudi cesta, ki je še vedno slaba in je vprašanje kako bi jo pozimi orali, da bi bila prevozna. Da bi ga nosili, ne gre.«

Ne bi bilo prav, če ne bi povedali, da je tudi v teh hribih napredek v zadnjih dvajsetih letih šel z velikimi koraki naprej. Več kot 15 let je, kar so prišle v vas prve kosilnice, deset let je, kar je Aleksander Jurca kupil prvi traktor v vasi, danes ga ima že skoraj vsaka kmetija. Tudi priključki so že na vsakem dvorišču. In če bi pogledali v hleve, je v njih veliko več živine, kot pred leti. Potegnjenih je vrsta novih gozdnih

cest, narejena je povezava z žirovskim koncem in Trebijo.

V zadnjih letih so veliko naredili pri poravnavanju bregov in obronkov tako, da lahko povsod pokosijo s kosilnico in to celo tam, kjer je bilo prej še s koso težko.

»Nobenega ni bilo, da bi tiste bregove kosil, zato sem se odločil, da jih s pomočjo zemljiške skupnosti poravnamo. Približno 3 ha zemljišča je bilo treba obdelati in nekako 90.000 dinarjev je vse skupaj stalo. Tretjino stroškov sem moral kriti sam, drugo je prispevala zemljiška skupnost. Veliko napornega dela je s tem prihranjenega.«

To je pravzaprav najbolj važno. Skoraj na nobeni kmetiji namreč, če ne že gospodar ali gospodinja, vsaj mladi hodijo na delo. Tudi na Pivkovi kmetiji, kot se tu po domače reče. In najbrž je prav v dodatnem zaslužku tista sigurnost, ki zagotavlja bodočnost.

L. Bogataj

REMONT – GRADNJE

ŽIRI P.O.
STARA VAS 14
ŽIRI

1. Razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

a) VODENJE TEHNIČNO-OPERATIVNEGA SEKTORJA

Pogoji:

- višja ali srednja šola gradbene smeri,
- leto delovnih izkušenj oziroma 3 leta delovnih izkušenj na opravljanju podobnih del in nalog,
- poseben strokovni izpit,
- aktiven odnos do samoupravljanja in socialistične morale

b) VODJE KOMERCIALNO-NABAVNEGA SEKTORJA

Pogoji:

- srednja šola komercialne ali ekonomske smeri,
- najmanj 2 leti delovnih izkušenj na opravljanju podobnih del in nalog,
- aktiven odnos do samoupravljanja in socialistične morale

Dela in naloge pod a. in b. se razpisujejo za dobo let

2. Objavlja prosta dela in naloge

GRADBENEGA TEHNIKA
za nedoločen čas

Pogoji:

- srednja izobrazba gradbene smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj na opravljanju podobnih del in nalog

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite najpozneje 10 dni po objavi razpisa oziroma razglasa na DO Remont in Gradnje Žiri, Stara vas 14, 64226 Žiri, s pripisom: Komercialno delovna razmerja.

O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po objavi sklepa.

ELEKTROTEHNIŠKO PODJETJE

Kranj
Koroška 53 c

objavlja potrebo po

I. 3 NEKVALIFICIRANIH DELAVCIH ZA DELO V ELEKTROMONTAŽNI DELAVNICI

Pogoj:

- poskusno delo en mesec

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas.

Delavcem nudimo kasnejšo priučitev za opravljanje specializiranih del.

Vloge naj kandidati pošljejo na naslov Elektrotehniško podjetje Kranj, Koroška cesta 53 c, v 15 dneh po objavi.

II. razpisuje kadrovske štipendije za naslednje poklice:

1. ELEKTROINSTALATER
2. ELEKTROMECHANIK
3. RTV MECHANIK
4. DIPLOMIRANI INŽENIR ELEKTROTEHNIKE – JAKI TOK

Prijave za razpis kadrovskih štipendij morajo priti najkasneje do 15. julija, tisti, ki se bodo naknadno vpisali, najkasneje v 30 dneh po vpisu.

CESTNO PODJETJE
Kranj

oglašja na podlagi 8. člena Pravilnika o delovnih razmerjih prosta dela

KV PLESKARJA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati naslednje posebne pogoje:

- poklicna šola pleskarske stroke, eno leto ustreznih izkušenj

Kot poseben pogoj za oglas del je določeno poskusno delo, ki bo trajalo tri mesece.

Pismene prijave je treba poslati v roku 15 dni po oglasu na kadrovsko službo podjetja.

K prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da kandidat izpolnjuje pogoje, ki so navedeni v tem razpisu.

Izbira kandidata bo opravljena najpozneje v roku 15 dni po poteku oglasnega roka. Kandidati bodo obveščeni o izbiri.

Izložba je javni prostor

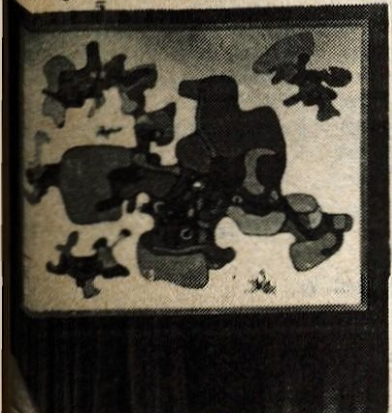
Vsako mesto ima svoj obraz. Niza vrsta podrobnosti, kot kamenčki mozaiku se strnejo v celovito podoba.

Izložba je prostor, v katerega se mestni ulici najprej »zaletimo«. Če ali nevede jo opazimo, zaznamo. Zapusti vtis, ki skupaj z drugimi oblikami oblikuje obraz mesta.

Neki trgovci izložbam nasploh ne dajejo kaj malo pozornosti. Običajno jih natrpajo z blagom — vse se vidi — kot da je izložba polna polic. Često brez vsakega okusa, smisla, ideje.

Izložba pa nima le trgovskega namena, ni le podaljšana roka industrije. Enako pomembna je njena kulturna plat. Izložba bi morala tudi usmerjati, pripovedovati, skratka, izložba je lahko tudi kultiviran prostor, v katerem vsled tega pridobi na vrednosti. Aranžerstvo je zato predvsem javno delo, nima le denarne vrednosti, saj je izložba predvsem javni prostor, ne zgolj trgovsko izložbeno okno.

Da je izložba lahko preprosto in trgovsko nevsiljiva in likovno

je zaživela za barvo. Žal naša grafija čudovite barve usklajene slike in tkanine, ki jo je z natančnim izborom blaga dosegel slikar, ne more odsevati.

neposredna, govori zgled iz kranjskega mesta. V aprilskih dneh je v Elitinih izložbah zavel svež pomladni veter. Kaj bi rezali rože iz papirja, jih obešali v izložbe in tako skušali ob novi kolekciji pričarati pomlad, je sam sebi dejal aranžer Janez Košnik, veliko imamo vendar slikarjev. K sodelovanju je povabil Vinka Tuška, slikarja čistih, svežih in živih barv. Elitine izložbe — enajst v šestih prodajalnah v starem delu kranjskega mesta — so postale likovna galerija, nevsiljiva, neposredna, vsem na očeh. Slikarjeve barve pa so zaživele z barvami blaga, ki ga je aranžer zelo natančno izbral. Dosegel je izjemno barvno uglašenost. Likovno govornico je spletel s trgovsko ponudbo. Slika in tkanina sta govorili vsaka zase in obe skupaj.

Elitine izložbe so bile zgleden primer, kako lahko izložbe kot javni prostor dobro uporabimo. Odsevale so svoj večplastni namen: trgovski obogaten z likovnim, likovni dopolnjen z vzgojnim, vzgojni tudi v pogledu humanizacije okolja. Z likovnostjo napolnjene in po likovnih zakonitostih zgrajene Elitine izložbe so se vključile v kulturni utrip kranjskega mesta.

Ideja in delo Janeza Košnika ni novo, že dobrih pet let poznamo njegova prizadevanja, njegove izložbe, ki ustvarjajo mimoidočega. Spomnimo se »Ravnika« polletja, ko je lansko poletje z akvareli, poletnimi pejzaži Ljuba Ravnika s Stenjaka vnesel v Elitine izložbe vroče poletje. V preteklih letih smo »z ulice« videli tudi Simoničeve in Marchelove slike, letos pa še slike Izidorja Jalovca. Novih zamisli in idej Janezu Košniku ne manjka, čeprav se mora zanje »boriti«, saj posluha za tovrsto delo pri nas res ni veliko. Morda, premišljamo morda, ga bo le vse več, saj se bodo morali trgovci vse bolj truditi za prodajo.

M. Volčjak

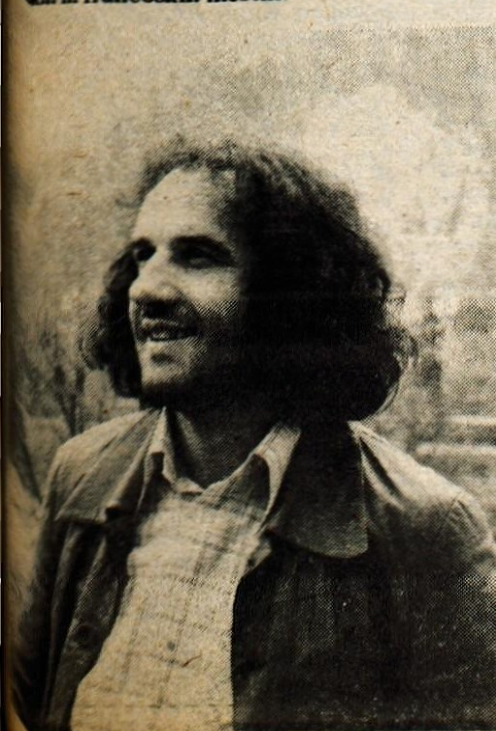
Peter Nos je vsemu kos

Kranj — V četrtek, 30. aprila, ob 16.30 in ob 17.30 bo v lutkovnem gledališču GLG v gradu Kiselštajn na sporedu lutkovna igrca Leopolda Suhadolca »Peter Nos je vsemu kos«. Gostovalo bo lutkovno gledališče nemškega gledališča Kranj.

grati otrokom, kot stati pred ogledalom

Slovensko mladinsko gledališče potuje na mednarodni mladinski gledališki festival v Ženevo — Pavel Rakovec, član SMG že več kot dvanajst let, govori o poklicu igralca, ki domala vsak dan stoji na odru pred najmlajšim občinstvom

Pavel Rakovec, igralec, že okoli dvanajst let je član Slovenskega mladinskega gledališča. Spleh ne skriva veselja nad tem, da je bilo njegovo gledališče izbrano med petnajstimi jugoslovanskimi za mednarodni festival mladinskih gledališč v Ženevi. Na festivalu se predstavili z Martinom Krpanom režiserjem Dušana Jovanoviča in Pržani v režiji Rističa. Razen sodelovanja na tem festivalu se ljubljanskim gledališčem obeta še turneja po nekaterih švicarskih in francoskih mestih.

Ti dve predstavi, ki ju je videl švicarski selektor, sta verjetno zelo blizu zamislim o mladinski igri, ki jo imata tudi prireditelj — švicarsko mladinsko gledališče — da namreč igre za mlade ne smejo biti smešno naivne, otroke ne smejo popeljati samo v sanjski svet, ampak morajo vedno ohranjati tudi stik s stvarnostjo in resničnimi življenjskimi vprašanji.

»Prav takšno gledališče pa hočemo tudi pri SMG, vsaj trudimo se na ta način in kot kaže nam to tudi uspeva,« pravi 38-letni igralec iz Kranja. »Mladinsko gledališče že zdavnaj niso več le čarovnice in principi in druge sorte pravljicosti, čeprav od časa do časa tudi igramo kaj takega. Pravzaprav smo totalno gledališče — za otroke in odrasle s predstavami, ki povedo nekaj tako mladim kot tudi ne več čisto mladim; smo gledališče, ki v docela nemogočih prostorskih razmerah z enajstimi stalnimi igralci postavi na oder vsako leto med vsemi premierami vsaj eno do dve takšni — odmevni, da jih hočejo vsi videti. No, vsi, to je res malo pretirano rečeno, saj je med nami dosti ljubiteljev gledališča, ki prisegajo le na Dramo, pa še kakšno gledališče za odrasle morda, potem pa dolgo ni nič in neke na koncu, ah, da saj res, tudi mladinsko gledališče obstaja.

Seveda pa ni da bi človek oziroma igralec kar jokal zaradi takšnega odnosa do gledališča; nasprotno, prav zaradi tega morajo biti vse predstave, prav tako tudi izbor del, na višini, kot se reče — kaj na višini, za dve, tri stopnje boljše morajo biti, da predstava odmeva. Odmevati pa mora med odraslimi gledalci, med otroci in tistimi, ki niso več otroci, pa tudi odrasli še niso, ali pa med tistimi, ki jih imajo še za otroke, pa to niso več. Za otroke res tudi še igramo pravljice, vendar pa to na bolj realen način, tako da

Titova srečanja z Gorenjsko — Tovariš Tito je bil čest in drag gost naše lepe Gorenjske. Kot delavec in ilegalcec je bil večkrat pri nas že med obema vojnama, po vojni pa prvič neposredno po svojem znamenitem govoru v Ljubljani maja 1945. Od tedaj je stalno prihajal. Številni so njegovi obiski v delovnih kolektivih, v rezidencah na Brdu in na Bledu je opravljal državniške posle ter užil tudi mnoge ure sproščenega oddiha. Gorenjska je bila srečna in ponosna, ko je sprejemala dragega gosta. Spomine na priručna srečanja z Gorenjske in Gorenjci obuja razstava, ki so jo pripravili delavci Gorenjskega muzeja iz Kranja, v petek pa so jo odprli v paviljonu NOB v Trzinu. Tu bo na ogled do 26. maja. — Foto: H. Jelovčan

Razstava »Vstaja na Gorenjskem leta 1941« — V prostorih Gorenjskega muzeja v Tavčarjevi 43 so pretekli petek odprli dokumentarno razstavo »Vstaja na Gorenjskem leta 1941«, ki so jo v Gorenjskem muzeju pripravili v počastitev 40-letnice OF slovenskega naroda in 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. Razstavo je postavil ter pripravil katalog kustos Gorenjskega muzeja Franc Benedik, ki je na slovesni otvoritvi, ki je zbrala veliko občinstva, orisal pomen in vsebino razstave.

otroka od pravilčnosti odmaknemo, da mu povemo, da ni vse črno in belo, pač pa vsakega nekaj, kot je pač življenje. Sicer pa mislim, da se gledališče nasploh premalo posveča mladostnikom. Koliko pa je del primernih za mlade? In prav pri štirinajstih letih, ko mladostnik spoznava svet, takrat ga je treba pridobiti za gledališče — seveda s predstavami primernimi za njegovo obdobje. Pa ni važen le izbor, pač pa predvsem način predstavitve; sicer ni ravno lahko pogruntati, kako si mladostnik na primer zamišlja Hamleta, a prav gotovo obstaja način, kako ga mladim predstaviti v razumljivi obliki. Tudi Martin Krpan, ki ga igramo sedaj, ni za vsako starost, čeprav velja za eno od uspešnejših postavitev na našem odru.

Stati na odru pred mlado publiko je prav gotovo povsem drugače kot pred očmi odraslih. »Brez dvoma,« pravi Rakovec, »igranje za otroke je, kot bi se gledal v ogledalo. Otroci zahtevajo poštenost od igralca, neobremenjeni so, lačni veselja in razvedrila, ne moreš jim lagati z odra. S starejšimi je malo drugače, občutljivejši so na intelektualne efekte, dosti lažje je zanje igrati. Pred otroki pa je treba sneti masko, tako kot si jo snamemo, če stopimo pred ogledalo. Bo kdo rekel, da je za otroke vse dobro, malo pobrcas na odru, skočiš, pa že osvojiš mlado publiko. Daleč od tega — vse moraš dati od sebe. Menim pa, da je gledališče za mlade še vse premalo; sicer pa se v vseh umetnostih dogaja, da je ustvarjanje za mladino neke ob strani.«

Pa otroci ali je sploh kaj razlike med otroci tu ali neke druge? »Seveda je razlika; na podeželju otroci predstavo dobesedno vpivajo z odprtimi očmi in usti, požirajo vsak gib igralcev na odru, živijo s predstavo, medtem ko so otroci v mestu že bolj razvajeni, tudi drugače se obnašajo v gledališču, ne vem, morda se jim pozna preveč gledanja televizije.«

Kaj pa leta, ali lahko postanejo ovira igralcu, ki večinoma igra za mlade? »Ne, za otroke se zlepa ne naveličaš igrati. Leta tu niso važna. Sicer pa o tem primišljevat tudi ni pravega časa. Okoli 200 predstav na leto ob tako majhnem kolektivu, pa še 80 predstav na gostovanjih pomeni, da si praktično vsak dan na odru. Kdo bi imel ob takšni zaposlenosti poleg vseh vaj, še čas premišljevat o tem, ali si še dovolj mlad, da igraš za mladino in otroke. Saj se kdo tudi naveliča, toda docela ne pusti igranja za mladino nikoli. Po drugi strani pa je spet dobra stran tako velike zaposlenosti v mladinskem gledališču prav gotovo možnost, da ob tolikšnem igranju dozoriš hitro v nekaj letih v igralca, medtem ko bi v kakem večjem teatru vrsto let po seriji hebleardičnih vlog moral čakati na kako večjo vlogo, na delo; v manjšem ansamblu pa je dela dovolj, tudi priložnosti, da se izkažeš, da zoriš in se izpopolnjuješ ob vsaki predstavi, saj si vsak dan na odru. Brezdelje pa je igralčeva smrt.«

L. M.

SAMO ENKRAT!
HALA TIVOLI

**BRASIL
TROPICAL**

RITEM, MELODIJA, PLES,
PESEM, OGNJEVITOST
IN LEPOTA:

»KARNEVAL V RIU«

PREDPRODAJA
VSTOPNIC: INEX —
POTOVALNA AGENCIJA
TITOVA 25 (Kozolec)
od 7. do 19. ure

9. MAJA ob 19. URI

Tomo Križnar

27

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

»Kakšnega gospoda?« vprašam. Pelje me okrog koč, malo više ob cesti stoji na pokošeni travi visok kamnit spomenik. Neki Helmut nemški leži stisnjen spodaj. Na marmorni plošči je izpisanih nekaj portugalskih vrstic. V glavnem poveljevalnih fraz. Na plošči je tudi križ z mučenikom in v vsakem vogalu pa še en križ ... tisti znani polomljeni križ, okoli obrnjena indijska svastika, simbol neke ideologije, ki me ob spominu nanjo zmrazi. Okrog spomenika je meter visoka bakrena ograjica. Ob vnožju je vaza. V njej cveti nekaj rosin, žlahtnih pragozdskih vrtnic.

»To je moje delo. Vsak dan zamenjam rože, čistim ograjo, strizem travo ...«

Kdo je ta možakar, katerega spomenik bi bolj pristajal na Plazo de Armas, med kolonialne baročne hiše?

»Lani ga je kap. Ko so se peljali mimo, ga je ravno na tem mestu zvilo. Gospodje iz mesta so mu postavili ta spomenik.«

Ko kasneje sprašujem, v glavnem mestu pokrajine Rondonie, zveem nekaj podatkov.

Slavni pokojnik je bil Nemec po rodu, šolan po prusko, ubogljiv in brezobziren, bivši nadzornik v Treblinku, kasneje esesovski oficir, sodeloval je pri izvrševanju sistematičnih množičnih morij po Poljskem in Madžarskem, ruski ujetnik, ubežnik, človek brez dokumentov, slepi potnik na ladiji v Argentino, južno-ameriški hazarder, privatni detektiv, inštruktor v brazilski vojski, član upravnega odbora v nemški koloniji zvezne države Rondonie ... bogat trgovec, poznana osebnost v politiki Rondonie ...

Bil je priseljenec; tako kot drugi aristokrati razvijajoče se brazilske industrijske družbe ni imel ničesar skupnega z ljudstvom, s tistimi cabokli, kreoli, mešanci vseh vrst, črnci in Indijanci. Sem v Južno Ameriko je prišel po sili razmer. In tu na teh tleh novega sveta je sedaj hotel uspeti. Prišel je z privzgojenimi delovnimi navadami in znanjem, kot bivši fašist je bil neobčutljiv za muke izkoriščanih; in še nekaj: natančno je vedel, kaj hoče — na novo potrditi svojo eksistenco. Organiziran z ostalimi nemškimi emigranti je kmalu prevzel domačinom vajeti trgovine in s tem dobil ves potreben vpliv za svoje interese. Njegovi agenti so podkupili revni živeli v več plan-tažnih vaseh, dobil je potrebne glasove za vstop v vladni zbor zvezne države Rondonie. Vedno bolj bogat in spoštovan je živel dobro preskrbljen v koloniji nemških priseljencev. Imeli so svojo nemško radijsko postajo, svoje časnike, nemške šole, gledališča ... Ljudem se v tem tujem svetu sploh ni bilo treba naučiti portugalsko.

Hitlerjev Mein Kampf je bil zanj biblija. »Resnico« te knjige so v šolah poučevali mlajšim rodovom. Do svojega zadnjega diha je ostal zagrižen fašist in je hotel speljati program, ki mu ga je spravila v uniformirane možgane nacistična sugestija. To je bila njegova kultura, brez nje bi izgubil samega sebe. Sedem na rob spomenika in se zamislim. Kam gre zgodovina ...?

Noči se, klepetave papige, meter velike, lete čez tropsko rdečo, v vseh romantičnih barvah prelivačoe se obzorje. Vedno letita po dve in dve skupaj. Samec in samica. Domov letita.

Kmalu gredo spat tudi ostale dnevne ptice. Zdaj začne koncert nočni ptiči, potem tudi škržati, tuktu-kani, čički in kaj vem kdo še ... Vsako noč me bude tudi pošastni kriki drugih živali. Včasih se sliši, kot bi kdo obupano tulil, drugič spet nekaj kot hihitanje, jokanje ... morda je to ujeta žrtev, lahko tudi nočni lovec s tako tožečim jamranjem vabi v kremplje svojo žrtev, morda se pozivajo na ljubljenje, se igrajo? Včasih me vznemiri težko lomastenje, topotanje in sopihanje. Glasovi mi ne povedo nič. V svojem spominu ne hranim nobenih podobnih slušnih izkušenj.

Moja ušesa so vajena le vseh hrupov civilizacije. Tam sem doma. Tole zvočno poigravanje džungle prepozna in se v njem znajde le uho stezosledca ali Indijanca. Vsak od teh ima doktorski naziv strokovnjaka za poznavanje džungle. Tako ali še boljše, kot se jaz znajdem v naših drobnarijah, se on znajde v pragozdu.

...

Drugo jutro me povabi možakar s sabo v gozd. Na lov. Tiho stopiva v visok zid zelenja.

Ko prideš v tropski pragozd, se moraš najprej vvesti na varno mesto, kjer te ne bo nič praskalo, grizlo, ali cvililo na ušesa, in se zbrati. To so pomembne minute. Če ne, se ne boš po vrnitvi spomnil ničesar. V pragozdu je vsega toliko, da letaš zbegan kot histerična baba.

Pozornost usmerjaš na tri višine. Podrast, srednje rastoče visoko grmovje, in pod krošnje 60 metrov in tudi več visokih orjakov. Povsod lahko vsak trenutek opaziš kaj zanimivega, česar ni v naših gmajnah. V podrastu se skrivajo kače, metulji, cvetje in zelenje vseh možnih oblik in vonjav. Kakšne barve! »Hvala bogu, da je ustvaril take lepote,« je nekoč vznemiljen vzkliknil raziskovalec, ko je odkril veličastno Victoria Reage. Višje gor z malo sreče najdeš orhideje, ovijalke čudnih fantastičnih oblik. Ponujajo se tropski sadeži, z veliko srečo pa se pritepe tudi trop opic. Pod čipkastimi krošnjami se spreletavajo divji ptiči. Divje živali so. Še vedno. Vendar so zrinjene globlje v pragozd, daleč proč od človeških naselbin in poti.

S svojo visoko postavo lomastim kot medved. Neroden sem in ves napet. Indijanci so prilagojeni na te pogoje življenja z majhno postavo. Spretni so, njih telesa so gibčna, gibanje je harmonično kot pri pumah, jaguarjih in podobnih lovcih.

Moj vodnik me vodi skozi visoko podrast. Sem in tja odseka vejo, ki je na poti, včasih pa se prebija skozi zelenje le tako, da si izsekava ozek nizek kanjon, podoben predoru. Plezava čez meter pa tudi več visoke korenine drevesnih orjakov, debelih kot naše hiše. Z njih vise kot telo debele ovijalke. Raznobarno trnovo listje ima bodice dolge kot žebliji. Vse je res podobno džungli iz hollywoodskih filmov o Tarzanu. Le za ves ta mrčes, vročino, soparo in razmočena močvirnata črna tla, tesnobni zrak, utrujenost in pobitost, neobgljenost in strah da bi se vsak hip lahko zgubil in nikdar več prišel na sonce nisem vedel.

Na Jošta urejene planinske poti

Odsek za pota pri PD Kranj je aprila opravil vsakoletna vzdrževalna dela na vseh planinskih poteh, ki vodijo na Jošta. Opravil je tudi manjše zboljšave poti, delno obnovil markacije, po potrebi pa tu in tam napravil nove. Med prazniki boste lahko po njih prijetno hodili.

Iz Kranja je najbližja pot na Torklo in po grapici, imenovani Sodarjeva smrt, nato pa po jugozahodnem pobočju nad vasico Pševu. Prva smerna tabla nas pri nadvozu čez železnico usmeri po pešpoti na Kalvarijo, druga nas s križišča na Delavski cesti usmeri po Poti na Jošta (tu je tudi smerna tabla za planinsko pot na Smarjetno), tretja pa nas pri šempetrski graščini usmeri po makadamski cesti do Torkle, kjer pot zavije levo po stezi čez travnik v gozd. Pot kmalu preči cesto in nato vodi ob njej navzgor do senožeti na desni, potem naprej le dobrih 200 m po cesti, nakar skrene z nje na že zaraščeno staro cesto, s tem pa kmalu v že imenovano grapico.

Pol ure daljša planinska pot vodi čez sedlo nad Javornikom. Po tej poti gremo pri šempetrski graščini naravnost, sprva še po asfaltni cesti, nato pa po poljski poti pridemo na cesto, s katere je že po nekaj metrih na levi odcep steze. Ta steza vodi sprva nad izkopom ilovice za opekarno, nato v desnem ovinku preči potok in senožet. Naprej po gozdu je pot sprva še položna, potem pa v presledkih strmejša. Po poljski poti

mimo vikendov na senožeti pridemo na cesto tik pred Javornikom. Na mestu proti Pševu je s severozahodne strani. Planinska pot od Stražišča do Javornika je urejana v preteklem letu in pretežno po stari planinski poti, bila po vojni opuščena.

Po severovzhodnem pobočju drži na vrh planinska pot iz vasi oz. Zabukovja. Od Rakovca Cesarja v Zabukovju vodi po meter dolgi krajevni cesti, od koder je po strmejši stezi do vrha 1,5 km. Ta pot je iz Kranja malenkost daljša od že omenjenih, vendar je zaradi daljšega pešačenja po cesti manj privlačna.

Prek sedla nad Javornikom gremo na Jošto po planinski poti iz vasi Čepulje in po daljši poti na Loško planinsko pot pridemo od vrha Pleče, nato gremo po razpotju vzhodno od Gaber, zavijemo po levi, ki na severni obide Spičasti in Gladki koncu senožeti, imenovani Kova dolina, pa se priključijo na Čepulj. Po opisani poti iz Besnice Jošta je 2 uri 30 min. hoke.

Tiskarna in kartonaža
GORENJSKI TISK n. sol. o.
Kranj

Na osnovi plana štipendij za leto 1981 objavljamo štipendije za naslednje poklice po TOZD:

TOZD STAVEK KRANJ, b.o.

Grafična šola Ljubljana

— Fotostavec

1 štipendija

TOZD KARTONAŽA KRANJ, b.o.

Grafična šola Ljubljana

— Kartonažer

1 štipendija

— Tiskar za tisk s ploskve

1 štipendija

TOZD TISK KRANJ, b.o.

Grafična šola Ljubljana

— Tiskar za tisk s ploskve

2 štipendiji

— Grafični tehnik

1 štipendija

Kandidati morajo prijavo za štipendijo predložiti na obrazcu DZS 1,65 ter ji priložiti:

- dokazila o osebnih dohodkih staršev na obrazcu prošnje za štipendijo,
- potrdilo Sob o premoženjskem stanju in številu družinskih članov,
- obveznosti iz dosedanjega šolanja,
- zaključno sprčevalo ob zaključku šolanja.

Prošnje in dokazila sprejema tajništvo delovne organizacije 30 dni pred objavo.

Kandidati si lahko ogledajo delovno organizacijo v sredo, 13. maja 1981 in v petek, 15. maja 1981, od 10. do 13. ure.

GIP GRADIS

Ljubljana

TOZD Lesno ind. obrat

ŠKOFJA LOKA

objavlja prosta dela in naloge

1. ENOSTAVNA ROČNA OPRAVILA V MIZARSKI DEJAVNOSTI IN PRIMARNI PREDELAVI LESA

Pogoj: — poskusno delo traja 30 dni

2. ČIŠČENJE PROIZVODNIH PROSTOROV

Pogoj: — poskusno delo traja 30 dni

3. ZAHTEVNA MIZARSKA OPRAVILA

Pogoj: — poklicna šola lesne stroke in 6 mesecev delovnih izkušenj.

— poskusno delo traja 30 dni

Delovno razmerje se sklepa za vsa navedena dela za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj vložijo ponudbe z opisom dosedanjih del v 15 dneh po objavi na naslov Gradis, TOZD LIO, Škofja Loka, Kidričeva 56.

KAMNIK

V naši trgovini na Bledu v Park hotelu imamo bogato izbiro usnjene ženske in moške konfekcije, pasov, torbic in rokavic, vse v modnih barvah in z možnostjo kombiniranja.

Ce vam standardni modeli ne odgovarjajo, vam naredimo tudi po meri. Trgovina je odprta vsak dan od 8. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 13. ure.

Prodajamo tudi na potrošniško posojilo in za obveznice posojila kupon št. 1, 2 in 3.

Obiščite
nas
in se
prepričajte
o ugodnem
nakupu
in bogati
izbiri

Po Koroškem, po Kranjskem

Le mrzel dan je bila ta sobota, ko smo z našimi naročniki odrinili čez Ljubelj. V Robežu, ob novem spomeniku padlim v prvi bitki na Koroškem, se nam je ponujal celo sneg. V Velikovcu, kjer smo postali ob žari — spomeniku našim borcem in internirancem, je bilo spet polno sonca, le mrz je šel do kosti. Ogrela pa nas je dobra malica, ki so nam jo tokrat pripravili v hotelu BOR v Predvoru.

Do Mostiča smo jo ubrali potem in se vozili nekaj časa ob koroški Krki. Reka Gurk je namreč lepo po slovensko Krka. In nad njo so Krške planine, ne Gurkentalen alpen. Krka teče tudi pod Ojstrico, gradom na špičastem hribu, kjer je svoj čas vladal knez Ostrovrhar. Saj poznate tisto pesem! Še danes je grad, ki je bil utrjen pred Turki, dobro ohranjen. Štirinajst vrat vodi do njega in vsaka imajo svoj dvizni mostič. Danes je tu restavracija z enkratnim razgledom po vsej Koroški, pa muzej srednjeveškega orožja.

Nismo imeli časa zanj, ker smo hoteli obiti pač vse tri najlepše koroške doline. Rož, Podjuno in Ziljo.

Skozi Šentvid na Koroškem smo prišli na Krško polje, središče Samove države. Na Gosposvetskem polju še vedno stoji knežji prestol. Zadnjega vojvodo so tu ustoličili 1414. leta. Moti nas le, da je napis, ki pripoveduje o stari zgodovini tega kamna, napisan le v nemščini. Vsaj tu bi moralo pisati po naše, če se že ne drže dvojezičnih napisov krajev.

Gospa sveta nas vsa praznična pozdavi s svojima različno popravljenima cerkvenima stolpoma, levim gotskim, desnim romanskim in lepo ohranjenjo krstilnico. Zal je prav ta

kraj precej ponemčen in slišiš več govoriti slovensko.

Tu blizu je velika gospodarska šola, ki koroška dekleta pripravi na turistične kmečke gospodinjice, bolj se tu razvija kmečki turizem, če ni prave gospodinjice pri pravega turizma ni. Tu bi se tudi mi zgledovali.

Pri Celovcu smo že spet dolge stare zgradbe se peljamo, so se med zadnjo vojno uspešno transporti z našimi zaponiki, so jih delili po taboriščih Nemške, Poljske, Avstrije.

Tudi Kotmaro vas, pokopan Karel Prusnik-Gaspar, liki borec za koroške Slovence.

V Bilčovsu nas pri Koroških trdnih Slovencih, ki so si svoj novi dom visoko nad Dravsko čaka kosilo. »Štimunga« je tu bi najraje zapeli. Tudi domače lepo, pojoče govore slovensko pritegnili. A moramo vseeno naprej.

V Vrbo ob Vrbskem jezeru. Poreče, tu pa obrnemo proti berku in k Osojskemu jezeru, večje je med Koroškimi jezeli, lometrov je dolgo. Tudi mutcu Osojskem spet slišimo naš vodič, Kranjčan Viktor Per Glotbura, dobro pozna Koroško zgodovino Slovenstva v njej. Le v Beljaku se še ustavimo zavednem Slovencu Brezniku. pa pesem ni mogla več priti v avtobusu je vse glasno in volje. Od najmlajše Jelke Rav Nemškega Rovta, do najstare Janeza Pogačarja z Bohinjske Zdaj pa proti domu, proti korenju. Ze se vidi Peč in med Jugoslavijo, Avstrijo in pa odlomljeni Dobrač ... D. D.

Slavko OSREDKAR, predsednik medobčinskega sveta Socialistične zveze delovnega ljudstva za Gorenjsko ob 40. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte in sedanjih nalogah SZDL

Bogate frontovske izkušnje

Kranj — »Ni odveč znova in znova poudariti, da je bila ob razpadu stare Jugoslavije fašistična okupacija, Komunistična partija Slovenije edina, ki je bila sposobna prevzeti odgovornost za usodo slovenskega naroda. Partija je vzpodbudila ustanovitev Osvobodilne fronte, ki je bila ustanovljena 27. aprila leta 1941. Ustanovnim skupinam je ob bok so stopile vse napredne in osvobodilne sile slovenskega naroda, ki so pred tem nastopale v javnem življenju v različnih oblikah. Tako je lahko postala Osvobodilna fronta vseljudsko osvobodilna organizacija, enotna politična organizacija vsega slovenskega naroda.« je v prazničnem pogovoru za Glasilo Socialistične zveze slovenskega naroda za Gorenjsko GLAS povedal predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Slavko OSREDKAR.

»Ta enotnost se je vsa leta boja krepila. Kot Komunistična partija Slovenije kot delavska organizacija je tudi Osvobodilna fronta slovenskega naroda v neprekinjenih oblikah delovanja med ljudmi krepila njihovo mobilizacijsko sposobnost. Fronta je bila vpeta v partizansko vojsko, v borbo za osvoboditev. Pomagala je v neustopni borbi ali pa je zagotavljala gnotne zasluge, da je naša partizanska fronta je od svojega nastanka leta 1941 dalje vedno bolj postajala tudi kot ljudske revolucionarne oblasti. Na našem koraku je bilo čutiti njeno vlogo, njen pomen. Bila je pobudnik za številne akcije, bila je mobilizator ljudi do takšne mere, da so sredi okupirane domovine nastale nove oblike ljudske oblasti, države, ki se je rojevala naša ljudska, ki je obenem tudi dokazovala, da Slovenci državotvoren narod, narod, ki v skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti odloča o svoji usodi in svoji

prihodnosti. Veličastni dogodki so bili na primer kočevski zbor odposlancev, zasedanje slovenskega narodnoosvobodilnega sveta v Črnomlju itd.«

»Letos slavimo 40. obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Ponosni smo, da to obletnico praznujemo v socialistični družbi, ki temelji na socialističnem humanizmu, na socialističnem delavskem samoupravljanju. Obletnico slavimo na visoki stopnji gnotnega in duhovnega bogastva naše družbe. Jubilej slavimo ponosni, vendar zavestni, da moramo odstraniti še številne težave, ki ovirajo naš razvoj. Današnja Socialistična zveza delovnega ljudstva, naslednica slavne Osvobodilne fronte, bogati z izkušnjami nas in našo SZDL, ki združuje ljudi za uresničitev socialističnih samoupravnih ciljev. Zato moramo v SZDL negovati in gojiti tradicije Osvobodilne fronte ter ljudsko ustvarjalnost na osnovi humanega, samoupravnega socializma. Socialistična zveza je na eni strani enotna fronta organiziranih socialističnih sil, po drugi strani pa enotna demokratična organizacija samoupravljanja v najširšem pomenu besede. Socialistična zveza mora predvsem omogočati ljudem, da vplivajo na celotno družbeno dejavnost, pa naj gre za zadeve širšega pomena, ali za dejavnost, ki se nanaša na drobne, vendar za življenje človeka pomembne zadeve. Naše vodilo morajo biti besede pokojnega Edvarda Kardelja, ki je dejal, da mora biti SZDL sredi življenjskega utripa ljudi. Krajevni zbori in srečanja SZDL morajo še bolj kot doslej postajati mesto, kjer ljudje razpravljajo in razrešujejo svoje probleme. To je bistvo našega samoupravnega sistema, bistvo naše samoupravne socialistične demokracije, bistvo teženj po uveljavitvi delovnega človeka in občana. Zbori ljudi,

zbori članov SZDL so tudi mesto, kjer imajo ljudje pravico in dolžnost vprašati, zakaj se na primer dogovorjeno ne uresničuje, zakaj se pojavljajo zastoje. Tako odprta SZDL bo lahko odigrala svojo družbenopolitično, svojo ustavno vlogo.«

»Smo v obdobju precejšnjih težav, za katere odstranitev bodo potrebni veliki napor. Ena glavnih nalog nas vseh in s tem tudi SZDL je razrešitev žgočih gospodarskih težav. SZDL mora omogočiti množičnost stabilizacijskega gibanja. S tem bomo premagovali pogosto zmotno prepričanje, da je stabilizacija le stvar nekaterih, ne pa nas vseh, ne glede, kje živimo, kje delamo. Bitka za stabilizacijo je bitka za vlogo delavca, za njegov vpliv, za njegovo besedo. To je bitka za samoupravljanje, za prepletanje in medsebojno dopolnjevanje samoupravnih pravic in dolžnosti, za utrjevanje bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije. Naloga SZDL ostaja krepitev delegatskega sistema na vseh ravneh, kar pa je obenem tudi boj zoper zastarelo, boj zoper tisto, ker nasprotuje resnični uveljavitvi delavca in občana.

»Frontna SZDL se mora približati interesom delovnih ljudi in občanov, zato mora negovati in razvijati takšne oblike dela, ki bodo njeno takšno vlogo omogočale. Ni nam treba oblikovati novih forumov ali iskati novih oblik dela. Izkoristiti je treba sedanje, vendar bogatejšje in vsebinsko ter organizacijsko popolnejše. Ljudem je treba omogočiti, da bodo povedali svoja mnenja, da bodo vplivali na družbena dogajanja. Pred nami je pomembna naloga: volitve prihodnje leto. Obsežno in odgovorno delo je to, saj moramo novim in novim ljudem omogočati vpliv na družbena dogajanja. Zaupati jim je treba in jih vključiti v delo. Stalno in povsod pa nas mora spremljati Titova misel o kolektivnem delu in odgovornosti. Ne gre za dolžino mandata, ampak za vsebino dela. Zato

Slavko OSREDKAR, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko

je vloga SZDL kot enega od nosilcev pravic na volitve še bolj odgovorna, prav tako pa organizacijska in usklajevalna. Takšna vloga SZDL je sedaj na preizkušnji. Prepričan sem, da ji bomo vsi skupaj kos. Neprecenljiv vir izkušenj je Osvobodilna fronta slovenskega naroda, veliko pa smo si jih nabrali tudi v našem vsakodnevnem delu. Vedno bolj spoznavamo našo vednost o nalogah, ki nas čakajo. Znamo oceniti, kaj smo naredili dobro, prav tako pa tudi znamo razlikovati med željami in našimi možnostmi ...»

Jože Košnjek

Vsem delovnim ljudem in občanom Gorenjske čestitam v svojem imenu in v imenu medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko k praznovanju 27. aprila, praznika Osvobodilne fronte, in 1. maja, praznika dela. Vsem želim uspešno delo in obilo osebnih sreč!

Šef, ki pred šihom počisti sneg

Pozimi, ko zapade sneg, ga je videti v roki pred začetkom uradnega dela, vendar ne za mizo, temveč za čistimi transportne trakove, garte, da lahko delo ob šestih normalno teče. Čeprav je vodja obrata žaganega lesa, če rečemo po starem, žage v Jelovici, prav nič »šefovski«. Na žagi je začel in to ga veseli in vedno bo delal, pa naj bo njegovo delovno mesto ali drugačno.

Nekdar se ne otepa tudi drugega dela, odgovornosti v samoupravnih organih. Bi bilo naštetih vse funkcije, ki jih je opravljal, kar je zaposlen v Jelovici, opravljajo pa se ne sme prezreti, da je v predstojništvu delavskega sveta delovne organizacije. Živi tudi s svojim krajem in skupnostjo in domačini Bukovice, Bukovščice ter drugih krajev, ki spadajo v krajevno skupnost, ga poznajo kot prijetnega aktivista, ki vedno poprime, ko ga vabijo, in je zraven pri vseh najpomembnejših odločitvah.

hlodovini se delo začne in, če hlodov ni, lahko vse naprej stoji. Pri žagi se je začela razvijati tudi Jelovica. Kakšna je bila pred tridesetimi leti in kakšna je danes?

»Veliko smo delali vsa ta leta in marsičemu se je bilo treba odreči, da smo zgradili tovarno, kakršno danes poznamo. Zato vsi, ki smo dali vse to skozi, znamo ceniti delo in med nami ni takih, ki bi se mu izogibali. Včasih smo morali delati tudi 24 ur skupaj, ker je bilo pač potrebno hlode razžagati, sedaj pa nekateri nočejo delati niti tistih 8 ur. To je največja razlika med nekdaj in današnjo Jelovico, če mislim le na kolektiv in ne na razvoj. Slednji pa je naredil najmanjši korak prav na žagi.«

Na les ne gleda le z očmi žagarja, temveč kot varčen gospodar, ki ve, da je gozd bogastvo, na katerega moramo pri nas še posebno paziti.

»Največ škoda je bilo pri nas narejeno, ko se je prepustila kmetom pravica, da sami razžagujejo les za svoje potrebe. To so prisiljeni delati na najbolj preprost način, kar zaradi nestrokovnosti dela prinese velike izgube. Zato mislim, da bi morale biti naše žage usposobljene za razžaganje različnih širin desk, da bi lahko pomagali tudi zasebnikom. Hkrati pa se na ta način veliko lesa razreže na črno.«

S čim je bil kot predsednik delavskega sveta tako velike delovne organizacije v zadnjem času najbolj zadovoljen. Kateri so dosežki, na katere je lahko ponosen on in ves kolektiv?

»Lani se je dokončno rešilo vprašanje financiranja rekonstrukcije obrata — žage v Predvoru, ki se je kot jara kača vleklo več let. Stroji so bili kupljeni že pred nekaj leti in neuporabljeni. Kot sem že povedal, je bil narejen najmanjši razvoj pri žagi, zato je obnova nujna. Na tej žagi bomo letno razžagali 20 do 25.000 kubikov lesa, kar je približno 40 odstotkov potreb naše tovarne. Hkrati pa je to večina lesa, ki ga dobimo

na Gorenjskem. Celotna naložba bo veljala približno 100 milijonov dinarjev.«

In kaj je največji problem?

»Surovina. Žagan les, ki ga moramo veliko kupovati izven Gorenjske, v drugih republikah in celo uvažati. Od 167.000 kubikov letnega etata na Gorenjskem dobi Jelovica 31.000 kubikov. Lesarji smo v okviru sestavljene organizacije GLG dogovorjeni o delitvi lesne mase in problem ni v tem. Omenil sem že, da se veliko lesa razžaga na črno in ga v lesnopredelovalnih tovarnah nikdar ne vidimo. Po drugi strani pa se kmetom skoraj ne splača več sekati. Vsi davki in prispevki so namreč odmerjeni od posekanega lesa in ne od predvidenega letnega poseka. Od dejanskega dohodka in ne od tistega, ki bi ga lastnik gozda lahko ustvaril, če bi sekal. Zato menim, da bi bilo tu treba spremeniti predpise. Najbolj pa čuvajo gozdove tisti lastniki, ki niso kmetje. Ti pa praviloma skoraj ne sekajo.

Pomanjkanje lesa nam povzroča velike težave v proizvodnji. Zastoj sicer ni bilo, je pa zaradi slabe preskrbe manjša produktivnost. To se je poznalo pri obsegu proizvodnje, ki bi bila prav gotovo lahko za 10 odstotkov večja.«

Letos, pravi, je zadovoljen, saj delo teče po planu. Tudi v temeljni organizaciji Montažni objekti ni več tako velikih odstopanj. Sicer še pride do pomanjkanja re-promateriala, vendar motnje niso več tako občutne. Marca so v temeljni organizaciji Proizvodnja oken in vrat dosegli celo rekord — izdelali so skoraj 10.000 oken in vrat.

Redkih besedi je, vendar so te premišljene in kritične in vedno prav postavljene. Takšnega je naredilo delo in takih Cirilov bi danes potrebovali še veliko več. Če bi vsi delali tako kot on in bi poprijeli tam, kjer kaže delo, in ne samo tistega, za kar so s »sistematizacijo del in opravil« zadovoljni, bi najbrž ne potrebovali toliko sanacijskih in stabilizacijskih in raznih drugih programov.

L. Bogaraj

Večna neprekinjena struga

Leto dni.

Leto dni, odkar so se nam sklonile glave in otprnili srca v najtrpkejši bolečini — beličini naroda. Tisti čustveni tesnobi, ki pronica globoko v človekovo intimnost, tisti stiski slehernega srca, ki je tako trpka, da je nikakršna, še tako izbrana beseda ne izrazi.

Leto dni, ko je naše živo, utripajoče življenje za dolg in tegoben, prežalosten trenutek zamrlo; ko so odkrite solze žalosti pospremile na zadnjo pot na Dedinje maršala Tita.

In vse od tedaj vodijo vse misli, poti in dejanja v hišo cvetja, se iz nje napajajo z novimi močmi, z novo, pošteno mislijo in močno voljo.

V tej večni, neprekinjeni strugi se smrt z življenjem veže, dih z dihom, srce s srcem.

V tej dolgi, nikdar usihajoči strugi sleherni dan stopa v korak za korakom Jugoslovan, iz mest in vasi, iz dolin in planin, iz tovarn in pisarn. Z ramo ob rami stopa skozi zelenje neme tišine, počasi, potrpežljivo. V teh trenutkih podoživlja veliki lik

zgodovinske resnice, vse poštene misli in ideje njega, ki se mu želi globoko pokloniti: pokloniti z vsem spoštovanjem in z vso odkritostjo. Mojemu, tvojemu, našemu Titu, ki mu je vedno šlo za vrednost, za moralno vrednost, za počlovečenje sveta, ki je z vso svojo preprostostjo in jasnostjo vedno želel, da si svet na severu in jugu, vzhodu in zahodu poda roke v trajnem in neskaljenem prijateljstvu. In te moralne veličine se zave sleherni korak, ki vstopa skozi hišo cvetja, h grobnici.

Nemo se vije povorka, nemo se utrne solza in bolečina nenadno stisne srce, vse misli so tihe in tožne. In da se premaga potok solz, je treba iz izkušenj in dediščine preteklosti zreti v prihodnost.

In kje je tista živa, neomajno trdna prihodnost, v katero je treba verovati?

Ta prihodnost je v dekliških kitkah, ki se odraslo resno vzpenjajo po stopnicah proti grobnici; v resnobnem deškem obrazu, ki tu pozablja na nagajive igre in čuti, da se zdaj zdaj pokloni velikemu zgledu, življenjskemu vzoru. In ta otroška povorka, ki je

tako enaka tisočim povorkam iz naših šol, je struga, v katero se pretaka plemenita ideja in se v njej oplaja. Iz srca starega vaškega očaka, ki ob palici komaj zmore pot navzdol se pretaka svetla in vsemu humanemu človeštvu srčna ideja miru, sožitja in prijateljstva, v srce pionirke, ki strumoma stopa k višku.

In v tem, ko se tu, v hiši cvetja, srečujeta mladost s svojimi prvimi, tipajočimi iskanji in starost, z zakoreninjenimi izkušnjami, je smisel in pomen, je prihodnost ideje in polne,

jasne zavesti. Tu klije mlado srce kot seme, da bi se razraslo v cvet, v trden plod, v neuklonljivo drevo.

Tu je, po letu dni, neprekinjena struga njegovih ljudi, ki se zahvalno poklonijo njegovi veličini in lepoti, da bi spet odšli v prihodnost, v delovni vsakdan in nadaljevali z delom in plemenitimi idejami, ki so povezovalje njegove narode v boj za skupno, človeka vredno prihodnost.

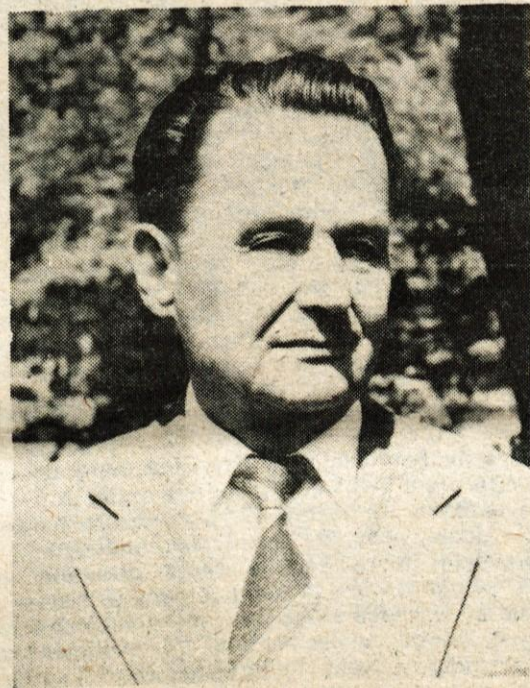
D. Sedj

LETOŠNJA REPUBLIŠKA PRIZNANJA OF Ivan Repinc

Ko so se tisto poletje sredi leta 1941 na Selški planini pri Repinčevem očetu, sirarju, ustavljali partizani, med njimi Tomaž Goddec, Jaka Bernard in drugi Bohinjci, je ognjevite besede o organiziranju odpora slovenskega naroda proti sovražniku poslušal tudi takrat še neosemnajstletni Ivan. Že v avgustu istega leta je na lastni koži občutil kaj je nemški okupator, saj so ga skupaj z očetom in drugimi zaradi sodelovanja s partizani zaprli v begunjske zapore; na srečo pa ni trajalo dolgo, ko so bili spet doma v bohinjskem kotu sicer ne več tako trdno prepričani, da vojna ne more dolgo trajati. Pa je bila dolga in krvava.

Potem je bilo medvojno obdobje Ivana Repinca, sodnika Vrhovnega sodišča SRS in letošnjega dobitnika republiškega priznanja OF podobno sto in sto mladim Gorenjcem, ki so zgrabili za puške, da bi osvobodili svojo zemljo. Zgolj naključje je, da so Ivana, mladega škojčevca, sprejeli v komunistično partijo prav na dan obletnice ustanovitve OF, 27. aprila 1943, ko je že partiza-

nil na Jelovici in sicer sprva v Gorenjskem odredu, nato je bil komisar čete na Pokljuki, nato pa v Šerčerjevi brigadi, kot politkomisar čete pa še v Bračičevi brigadi, kjer je doživel znano novembrsko ofenzivo. Kmalu pa je zaradi slabega zdravja odšel spet nazaj na Gorenjsko, bil nekaj časa v Bohinju, nato pa je vse do konca vojne deloval v škojčevski okrožni komisiji kot član gospodarske komisije, bil pa je odgovoren tudi za agitacijo in propagando pri okrožnem odboru OF. 20. maja 1945 je bil imenovan za sekretarja okrajnega komiteja KPS Kamnik, v tem času pa je bil tudi predsednik okrajnega odbora OF in predsednik okrajnega LO Kamnik. Vsa kasnejša leta je opravljal odgovorne funkcije predvsem v Ljubljani, obenem pa je dokončal tudi gimnazijo, se vpisal na pravno fakulteto in leta 1955 diplomiral; bil je predsednik okrožnega sodišča v Kopru in v Kranju, od leta 1970 pa je sodnik Vrhovnega sodišča v Ljubljani. Med številnimi družbenopolitičnimi dolžnostmi velja omeniti članstvo v republiškem odboru SZDL, bil

je poslanec organizacijsko političnega zbora zvezne skupščine Jugoslavije med sedanjimi zadolžitvami pa so: predsednik častnega razsodišča pri slovenskem sodniškem društvu, predsednik komisije za zgodovino ZK pri OK ZKS Kranj, član predsed-

stva ZKB NOV Kranj, član MS ZKB NOV Gorenjsko, predsednik Pokrajinskega odbora aktivistov OF za Gorenjsko, član milicnega odbora Gorenjskega odreda drugo.

Kot predsednik Pokrajinskega odbora aktivistov OF za Gorenjsko, to funkcijo opravlja že četrto leto, si še posebej prizadeva za zbiranje gradiva, pisanje in objavljane zgodovinskih del o NOB in revoluciji na Gorenjskem; res, da je to obvezna družbenopolitična organizacija in strokovna ustanov, vendar pa si je Pokrajinski odbor zapisal v program dela sodelovanje in spodbujanje zgodovinskega. »Zamisel o tem, da se vsa medvojna gorenjska okrožja kot za vso Gorenjsko izda monografija, ni va,« pravi Ivan Repinc. »Že vrsto let aktivisti in borci spodbujamo izdelavo zgodovinsko verne monografije, kjer bi bilo sodelovanje političnih organizacij in vseh ljudske oblasti ter splošne razmere NOB na Gorenjskem. Prav tako si prizadevamo za Gorenjski muzej revolucije v Bohinju, kar se je sicer časovno nekoliko zamaknilo. Pomniki, naj bodo tako veliki begunjski zapor, skozi katere je šlo 12.000 slovenskih rodoljubov, ali dražbo bitka in druge bitke, morajo ob vseh drugih večjih ali manjših spomeniki ali ob označenih pričanjih o upor, potujenju nasilju govoriti tako sedanjim kot prihodnjim generacijam o izjemni trdnosti, povezanosti in enotnosti, kar je narod znal pokazati v najtežjih časih.«

L. M.

Priznanje, ki obvezuje za naprej

Lovro Cerar, letošnji prejemnik priznanja OF za delovanje med osvobodilnim bojem in po njem, in za napredek pri gospodarskem razvoju občine Tržič, je še vedno aktiven. Pravi, da bi težko živel brez vsake aktivnosti, posebno še zdaj, ko je upokojen. Da ga prav to delo pomlajuje. Verjame mu, kajti borbi za lepši jutrišnji dan našega človeka je zapisal vse življenje.

Iz Zaloga pri Domžalah je doma. Iz ene najštevilčnejših kmečkih družin. Najmlajši, osemanajsti sin po očetu. In z naprednimi idejami se je srečal prav doma; vsi bratje so bili pri Sokolu.

Kot mizar se je leta 1940 zaposlil v tovarni Brumen — Thaler v Škofji Loki, sedanjim LTH. Ob okupaciji je Lovro že povezan s škojčevskim prvoborcem Jožetom Zupanom. Prvo orožje, ki ga je Lovro prinesel z Jelovice, je izročil njemu. 1943. pa je Lovro že v partizanih, v Kamniško-Zasavskem odredu, kasneje v Šlandrovi brigadi.

Zaradi bolezni je potem kurir, kasneje premeščen v partizansko tehniko. Januarja 1945 je bil izdan in ujet, skusil je zapore od Domžal, Kranja, Škofje Loke in Begunj, nazadnje pa še taborišče Mauthausen.

Ko se je jeseni 1945. vrnil, se je takoj ves posvetil oživljanju partijske celice v tovarni Brumen-Thaler. Od 1947 do 1949 je bil predsednik Občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka in član Okrajnega odbora OF Kranj, pa tudi predsednik krajevnega odbora OF za področje Dorfarji-Fara, kjer je tedaj živel.

Spomladi 1950 je v partijski šoli, medtem pa tudi že član takratnega okrožnega komiteja KP Kranj. Kasneje je bil izvoljen za člana občinskega komiteja KP Tržič, kjer je bil dve leti tudi sekretar komiteja, istočasno pa tudi član okrajnega komiteja KP, član okrajnega odbora OF v Kranju ter član Okrajnega ljudskega odbora vse do ukinitve kranjskega okraja.

Deset let, od 1952 do 1962 je bil predsednik občinskega ljudskega odbora Tržič, obenem pa štiri leta tudi poslanec v republiški skupščini.

Od 1962, ko je spregel na občini, pa do 1972, ko se je upokojil, je vodil tržiško Lepenko. Bil pa je v tem času tudi predsednik in nekaj časa podpredsednik občinskega odbora SZDL Tržič.

Vsa ta leta, čeprav upokojen, je še vedno v središču vseh družbenopolitičnih dogajanj. Še vedno ima osem odgovornih funkcij. Deloven, povsod prisoten. Ne moreva tudi mimo sedanje naše gospodarske situacije. Težko je razumeti, pravi, da se ne da doseči stabilnejšo rast tako pri gospodarstvu kot pri družbenem standardu. Odločno moramo po poti, ki smo si jo zastavili. Da bomo porabljali le toliko, kot ustvarjamo. Žal je ta zavest pri naših ljudeh še prešibka. Dokler te osebo ne udari, se ne zavedaš. Zaskrbljuje pa ga tudi mladina. Vsaj na tržiškem področju se z njo ne more pohvaliti. Na zborih občanov mladih praktično ni videti, celo v Zvezi komunistov je čutili njeno pasivnost. Slej ko prej bodo mladi morali zagrabit za delo, tako na političnem kot na gospodarskem področju. Ne, ne pravi, da je mladina slaba. Morda so ji res posvečali premalo pozornosti. Vse se še da popraviti, le da bi zdaj vsi pošteno zgrabili. Tako, kot so nekoč.

Brez dvoma, republiško priznanje OF so v Tržiču podelili pravemu človeku. Veliko mu pomeni to priznanje. Vse njegovo zavzeto dolgoletno politično delo in gospodarska prizadevanja se zrcalijo v njem.

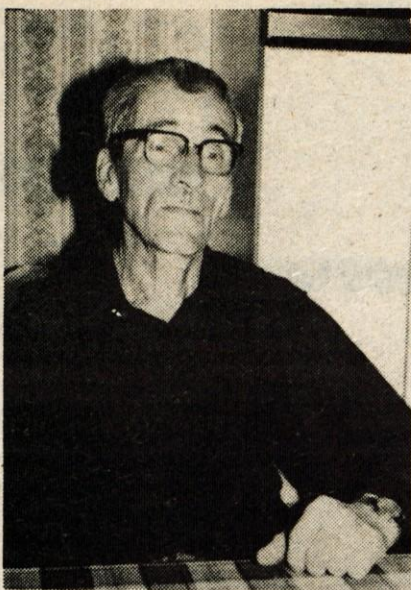

Obvezuje pa tako priznanje tudi za naprej. Delal bo, pravi, dokler bo mogel. Da je bil priznanje prav letos, ob 40-letnici OF, za katero je delal od njenih prvih znamenitosti, je zanj še večjega pomena, še večje vrednosti.

D. Dolenc

JOŽE BAJT, ŠPANSKI BOREC:

Pošteno delati, pošteno živeti, to je moja vera!

ki jih je doživljal mali pod italijansko oblastjo, so Jožeta Bajta, kot veliko drugih Slovencev, pognale z rokami, siromašne kmečke hiše na tleh pri Cerknem. Stalnega zanj ni bilo. Udinjal se je zdaj za zidar, zdaj za orar, zdaj miner. Toda, če se je lotil, je opravil temeljito. Bil je za dobrega delavca. Potem samouk, povsod kmalu napredoval zaradi pridnosti, zanesenosti pri delu in sposobnosti. Srečal se je, ko ni bilo drugega, z nekimi delavci, ki so bili v povsem obvladal jezika, nekakšni mojster.

Ko je 1935 Italija svoj fašizem razbohotila, ko bi moral na italijansko-etipsko vojno, je pošel v Jugoslavijo. Na Javornikih najprej gradil vodovod Jesenice, kasneje pa je delal v Slogradu. Tu se je tudi pridružil SGRJ — Savez gradjevinarstva Jugoslavije, in 1936 postal član. Stavka je bila revolucionarna delavci, ostali v članstvu SGRJ, so bili med njimi tudi Jože. Bil je veljal za dobrega delavca, ko ga pri Slogradu kasneje zaprosijo. Toda, ni se mogel več posvetiti delu, ga je grizel nemir. Neuspeh stavke ga je grizel, misliti na drugo zaposlitev. Prišel je v roke častniškega pisarja, ki je pisal o španski republi-

kanski vojski, o tem, da ji hite na pomoč tudi revolucionarji iz vseh evropskih držav. Svoje mesto je začutil tu. Takoj se je odločil. Prišel je iskati zvezo z našimi organizatorji in jo dobil preko Kravanja, ki ga je povezal s Pibernikom in Jožetom Gregorčičem, ki je na Jesenicah vodil akcijo za odhod prostovoljcev v Španijo. Že naslednji dan se je znašel na poti proti Splitu. Z Jesenic je takrat odšlo pet prostovoljcev: Gregorčič, Primožič, Princ, Rabič in Bajt. Predvideno je bilo, da iz Splita odpotujejo proti Španiji z neko francosko ladjo. Zaradi izredno slabega vremena ladje ni bilo. Vso noč so križarili po morju, zjutraj so se izkrcali na Braču. Tu jih je zajela jugoslovanska policija. Zgodba je poznana, sploh pa zdaj, ko smo na malih zaslonih gledali nadaljevanje »Velo misto«. Da, med tistimi 150 revolucionarji, ki so takrat hoteli proti Španiji, je bilo tudi pet Jesenčanov.

Zaprl so jih v splitske zapore, ki pa so bili pretesni za toliko zapornikov naenkrat. Spati so morali v izmenah, se spominja Jože: prvi do polnoči, drugi po polnoči.

Sledil je zagrebški, ljubljanski in nazadnje jeseniški zapor. Pri vseh zaslišanjih so se izgovarjali, da so hoteli na delo v Francijo. Po dobrem mesecu dni so Jožeta hoteli izgnati v Italijo. Toda, v Italijo ne bo šel! Živ ne. Po tem, kar bi mu

naši zapisali v dokumente in kar so italijanski karabinjerji že vedeli o njem, bi ga čakala le vrv ali pa abesinska vojska. Mussoliniju ne bo služil! Črne srajce ne bo oblekel! Ne more tja, kjer za Slovence ni nobene pravice. Še govoriti ne moreš po svoje. Čim si hotel prestopiti prag urada, si si moral tolmača na cesti najeti in ga plačati.

Ker se je jugoslovanskim oblastem kot italijanski državljani upiral, je bil izgnan v Subotico, tu pa so ga postavili čez madžarsko mejo. Vedel je, da bi ga Madžari kaj hitro poslali nazaj v Italijo, zato je uničil vse svoje dokumente, in ko ga je policija prišla, se je izgovarjal, da bi moral v Jugoslaviji služiti srbsko vojsko, pa da je raje pobegnil. Madžari so mu po nekaj dnevih zapora ponudili izgnanstvo na Čehoslovaško. Sprejel je, kajti upal je, da bo od tam lažje nadaljeval pot proti Španiji. Tudi na Čehoslovaškem so sledile aretacije, zapori, izgon v Avstrijo. Od tu so ga pognali spet nazaj, a se je vrnil. Potem je prehodil vso Avstrijo. Brez denarja, brez hrane. Prosil je zanj, kjer je videl, da je manj nevarno. A je pri Feldkirchenu prosil za hrano prav pri nekem policistu. Spet je bil aretiran, toda uspelo mu je priti čez švicarsko mejo. Ho-

dil je samo po gozdovih, za hrano prosil pri osamelih hišah. Tu je bilo še bolj nevarno kot v Avstriji. Če je bila hiša sama, je upal do nje, če sta bili dve, sta že imeli orožnika. Pri Klarusu so ga spet prijeli in zaprli. Zahtevali so, da gre iz države. Preprosil jih je, da ga spuste v Francijo, češ da ima tam brata. Spustili so ga preko meje.

Vso pot od švicarske meje do Pariza je spet prepešal.

Osem dni je v Parizu iskal partijski komite. Vprašati ni upal nikogar, naslova ni imel nobenega. Osem noči je prespal ob Seini. Še dobro, da je na Čehoslovaškem v zaporu od tistega Žida kupil usnjen plašč. Brez njega bi resnično težko preživel tiste mrzle noči. Potem se mu je nasmehnila sreča. Če kar tako pravijo, da kovanec na tleh prinaša srečo, prav. Toda Jožetu jo je resnično prinesel. Kovanec z luknjo v sredi je bil. Že dolgo je bil Jože brez denarja. Tisti švicarski orožnik, ki ga je peljal čez mejo, mu je dal tri franke in cigaro. Toda porabil je za kruh in brez cigaret ni mogel biti. Zdal se mu je zasvetil na tleh. Pol litra vina si je z njim naročil v bližnji gostilnici. Da si nabere malce moči, da dobi volje za peš pot do Španije.

Prav takrat pa je stopil v gostilno človek, ki je v pogovoru z natakarcio zaupno povedal, da gre do teden v Španijo. Po hrvaško sta govorila. Zdal je Jože imel ob sebi človeka, ki se je že vrnil iz Španije in ki je delal prav za partijski komite. Na komiteju kar verjeti niso mogli, da je to mogoče, da je sam prišel tako daleč. Peš. Dva meseca je hodil. Prepeljal se je le toliko, kolikor ga je policija prepeljala. Preverili so, če govori resnico, spraševali o poti, o vseh podrobnostih. Skušali so ga zvesti. Vedno je govoril enako. Do groba ne bo pozabil nobenega kraja. Odkrito so mu povedali, da mu sprva niso verjeli. Da česa takega še nihče ni naredil.

Čez tri dni je skupaj s prostovoljci iz Bolgarije, Jugoslavije in Poljske odrinil proti Španiji.

V Španiji je bil sprva dodeljen v trdnjavo Figeras, kjer so dobili

uniforme, kasneje pa so bili premeščeni v Casa Ibanez. Tu je srečal Ivana Gregorčiča. Jože je bil po artiljerijskem tečaju premeščen v Alemano, od tu pa na madridsko fronto. Udeležil se je bojev za Castelsank ternel in več drugih krajev. Tu je bil v letu 1937 tudi sprejet v Komunistično partijo.

Najhujše so bile, se spominja, borbe na katalonski fronti. Sovražnikov artiljerijski ogenj je bil silovit, avioni so stalno bombardirali. V hudi premoči je bil sovražnik. Na enega borca je prišlo 10 sovražnikovih vojakov, eno letalo na 20 fašističnih, en top na 30 fašističnih in en tank na 35 fašističnih.

Ranjen ni bil, toda bil je »plaziran« kot so pravili. Vrgel ga je hud pritisk, ki ga je povzročalo bombardiranje avionov in topovske granate. Dobil je zlom živcev, spomin je izgubljal.

Francoske oblasti so jih v Pirenejih razdelile v razna taborišča. V Argeles sur mer so dali Jožeta najprej, potem v Gurs. Nekaterim je uspelo priti iz taborišča, Jože pa je ostal tam vse do leta 1941, ko so jih Francozi predali Nemcem.

Dokler imaš puško v roki, dokler se lahko braniš, imaš še vse možnosti. Toda, ko si golorok, za mrežo, ko moraš biti pokoren, potem je konec. Verjeti ni mogel očem, da vidi okoli sebe Nemce.

V taborišče Espenheim je bil poslan. Na prisilno delo je hodil v rudnik lignita. Leta 1945 so jih osvobodili Amerikanci, katere so po treh dneh zamenjali Rusi. Preko Čehoslovaške in Madžarske se je vrnil v domovino. V Subotico. Po osmih letih je bil spet tu.

V Železarni je delal po vojni. Ogrevalec ingotov, na težki progi. 1963. se je upokojil. Ni mu prav, da je naše gospodarstvo prišlo v težavo. Delavci se premalo zavedajo, kaj imajo. Ima še katera država takšno življenje, kot ga imajo ljudje pri nas, sprašuje. Lepo je pri nas, le prevelika milost. Bolj strogi bi morali biti do vseh nepravilnosti, ki se dogajajo. Pošteno delati, pošteno živeti, to je moja vera, pravi Jože Bajt.

D. Dolenc

Deset dinarjev za kulturo

Zin, oddaljene od večjih kulturnih središč. Vendar je Žirovce vedno prevečevala po kulturnem ustvarjanju. Na močni sloni predvsem zborovski petje in godba. Razvijajo se nove oblike dela. Daleč so ime Žirov potekali samouki. Zadnje leto je kulturni odbor dobil krepko spodbudo, začel pripravljati Žirovski občasniki, ki prinašajo zanimivega branja in posebno pomen namenja literaturi. Dobro vemo, kako težko je zbrati denar za obnovo kulturnih domov. V škofovoški občini so jih takorekoč črtali iz načrtov. Toda Žirovci niso obupali, v zamahu je akcija za obnovo dvorane. Je že tako, da česar se lotijo, tudi naredijo in verjamemo, da bo dom preurejen. Letos so krajevni skupnosti nastavili animatorja za kulturo. Vsekakor je to edinstven primer.

Druga značilnost Žirov je tesna povezanost žirovskih tovarn s krajem. Mimo kulturnih organizacij takorekoč ne gre noben stvar, ki jo pripravijo v kraju. Žirovci vezi dela in življenja v kraju. Zato prav nič presenetljiva trditev, da bi brez delovnih organizacij usahnili delo marsikatero kulturne skupine v kraju.

Alpina je največja tovarna v kraju. Sloni na žirovski čevljarški tradiciji. Prav tako delovna organizacija podpira tudi kulturno dejavnost. V okviru Alpine deluje pevsko-godbeno društvo, ki je istočasno vključeno v kulturno društvo DPD Svoboda.

Nek delavec Alpine mesečno daje deset dinarjev za kulturno društvo. V zadnjih letih je bilo to le nekaj par, do danes je zrasel na deset dinarjev. Na mesec nabere 17 tisoč dinarjev.

ALPINA JE ZRASLA IZ TOVARNE

Kdo, potem prav gotovo pihalna orkestra, ki nosi ime Alpine, ne bi mogla delovati brez podpore delovnega kolektiva. Inženirji so dragi, vsak stane najmanj pet milijonov dinarjev. Polovico instrumentov so zadnja leta zamenjali, kupili najmanj dvajset jih še potrebujejo.

Žirovska godba na pihala šteje 40 godbenikov, ki pod vodstvom kapelnika Draga

Kanduča iz Idrije vadijo enkrat na teden. Godbeniki so večinoma zaposleni v Alpini in tistim, ki delajo v popoldanski izmeni v delovni organizaciji priznajo nadomestilo za izgubljeni čas. Kar veliko ur se nabere in za delavce, ki gredo na vajo morajo v tovarni poiskati nadomestilo.

Dolgo tradicijo ima žirovska godba na pihala. Zapiske govore, da jo je osnovalo gasilsko društvo leta 1906. Delo sta prekinili le obe svetovni vojni. Tudi v času zadnje vojne vihere je žirovska godba utihnila. Leta 1944 je instrumente prevzela godba XXXI. divizije. Leta 1947 so začeli znova, godbo je tedaj ustanovil Julij Gliha, godbenik XXXI. divizije. Veliko mladih fantov se je prijavilo, poučeval jih je Anton Jobst, znani žirovski pevovodja in skladatelj. Veliko razumevanja je tedaj za godbo pokazala Alpina, pomagala je pri nakupu instrumentov, ostale je vrnila partizanska godba. Alpina je godbo takorekoč vzela pod svoje okrilje in imela zanj vsa leta velik posluh.

Več kapelnikov je po vojni vodilo godbo, v glavnem so prihajali iz Idrije, ki ima na tem področju glasbe izjemno tradicijo, saj so v Idriji lani praznovali 315-letnico ustanovitve prve godbe. Zadnjih petnajst let žirovsko godbo vodi kapelnik Drago Kanduč iz Idrije, s katerim so godbeniki zelo zadovoljni, saj orkester suvereno vodi.

OBUDITI ŽELIJO MEŠANI PEVSKI ZBOR

V Alpinino godbeno pevsko društvo vključuje tudi moški pevski zbor Alpina, ki deluje že sedemnajst let. 6. januarja 1964 so se na prvi vaji zbrali petja željni člani kolektiva Alpine pod vodstvom Janeza Oblaka. Dejanje pravzaprav ni bilo pionirsko, temveč le nadaljevanje plodne žirovske kulturne tradicije. Že tedaj, pa vse do danes, je bil glavni organizator Viki Žakelj. V letih od 1965 do 1974 je zbor vodil Anton Jobst, oče žirovskega zborovskega petja.

Danes zbor šteje 24 članov, vodi ga pevovodja Slobodan Poljanšek. Večinoma nastopa v domačem kraju, pa tudi drugod. Zborov program obsega več kot 50 pesmi. Ohranja predvsem slovensko narodno pesem, program bogati s pesmimi drugih jugoslovanskih narodov, močan poudarek

Žirovski žirski pevski zbor, ki ga vodi Slobodan Poljanšek, je star šele leto dni, vendar ima za sabo že šest uspešnih nastopov, v prvih ocenah pa najdemo besede, da je to homogen in svež zbor.

daje revolucionarnim, delavskim in pesmim NOB, malce sega tudi po renesansi, tujih delih in sodobnejši, vendar zahtevnejši literaturi.

Če je moški pevski zbor Alpina že dobera uveljavljen, pa je še povsem svež in mlad žirovski pevski zbor, ki je vključen v DPD Svoboda, saj je marca lani nastal prav na spodbudo društva. Vendar ima zbor v Alpini največjega podpornika. Alpina se je prva odzvala in lani dekletom pomagala pri nakupu enotnih oblek. Letos jim je namenila 7 tisoč dinarjev dotacije.

Zbor sestavlja 50 pevk, prav tako kot Alpinin moški pevski zbor ga vodi pevovodja Slobodan Poljanšek. Pevke nikakor niso začelnice v zborovskem petju, saj so večinoma že pele v pevskih zbora, v mladinskih ali v nekdanjem mešanem pevskem zboru, ki je deloval v Žireh.

Za sabo imajo že šest nastopov, kar za leto dni delovanja ni malo. Zborov program je pisan, pojejo predvsem lepe zvočne pesmi in doslej so naštudirale že deset pesmi. Ni se še zgodilo, da bi pesem, ki so jo začele študirati, opustile. Dejstvo, ki so jo začele študirati, opustile. Dejstvo, ki so jo začele študirati, opustile. Dejstvo, ki so jo začele študirati, opustile.

Ocene s prvih nastopov so dobre, zbor je homogen in svež, je zapisano v njih. Ne dvomno je to obetaven zbor, ki bo še veliko pokazal, saj je potrebnih nekaj let, da se zbor povsem upoje.

V Žireh je spet vse bolj živa ideja, da bi osnovali mešani pevski zbor, ki so ga pred leti imeli, saj je v letih od 1970 do 1974 deloval pod pokroviteljstvom Alpine.

Na dlani je tako misel, da bi z vključitvijo novega ženskega pevskega zbora v godbeno-pevsko društvo Alpina, lahko zapolnili vrzel, saj je bil mešani pevski zbor tedaj pri žirovski publikli vselej zelo prisrčno sprejet.

ALPINA JE PRAV PODPRILA MUZEJSKO DEJAVNOST

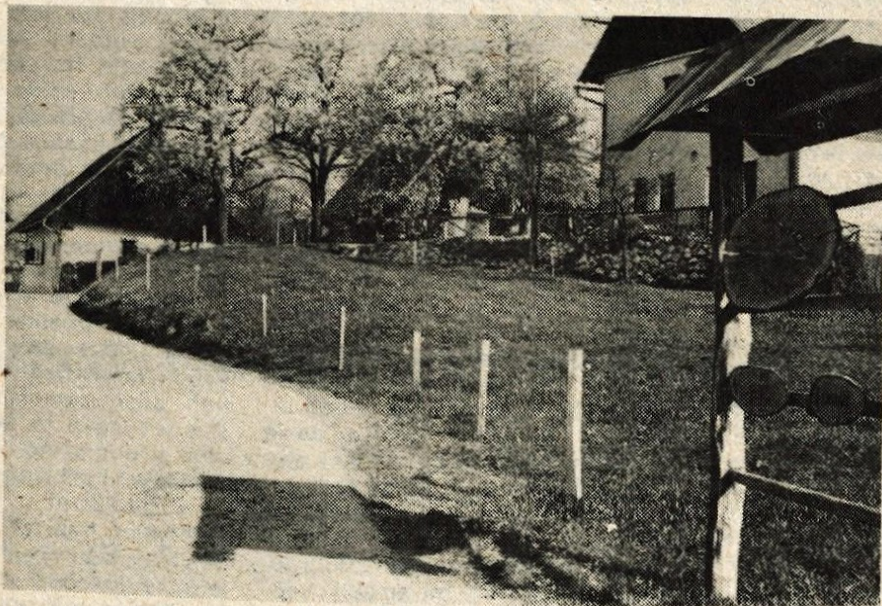
Ko nizamo kulturno delo, ki ima podporo in odmev pri delovnem kolektivu Alpine, ne moremo mimo muzejske dejavnosti. Spet je bila Alpina prva, ki jo je podprla, pomagala pri obnovi sedanjih prostorov muzejskih zbirk v stari šoli. Razumljivo seveda, saj ima v muzeju bistveno mesto čevljarška zbirka. Žirovsko muzejsko društvo, ki je staro enajst let, je tesno povezano z Loškimi muzejem, tudi zamisel o muzejskih zbirkah ja spodbudilo škofovoško muzejsko društvo. Toda verjamemo lahko predsedniku društvenega odbora Alfonzu Zajcu, da brez podpore Alpine ne bi šlo, saj se vselej odzove klicu za pomoč.

Zagnani žirovski ljubiteljski muzealci so lani ob desetletnici delovanja društva uredili galerijo domačih likovnih umetnikov. Vsak je predstavljen z enim delom. Nedavno so odkrili še enega slikarja, ki po rodu izhaja iz Žirov. Dušan Premrl iz Tržiča se bo prav gotovo odzval želji Žirovcev, da bo z enim delom predstavljen v rojstnem kraju.

M. Volčjak

Popotovanje od Vrbe do Žirovnice

V žirovniški osnovni šoli je z ustanovitvijo kulturnega društva Prešernov rod zrasla zamisel o Poti kulturne dediščine — Pot, ki so jo odprli lansko poletje, vodi mimo rojstnih hiš znanih umetnikov in drugih zgodovinskih pomnikov — Kipu Antona Janše v aleji slavnih rojakov pred šolo se bodo ob letošnjem prazniku Žirovnice pridružili še Čopov, Finžgarjev, Jalnov in Prešernov spomenik

Pot kulturne dediščine se začne v Vrbi

Žirovnica — V redkokateri slovenski krajevni skupnosti se je rodilo toliko pomembnih mož in zgodilo toliko velikih zgodovinskih dogodkov kot v žirovniški. Zato ni naključje, da so si nekako pred štirimi leti prav to pot zamislili, kako bi kar najbolje ohranili svojo kulturno dediščino in njeno izročilo prenašali na mlajše rodove.

Takrat so v žirovniški osnovni šoli, danes ima ime po gorenjskem odredu, osnovali šolsko kulturno društvo Prešernov rod. Skupaj s pedagogom Slavkom Mežkom iz Žirovnice, ki se je zavzemal za organiziranje društva, so mladi razpredali misli o obliki razširjanja zanimanja med ljudmi za krajevne znamenitosti. Menili so, da bi bilo dobro povezati rojstne kraje literatov Prešerna, Finžgarja, Jalna in Čopa ter čebelarja Janše z označeno potjo. Ob tem naj bi pot vodila tudi mimo krajev, znanih iz starejše in novejšje zgodovine. Seveda, za uresničitev takih zamisli je bilo treba nemalo časa in tudi denarja!

Napisali so veliko prošnje za pomoč delovnim organizacijam in kulturnim ustanovam v jeseniški pa radovljiski občini. V akciji za zbiranje denarja se jim je pridružil tudi znani mojster planinske fotografije Jaka Čop, ki prebiva na Rodinah. Mnogi, najprej planinska društva, čebelarska družina in šole, so se odzvali prošnjam. Kipar Bojan Kunaver je odstopil mavčni osnutek doprsnega kipa Antona Janše. Ob poti pred šolo so s prostovoljnim delom uredili mali park in postavili pet stebrov z imeni slavnih rojakov. Na prvi steber v aleji slavnih rojakov, kot so poimenovali park pred šolo, so ob lanskem krajevnem prazniku odkrili spomenik Antonu Janši in Pot kulturne dediščine predali svojemu namenu.

Obenem z akcijo za postavitev spomenikov je potekala priprava vodiča Po poteh kulturne dediščine. Gradivo zanj so pripravili slavisti in zgodovinar iz šole ter arheolog iz tamkajšnjega kraja. Papirnica Vevče je podarila papir, radovljiska tiskarna pa je omogočila natis 4000 izvodov vodiča.

Turistično društvo v Žirovnici, ki je lani ponovno zaživelo, se je zavzelo za označi-

tev poti. Iztok Šušteršič iz Radovljice je izdelal lične miniaturne kozolce z zemljevidom poti in smerokazi. Na glavnih točkah ob poti so jih postavili lansko jesen, manjkata pa še dva kozolca na Breznici in več malih oznak na delu trase. Vseeno je že moč opaziti prve sprehajalce na poti.

Zanimivosti na poti

Prva točka na Poti kulturne dediščine je Ribčeva hiša v Vrbi, kjer je prijel na svet veliki pesnik France Prešeren. Tod je razen muzeja v Prešernovi hiši vredna ogleda starodavna Markova cerkev na gričku nad Ribčevo domačijo in zanimiva alpska vas s staro vaško lipo na sredi. Okrog nje še danes stoji 16 kamnov, na katerih so gospodarji modrovali o usodi srenje.

Od Vrbe gre pot čez polja in travnike mimo kužnega znamenja proti Rodinam. Tod si na ledini v ključih lahko ogledamo ostanke utrjene rimske kmetije, ki je nastala konec prvega stoletja. Vas Rodine, znana iz srednjega veka, se ponša s Klemenovo cerkvijo iz 1707. leta, v kateri so dela domačih umetnikov Franketa, Pengova in Pustavrla. V vasi sta tudi rojstna hiša in grob pisatelja Janeza Jalna.

Po vaški stezi iz Rodin nadaljujemo pot v Smokuč, kjer se je rodil pisatelj Tomo Zupan. Zatem obiščemo partizansko taborišče Titova vas, ki je za Vrhom nastalo v zimi 1944/45. Prek Rebra pridemo v vas Doslovče, kjer stoji naslonjena v breg rojstna hiša pisatelja Frana Saleškega Finžgarja. Ogle- damo si muzej v hiši in se spustimo v so- sednjo Breznico.

V Honovi hiši sredi vasi so se rodili trije bratje Janša: Anton, Valentin in Lovro. Anton je bil učitelj čebelarstva na Dunaju in slikar. Na hiši je spominska plošča, na vrtu pa Janšev čebelnjak z umetelno izdelanimi panjskimi končnicami. Sicer pa si lahko na Breznici ogledamo tudi dela Janeza Šubica, Ivana Metzingerja, Leopolda Layerja, Simona Ogrina in Ivana Pengova v Marijini cerkvi, pred njo pa spomenik Jožeta Plečnika padlim v prvi svetovni vojni. Na pokopališču

Nekateri od članov odbora za pripravo poti iz žirovniške šole

počivajo padli borci in aktivisti NOB, med njimi tudi prvi sekretar Skoja Dragoljub Milovanović, Prešernova mati, Finžgarjevi starši in prvi eksperimentist Janez Matič. V gozdičku ob novem naselju imata svojo galerijo in atelje slovenska akademska slikarja Adriana Maraš in France Bernik.

V Zabreznici, kjer so se rodili pravniški pisec Janko Dolžan in publicista Milica Dolžan ter Jože Sodja, si ogledamo spomenik Antonu Janši pred šolo, obiščemo Selo, rojstni kraj partizanskega pisatelja Jožeta Vidica, pa nadaljujemo pot v Žirovnico.

Nasproti vaške gostilne Pri trebušniku, nekdanjega lastnika je Janko Mlakar upodobil v delu Gospod Trebušnik, je rojstna hiša Prešernove matere Marije Svetina, le malo naprej, na sredi Žirovnice, pa rojstna hiša Prešernovega prijatelja Matije Čopa.

Iz Žirovnice krenemo še v bližnje Moste, kjer se z mostu vidi rojstna hiša Janeza Krstnika — Kersnika, deda pisatelja Kersnika. V bližini je spomenik 29 talcem iz begunjskih zaporov, ki so jih Nemci ustrelili zatem, ko so borci Cankarjevega bataljona porušili železniški in cestni most. V spomin na te dogodke so 1. julij izbrali za praznik žirovniške krajevene skupnosti.

Moste s staroslovansko nekropolo in okolica z Ajdno ter jamskim srednjeveškim gradom Turška jama v hribu Gojzdašnica bosta marsikoga privabili na daljši obisk. Kdor bo utegnil, se bo sprehodil v slikovito dolino Završnice, ali se celo povzpел na Stol, najvišji vrh, kjer je potekala narodno- osvobodilna borba.

Načrtno privabljanje obiskovalcev

Nekateri člani odbora za pripravo poti — Marjan Jemec, Anton Dežman in Slavko Mežek — iz žirovniške šole so med nedavnim pogovorom opisali njihova dosedanja prizadevanja in pojasnili načrte za bodoče. Predvsem so pomembne njihove akcije za

oživitev poti, za spoznavanje ljudi z

Pri tem gre za težnjo, da bi najprej dobra seznanili učence s kulturno in zgodovinsko dediščino tamkajšnjih krajev. Ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku učenci prvič pisali test iz poznavanja dediščine, v prihodnje pa bodo več učence zlasti višjih razredov usposobili za vodstvo na tej poti. Druga prizadevanja teko v smeri seznanjanja širše okolice s tamkajšnjimi zanimivostmi. V ta namen so letos dali vsem gorenjskim šolam in osnovnim šolam Tončka Čeč iz pobratenih Trbovelj vodilne značke slavnih mož in nalepke. Odziv je bil zelo dober, zato bodo v bodoče poslali tudi divo vsako leto po eni slovenski pokrajini. Zdaj že pripravljajo drugo, popravljeno dajo vodiča.

Razmišljajo tudi o načrtnejšem privabljanju obiskovalcev na posamezne točke poti. Tako bo Glasbena mladina Slovenije letos priredila jesenske serenade v Markovi cerkvi v Vrbi, obstajajo pa prav tako možnosti za prirejanje občasnih koncertov slovenske glasbe. V odboru predlagajo, naj bi bila kulturna ustanova, morda jeseniška kulturna skupnost, takšno dejavnost vključila v svoj program, znamenitosti pa naj bi dajale vsebino delovanju raznih društev v krajevni skupnosti in občini.

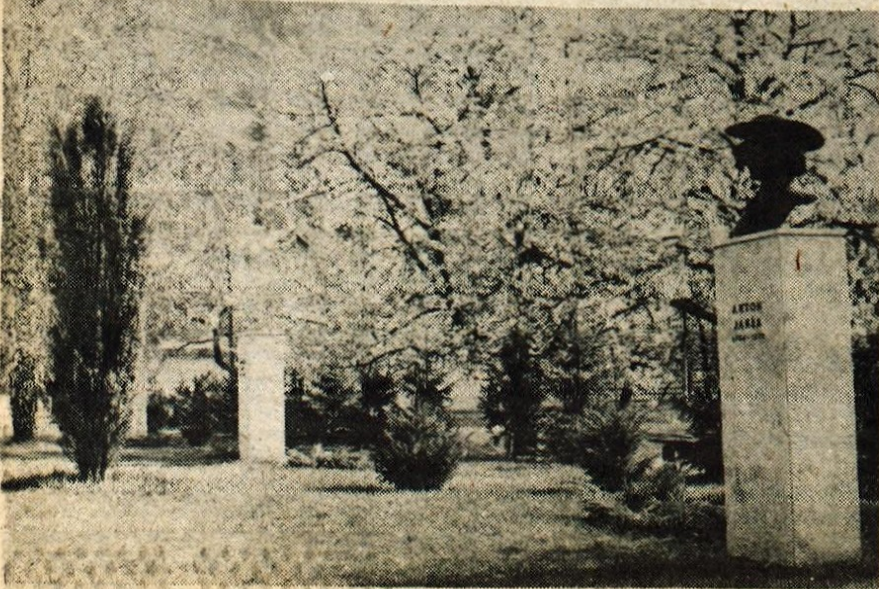
Aleja slavnih rojakov na poti kulturne dediščine bo ob letošnjem krajevnem prazniku Žirovnice dobila končno podobo. Za junij, ko se začne praznik in ima šola svoj dan, pripravljajo prireditev, med katero odkrijejo še Čopov, Jalnov, Finžgarjev in Prešernov spomenik. Ob prazniku bodo že odkrili zapored priredili baklado po poti.

Na praznik se povsod pripravljajo, sebo v šoli, kjer s prostovoljnimi delovnimi akcijami urejajo park in okolico. Manj so njihova druga prizadevanja za ohranjanje kulturnega izročila. Predvsem zato jih danes predstavljamo.

Besedilo in slike: Stojan Saje

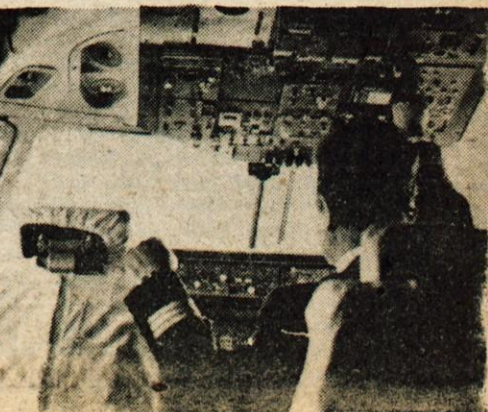
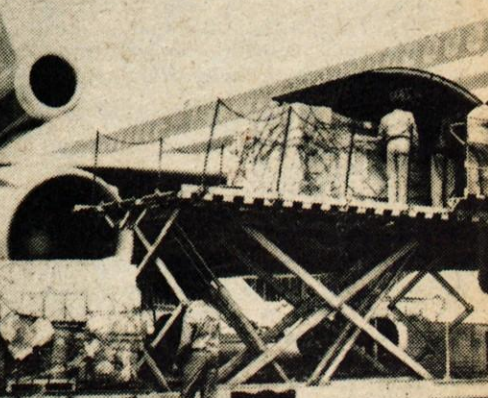
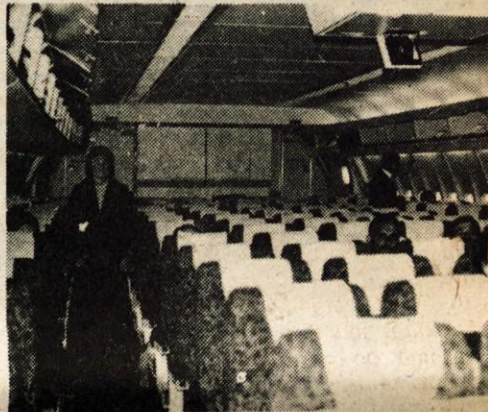

Miniaturni kozolec z oznakami poti stoji tudi ob končni točki pri Žirovnici

Kip Antona Janše je prvi v aleji slavnih rojakov

A black and white photograph of a large, four-engine propeller-driven aircraft, likely a military transport plane, parked on a tarmac. A person in the foreground is taking a photograph of the plane with a camera. The aircraft has a large nose and two large engines visible on the wings.

Ko veliko je letalo DC-10 je na oko z njegovim starejšim a dosti manjšim letalom DC-9 težko primerjati. Bolj zgovorne pa so številke. DC-10 ima razpon kril 51,97 m (DC-9 28,5 m), visoko je 17,61 m (DC-9 8.40 m), dolgo 46 m (DC-9 36,40 m), sprejme 282 potnikov (DC-9 115), leti s hitrostjo 913 km na uro (DC-9 850 km na uro). 12.800 m visoko (DC-9 10.670 m) in s teži 110.994 kg goriva (DC-9 13.925 kg).

POČITNICE 1981

Tunizija

INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE INC.
ITST
TOUR OPERATOR

Hammett
Sousse
Djerba
Tozeur
Kairouan

INEX

ZDAJ JE ČAS, DA SE ODLOČITE KAM LETOS NA POČITNICE

Da vam olajšamo izbiro kraja, kjer boste letos preživel svoj dopust, vam posredujemo ponudbo počitnic v domovini in tujini, ki so jo pripravile turistične agencije Inex, Kompas in Yugotours. Nekajletne izkušnje so verjetno tudi vas prepričale, da se za počitnice odločate že spomladi in ne zadnji trenutek, ko je izbira zaradi zasedenosti ponavadi že zelo skromna.

INEXOVA PONUDBA POČITNIC

TUNIZIJA VEDNO BOLJ PRIVLAČI JUGOSLOVANE

Potovalna agencija Inex iz Ljubljane že vrsto let organizira počitnice v prijateljski Tuniziji, ki jo je spoznalo že precej slovenskih dopustnikov. Dokaj bližnja dežela, ki je zaradi izredne klime (kopalna sezona se začne že v maju) in pokrajinskih, zgodovinskih in drugih znamenitosti privlačna za turiste, bo z izrednim letalskim mostom celo poletje povezana z Brnikom. Počitnice, ki jih v Tuniziji nudi Inex, so zaradi ne previsokih cen dostopne širšemu krogu počitničarjev. Na voljo so sedem in štirinajstdnevni aranžmaji v hotelih v Hammametu in Soussu. Vsi hoteli ležijo neposredno ob prostranih plažah, njihovo udobje in gostinske usluge pa slovenski dopustniki že poznajo, saj jih je v preteklih sezonah tam bilo že precej. Povsod so na voljo igrišča za tenis, mali golf, odbojko in drugi objekti za rekreacijo. V vseh hotelih je tudi poskrbljeno za zabavo.

Omenimo naj še, da za otroke od dveh let plačate samo 700 din za prevoz, s tem da nimajo svojega sedeža v letalu in tudi ne polnih penzionov. Za otroke od dveh do osemih let pa plačate nekoliko nižjo ceno.

HOTELI		Pred in posezona 14. 04. - 30. 06. 22. 09. - 27. 10.		Visoka sezona 30. 06. - 01. 09.		Vmesna sezona 01. 09. - 22. 09.	
		7 dni	14 dni	7 dni	14 dni	7 dni	14 dni
EL BOUSTEN Hammamet	PRHA	8.610	12.940	9.450	14.560	9.250	14.260
CONTINENTAL Hammamet	PRHA	10.410	16.340	11.250	17.910	10.950	17.610
SOUSSE PALACE Sousse	KAD	8.810	13.140	9.650	14.760	9.450	14.460
OTROCI 2-8 LET							
EL BOUSTEN Hammamet	PRHA	7.030	10.290	7.760	11.440	7.560	11.240
CONTINENTAL Hammamet	PRHA	8.400	12.620	9.220	13.970	8.920	13.670
SOUSSE PALACE Sousse	KAD	7.230	10.490	7.960	11.690	7.760	11.440

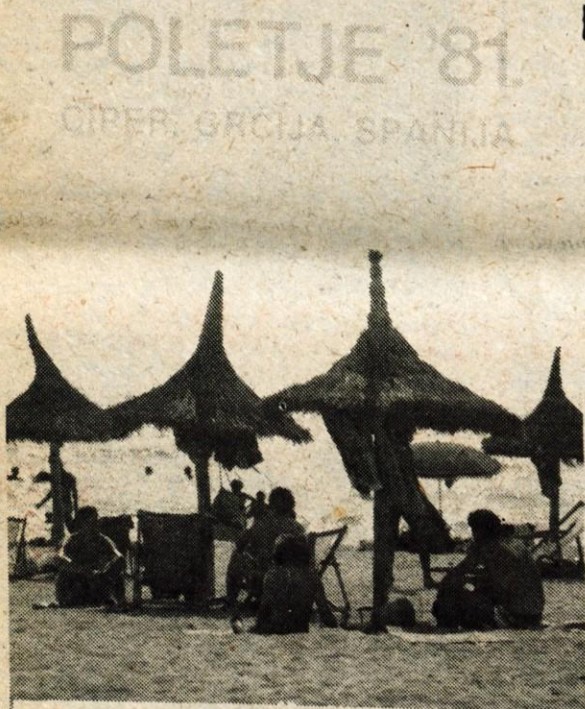
Doplačilo za kad: 320 din za 7 dni oziroma 640 din za 14 dni. Doplačilo za pogled na morje: 320 din za 7 dni oziroma 640 din za 14 dni. Doplačilo za enoposteljno sobo: 1280 din za 7 dni oziroma 2.560 din za 14 dni.

Zgornje cene so v dinarjih. Počitnice je moč plačati v več mesečnih obrokih, po vplačilu skontacije, vendar mora biti zadnji obrok plačan pred odhodom na počitnice.

Prijave za Inexove počitnice v Tuniziji in na Jadranu majo poslovalnice Inexa in pooblaščenih agencij (Alpetour, Kompas, Generalturist, Kvarner ekspres, Sap-Viator), kjer se lahko tudi prijavite.

ŽELIMO VAM PRIJETNE POČITNICE

YUGOTOURS

Obe brošuri: Potovanje v Sovjetsko zvezo in Poletje '81 sta vam brezplačno na voljo v vseh turističnih poslovalnicah na Gorenjskem (Alpetour, Kompas, Generalturist, Kvarner ekspres, Sap-Viator), kjer se lahko tudi prijavite!

Letošnji program počitnic so v Yugotoursu pripravili na podlagi dolgoletnih izkušenj in nudijo skrbno izbrane hotele v najbolj znanih počitniških centrih v Španiji, Grčiji in na Cipru. Cena aranžmaja je sprejemljiva, saj je prevoz do kraja počitnikovanja z direktnim letalom iz Jugoslavije. V vseh krajih bodo stalni predstavniki Yugotoursa, ki bodo skrbeli za dobro počutje gostov. Program letošnjih počitnic je pripravljen tako, da bodo z njim lahko zadovoljni tako tisti, ki bi radi imeli na dopustu mir, kot tisti, ki bi radi obogatili dopust z zabavo in razvedrilom.

V Španiji so vam na voljo počitnice v svetovno znani Palmi de Mallorci in na Ibizi. Tako na Mallorci kot Ibizi lahko izbirate med petimi hoteli, prevoz pa je letalski (z Brnika).

Mallorca, katere glavno mesto je Palma, je po legendi nastala nekoč, ko se je delček sonca odkrušil in padel v Sredozemsko morje. Zaradi izredne klime je že nekaj časa med vodilnimi ponudniki oddih v Sredozemlju. Poleti skoraj nikoli ne dežuje, pred prehudro vročino vas bo obvarovalo zelenje in stalni topel vetrič, ki blagodejno vpliva v vročih dneh.

Ibiza je razmeroma majhna. Čeprav je španska, je na njej ohranjenih veliko arabskih vplivov in navad. Če ne drugje, boste to opazili pri gradbenem stilu. Na otoku so čudovite plaže, slikovite vasi in dobre ceste, in seveda ogromno sonca.

V Grčiji vam Yugotours nudi počitnice v Atenah in na Kreti. Turistično naselje, kjer bodo počitničarji nastanjeni, je prav-

zaprav ca. 20 kilometrov oddaljeno od središča Aten. Lepa peščena plaža, možnost zabave, razvedrila in obiska Aten in njenih najpomembnejših znamenitosti (Akropola, itd.) obetajo res prijeten dopust.

Kreta je otok mitov in legend, tisočletne zgodovine, pa tudi dežela sonca in jasnega neba, zelenja, dobrih vin in čudovitih pesmi. Gurmane in tudi ostale navdušuje z izvrstno izvorno grško hrano. Na izbiro so vam štirje hoteli v različnih krajih, vsi v neposredni bližini plaž. Prevoz do Krete je letalski z Brnika.

Čas trajanja počitnic, ki smo jih navedli je različen. Na Mallorci in Ibizi so vam navoljo sedem- in štirinajstdnevni paketi. V Atenah so na voljo štirinajstdnevni paketi, na Kreti pa sedem- in osemnevni z možnostjo dodatnega tedna.

Moskva

Med vsemi jugoslovanskimi turističnimi agencijami, ki prirejajo izlete v Sovjetsko zvezo, ima najbogatejšo izbiro programov Yugotours. Programi obsegajo vse kraje, po katerih je največje povpraševanje.

Pri vseh turističnih agencijah in v poslovalnicah vam je brezplačno na voljo barvna brošura s predstavami mest in pokrajin ter različni programi za obisk teh krajev v Sovjetski zvezi.

Naši izletniki se najraje odločajo za klasične ture z obiskom Moskve, Leningrada in Kijeva v različnih variantah. Tudi vikend paketi v Moskvi zaradi nizke cene vzbujajo pozornost. V zadnjem času pa se je povečalo zanimanje

za daljše izlete, na katerih izletniki obiščejo tudi kraje globoko na jugu in v notranjosti Sovjetske zveze. Na voljo je program z obiskom Moskve, Samarkanda, Buhare, Taškenta, Alma Ate, podoben pa mu je izlet, v katerega je vključen obisk Moskve, Erevana, Tbilisija, Taškenta, Buhare in Samarkanda. Omenimo naj še 12-dnevno potovanje z letalom, na katerem izletniki obiščejo Moskvo, Bratsk, Irkutsk in Ulan Bator.

Kijev

POČITNICE NA JADRANU

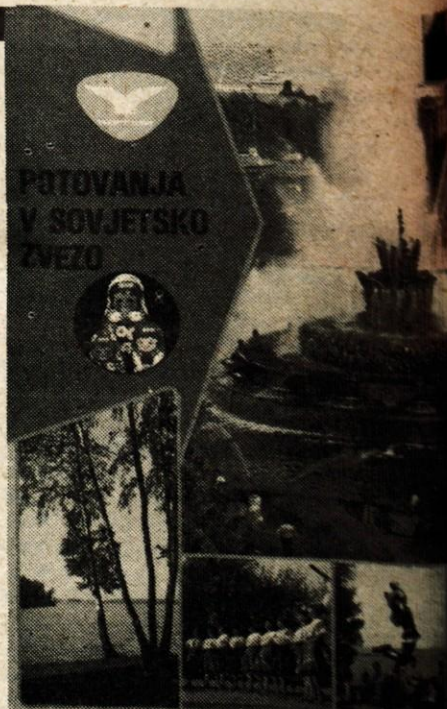
Zanimivo je, da letos na Jadranu večini desetdnevne počitnice nudijo nekaj paketov na dnevnih. Prevoz je letalski lastni režiji.

Na voljo so vam bungalovi Kukljici na otoku Ugljan. Prevoz je v lastni režiji, vendar vam na voljo tudi zasebni Desetdnevno bivanje v bungalovih stane za odrasle v predstavi 3.960 din (tudi po 29.811 sezon) pa 5.860 din. Za otrok popust, odvisno od starosti.

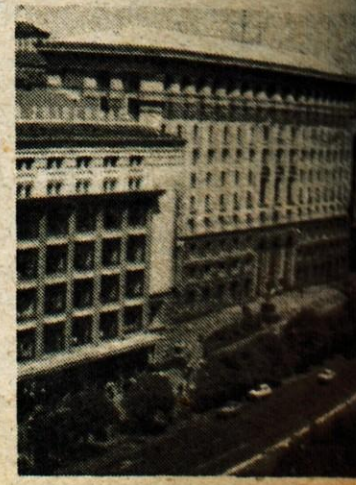
V organizaciji Inexa lahko živite počitnice tudi v Kaštelu Kaštel Stafilju pri Splitu, vam letalske pakete v Kaštelu hotelu Resnik in Kaštel Stafilju, v katerih so tudi sobe za privatnih sobah prve klase, možno pa jih je tudi prevozom v lastni režiji.

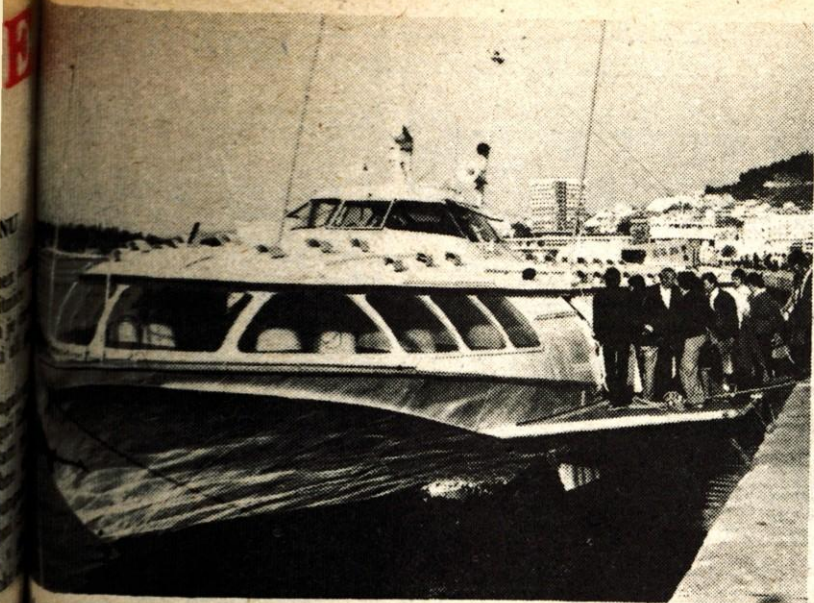
Na voljo so vam devet dnevni paketi, ki stanejo v holetu Resnik v Kaštelu talom za 9 dni 5.920 din (lastnim prevozom) za letalom 6.220 din, 4.980 din z lastnim prevozom; lastnim prevozom;

v privatnih sobah v Kaštelu liču 9 dni z letalom 4.980 din z lastnim prevozom, za letalom pa 5.220 din in 4.980 din z lastnim prevozom.

Leningrad

Na poletu in ogledu Splita smo se vkrkali na gliser.

Na morju smo se srečali z ribiči

Več kot 90 kvadratnih kilometrov, ima najvišjo točko na nadmorsko višino 587 metrov. Je otok vinogradniški, ribiški ter v novejšem času pridelovalcev zelenjave in sadja. Po odličnih vinskih in vugavi, je bil kraj, kjer se je roje-

vala nova Jugoslavija je otok, ki je dobesedno posejan z zgodovinskimi kraji in objekti, saj je bil do osvoboditve Beograda (oktobra 1944) prestolnica nove Jugoslavije; je otok, ki je bil pretrd oreh za Hitlerja, saj ga ni nikoli osvojil; je otok, ki obiskovalca prevzame in obogati z novimi spoznanji.

OBISK NEOSVOJLJIVE TRDNJAVE IZ NOB – OTOKA VISA

Preteklo soboto je v organizaciji Kompas prva skupina izletnikov obiskala VIS – enega najlepših otokov na Jadranu. Izredno hiter skok do Visa, prisrčna dobrodošlica domačinov in odlična organizacija so navdušili udeležence dvodnevnega obiska Visa. Ob slovesu s toplega in sončnega Visa smo dobre volje ugotovili, da je bil izlet enkratno doživetje.

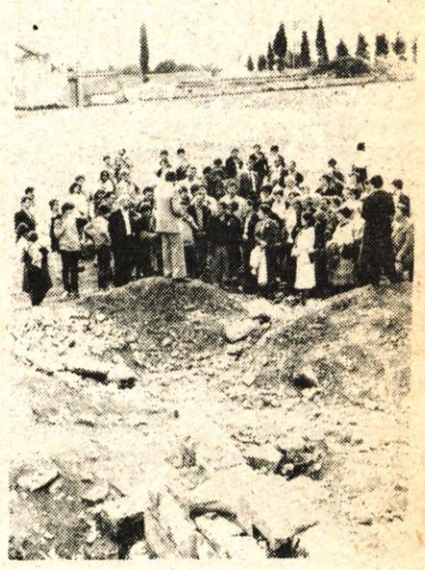
Pred Titovo petino nam je prvoborec Ante Repanjič obudil svoje spomine iz najsvetlejših dni naše revolucije.

Znamenito mesto, na katerem je Tito prvič v govoru dejal: »Tujega ne čemo, svojega ne damo«!

Prespalj smo v novem hotelu v Komiži. V njegovi bližini je čudovita plaža, ki skupaj z udobnim hotelom predstavlja idealno mesto za počitnice.

Na stadionu, kjer je Hajduk igral svojo prvo tekmo med NOB, sedaj arheologi izkavajo antične ostanke.

KOMPASOVE POČITNICE 1981 – KORZIKA – OHRID – JADRAN

POČITNICE NA OHRID TUDI NA PRAVE POČITNICE

Most, ki ga je pretekla leta Kompas vzpostavil med Brnikom in Ohridom samo v jeseni, je omogočil samo v lanskem letu skoraj 9.000 slovenskim izletnikom dokaj prijetno poletje. Ohrida, bo letos Kompas (in seveda prevoznik Inex Adria Aviopromet) vzdrževal.

Po počitničarjem, katerim je bila do sedaj južna Makedonija, ki slovi po ugodnih jezerih in čudoviti naravi, zaradi oddaljenosti in neprikladnih zvez skoraj nedostopna, ponuja prijetno doživetje – poletne počitnice ob Ohridskem jezeru.

Rezerviral zmožljivosti v hotelih Biser, Metropol in Desaret. Hotel Biser je A kategorije, leži neposredno ob obali, gostje pa se lahko kopajo tudi v 1,5 kilometra oddaljenem Livadište, kjer lahko tudi koristijo penzijsko kosilo. Tudi hotel Metropol je A kategorije in leži neposredno ob Ohridskem jezeru, v bližini mesta Ohrid. Hotel Desaret pa je kategorije B. Je skoraj nov in ima B kategorijo. Leži tik ob čudoviti plaži.

Aranzmana (ista za vse hotele) je za 8 dni 5.600 din, za 15 dni pa je 9.750 din. V cene je vključeno letalski prevoz Ljubljana–Ohrid–Ljubljana, letalske takse, polni penzioni, turistične takse, avtobusni prevozi z letališča Ohrid v hotel in nazaj ter vodstvo. Otrok do 10 let starosti ima 30 odstotkov popusta, dva otroka do 10. leta pa plačata ceno enega odraslega (50% popusta).

Počitničarje bodo prirejali izlete in ogleda (Ohrid, Mavrovo, Prespansko jezero, Kruševo, Metkopol) pa bodo gostje veseli Kompasove poslovalnice Rent a car, kjer bodo lahko najeli kolesa, čolne, kanuje, pedaline in deske za jadranje.

- počitnice na Ohridu lahko poravnate tudi na obroke
- za ljubitelje kampiranja nudi Kompas samo prevoz do Ohrida in nazaj, v avto-kampu pa jim bo rezerviral prostor
- v vseh poslovalnicah in pri pooblaščenih agencijah vam je na voljo podroben program
- odhodi so vsak petek v juliju in avgustu
- temperatura vode v Ohridskem jezeru je v juliju in avgustu ca. 25 stopinj

TUDI NA KREDIT

Za vse aranžmaje, ki so navedeni v brošuri »počitnice 1981 letovanja«, nudi Kompas turistični kredit, toda le v primeru, da cena presega 4.000 din.

Letovanja kreditira za dobo 12 mesecev in sicer: do 6 mesecev, če vrednost letovanja ne presega 15.000 din in od 6 do 12 mesecev, če vrednost letovanja preseže 15.000 din, vendar le do 50.000 din. Kredit odobravajo poslovalnice Kompas.

Lahko pa se tudi brezobrestno samokreditirate. Kako? Zelo enostavno – čim prej vplačate akontacijo (1.200 din po osebi), razliko do polne cene pa lahko plačujete v poljubnih obrokih, 8 dni pred odhodom pa morate imeti poravnano polno ceno.

POČITNICE NA KORZIKI

Otok lepote najbolj poznamo kot Napoleonov rojstni kraj, manj pa je bila do sedaj znana kot otok s čudovito klimo, bujnim zelenjem, peščenimi plažami, mnogimi zanimivostmi in znamenitostmi – počitnice. Prvič Slovincem omogoča Kompas. Svojo ponudbo predstavlja v barvnem prospektu, v katerem so poleg cen tudi ostale potrebne informacije in ilustracije. Nastanitev je v hotelu v glavnem mestu Ajaccio. Potemajih v bližnjem turističnem naselju Terra Bella. Odhodi so vsakič od junija do septembra.

počitnice 1981 letovanja

- V vseh poslovalnicah Kompas in pri pooblaščenih agencijah vam je brezplačno na voljo barvna brošura, v kateri je predstavljena Kompasova ponudba počitnic in letovanj v domovini za letošnjo sezono. Ponudba obsega kraje ob obali od Ankarana do Ulcinja, zdravilišča, oddih ob jezerih in v planinah ter kmečki turizem, skupaj v 103 krajih po vsej Jugoslaviji. Kompas je za vas rezerviral hotelske sobe, bungalove, apartmaje in zasebne sobe. Izberi krajev in namestitve je Kompas posvetil največ pozornosti, poleg tega pa počitnice in letovanja nudi po ugodnih cenah, ki bodo dostopne kar najširšemu krogu ljudi. V brošuri je tudi vrsta koristnih napotkov in informacij o krajih, kjer so vam na voljo počitnice. V njej pa so tudi nasveti za prvo pomoč, kako z otroki na potovanje in drugo.

INFORMACIJE IN PRIJAVE: vse Kompasove poslovalnice in pooblaščenice agencije

KAKO SO BLEJSKI POTAPLJAČI AVTO IZ JEZERA
VEN SPRAVLJALI

Blejska regata potopljene »alfe«

V letošnji, pasje mrzli zimi je blejsko jezero podolgem in počez trdno, domala nepropustno zamrznilo.

»Tank bi vzdržala tale ledena skorja,« so bili ponosni Blejci, spet enkrat srečni nad neomadeževano belino, ki je povsem zakrila skozi vse letne čase zelenosivo, rdečo, rjavo gnojnico, ki ji kaj več zakaj še vedno pravimo alpski jezerski biser.

Ker smo se na ta »tankovski« led poganjali z vseh koncev in krajev, radoživo zastoj drsali, rekreacijsko dričali na otok brez nadležne vstopnine in ker smo skratka trumoma teptali po blejskem ledu, so nas Blejci jeli previdno opozarjati, da počnemo, kar že počnemo, povsem na lastno odgovornost. Dobro pač poznajo jezersko zamrznitev in vedo, da led vendarle ni povsod tako trden, kot se zdi. Minili so pač dobri, stari časi in dobre stare zime petdesetih let, ko je v mrazu drevje pokalo in ko je bila tudi jezerska skorja trdna kot kamen-kost.

Če se ne motim, letos nihče ni neprosto-voljno čofnil skozi ledeno lukno v hladno blejsko kopel; s svetlo izjemo voznika, ki si je srčno in neustavljivo zaželel avtomobilske dirke od Zake do otoka. Z dobrimi zimskimi gumami je najbrž šlo po jezerskem snegu in ledu kar dobro — dokler je šlo! Tam, nekako na sredi od Zake do otoka, pa se je jezerska skorja muhasto uprla, rekla: jok, brate in resk in pok in kljun vozila »alfa-romeo« se je nagnil, blejskim teminam in globočinam naproti. Voznik in sopotnik sta srečno urno izskočila, vozilo pa je goltala in pogoltnila široka razpoka.

Adijo »alfa«! Adijo do pomladi, ko bo sonce pregrelo led in ko te bodo hočeš nočeš morali spraviti na svetlo. Do tedaj počivaj v miru, v gostoljubni družbi vse navlake in nesnage, ki ti jo v izobilju ponuja blejsko jezersko dno. Spogleduj se z odsluženimi kolesi, stoli, omarami, štedilniki, konjskimi vpregami — konja z vprego je hudičevo težko spraviti ven — kopalnimi kadmi in morda te sem in tja pride povohat kakšna zastrupljena in napol še živa jezerska ribica!

ske obrambo. Druge pomoči je premalo, če le pomislimo, da jih v zdajšnji »tauhaški« opremi običajno zebe kot cucke: ko jim voda pride za vrat in pod obleko, jo mora telesna temperatura šele ogreti. V svetu pa se že zdavnaj poganjajo pod vodo z rezervno ogrete vode pod obleko.

In osem blejskih gibčnih »žab« se je v oblačnem sobotnem dopoldnevu odločilo, da »zagvisno« spravijo nesrečno in zapuščeno »alfa« z dna. Lastniku je zažugala in društvo za podvodne dejavnosti Bled poklicala sama radovljiška sanitarna inšpekcija. Ni, da bi alpski biser, pa naj bo že kakršenkoli hoče, dodatno onesnaževala še »alfa«, polna olja in bencina. Več ali manj znano je, da liter olja ali bencina zasmradi in vsestransko onesnaži na desetine litrov vode.

Pa smo šli — »tauharji« pod vodo, da natančno ugotovijo podvodno parkirišče »alfe«, mene pa so vzeli za zgago in nebodigatreba, kajti na podvodne dejavnosti se spoznam le toliko, da vem, da je treba krepko zatisniti nos in tesno zapreti oči, če si že po sili razmer pod vodo.

Dvajset metrov globoko je potapljače pasje mrazilo ...

Prihaja ...

Ko je bila parkirna lokacija na streho obrnjene »alfe« natančno znana, je šlo pošteno zares. Ko se je prvi potapljač dvignil nad gladino, sporočilo ni bilo kaj prida ohrabrujoče: avto je s prvim delom globoko v mulju. Nihče v čolnu ni zanjaval, bilo je kar nekako samoumevno.

Medtem ko se zunaj sonce ni in ni hotelo prikazati in je veter mrazil do kosti, so potapljači dvajset metrov globoko privezovali padalo na spodnji konec vozila. Podvodno padalo, ki napolnjeno dvigne tono in še več. Na štirih koncih, navzkrižno, je bilo treba padalo pošteno pritrditi in napolniti. Previdno smo s čolnom krožili okoli mehurčkov, ki so nakazovali, kje so potapljači. Bilo bi seveda edinstveno, če bi se neprevidno znašli tik nad mestom, kjer bi iz vode nenedoma vzkipele padalo, dvignilo naš gumijasti čoln in nas pometalo v osvežujoče blejsko jezero. Edinstveno doživetje, a kaj, ko pri vsej dobri volji nismo imeli nobenega smisla za nenadne mokre pustolovščine.

Z dna se je vrnil prvi potapljač: zmanjkalo mu je sape, jeklenko je bilo treba napolniti. Voda na dnu je bila hudičevo mrzla, vsi so porabili več zraka kot navadno, vsi so bili hudo premrazeni. Na dnu so uporabljali svetilke, kajti vidljivost je bila nična. Bolj tipali kot videli so hrbtno stran avtomobila, pa vendar so uspeli »alfa« navezati. Le padalo je bilo treba do konca še napolniti ...

In po drugem potapljaškem spustu, pet minut zatem, ko so potonile zadnje črne plavuti, se je nekje na sredini od Zake do otoka zapenila jezerska voda. Mehurčki so nakazovali, da se »alfa« dviguje, nezadržno

Najprej je bilo treba ugotoviti »lokacijo« potopljene »alfe« ...

polzi navzgor, za padalom. In ko je švignilo rumeno padalo iz vode, so si oddahnili. Akcija je upela, tudi v moje zadovoljstvo, kajti veter je bil že skrajno zoprni, tako, da mi je naglas prihajalo na jezno misel, kako vendarle morejo biti vozniki tako nespametni, da se poganjajo po varljivem ledu. Bila je seveda le akcija, za potapljače dobra vaja, na nekoga pa se vendarle moraš zne-
sti — če te pa ne po lastni krivdi do kosti zebe.

»Alfo« je vlekel motorni čoln ...

Popotovanje do brega

Potapljači pa niso rekli ne bev in ne mev, čeprav so bili desetkrat huje premrazeni. Veseli so bili, razposajeni, odlično jim je uspelo. Po svoje bi jim kar zavidal: s tistimi doma pošitimi oblekami, oguljenimi rokavicami, med jeklenkami, ki so jim skrbno odpirali in zapirali ventile ter pazili na matice ter vse rezervne dele bolj kot nase, zmorejo toliko navdušenega ljubiteljstva, toliko volje in truda in neizmerne veselja! Če za koga, potem bi zanje potrkal na vrata za denarno pomoč: kako odkritosrčno bi bili veseli in hvaležni vsakega novega dela opreme.

»Alfa« je bila navezana in lahko je popotovala do brega. Zdaj se je sonce — nekoliko pozno, a od srca — usmili premraženih »tauharjev« na čolnu in posijalo z vso močjo. Počasi so jo vleкли, na vrv privezano, od Zake do blejske Kazine, po vsej dolžini blejskega bisera. Dolga je bila pot,

»Alfa« prihaja, navezana na padalo

Končno z dvigalom na kopno ... — D. Sedej

ta »alfina« blejska regata, a je bila veselo razposajena, polna igrivega ognjemeta tapljaške zgovornosti. »Alfa« se ni upirala, bila je ubogljiva in poslušna, saj navsez nje ni vsakemu avtomobilu dano, da plava alpsko jezero — zavist bi bila tudi v njenem visokostnem avtomobilskem razredu očitna.

Pri Kazini jo je pričakalo dvigalo — tapljači so jo na novo privezali in v tiho ozračju številnih blejskih »firbcev« je potela zala svoje mokro, zarjavelo obličje.

»Pravzaprav nič posebnega«, se je mrdnilo blejsko zijalo, ki je viselo čez planke. »Alfa« je bila spet na nogah, za poln teev zvedave radovednosti pa bi jo morali biti polovico manj, če ne bi morala že v tistih trenutkih prinašati nenadnega srhljivega odkritja. Tako pa nič, le sploščena streha razlit bencin in olje in za zadnjim sedenjem še vedno plavajoča prva pomoč.

»Alfa« je ostala sama, potapljači so razšli, ostal je spomin na nevsakdanje življenje na gladini blejskega jezera in prijetna misel, kako vneto in izkustveno blejski potapljači opravljajo svoje poslanstvo, ki si ga ljubiteljsko izbrali ...

Darinka Sedej

»Alfo« so iz vode reševali: Mitja Šmilc, Brane Krivic, Darko Blatnik, Janja Zelnik, Marjan Lakota, Marjan Bohinc, Miro Kržišnik in Drago Kolenc. Za »komando« pa sta poskrbela predsednik društva Janez Trelec in gospodar Joža Konc.

Pred skokom pod vodo ...

Če sanitarci zažugajo ...

»Alfa« se je zarila v temine, dvajset metrov globoko, na dno, ki bi mu preprosto in po kmečko rekli gnoj, strokovno pa je tudi za blejsko jezero še vedno — mulj. Uslužno so se ji razgalile vse alge v vseh vodnih plasteh in je pristala na strehi. Nič posebnega, kajti avto se tudi v bolj imenitnih alpskih biserih kot je blejski praviloma vedno obrne na streho. In ker je »alfa« »alfa« in ne ničvreden fičko, lahek kot preresce, je umljivo, da se je ugneznila globoko v mulju. In čakala ...

Čakala blejske potapljače, tiste vrle fante, ki spravijo iz jezera še vse kaj hujšega kot je avto, pa magari »alfa«. Mladeniče in mladenke, ki se v svoji borni opravi, ki jo sami »flikajo« in »štimaajo«, kakor pač zmorej, ob vsaki priložnosti, z izkušnjo utrjenih, poženejo pod vodo. Rešujejo življenja, če so le pravočasno poklicani. Rešujejo in reševati so pripravljeni vedno, z neomajno amatersko zagnanostjo in vztrajnim ljubiteljskim prizadevanjem. Denarno jim izdatno pomaga le radovljiški odsek za ljud-

Tisoč »zlatih« vbodov

Izdelovanje gorenjskih avb je silno zamudno in natančno delo, za katerega je potrebna polna mera veselja in potrpežljivosti — Kati Čušinova z Jesenic potrebuje kar okoli dva meseca za en tak izdelek — Dosti hitreje nastane enostavnejša, a prav tako lepa zavijača, ki se največkrat nosi za folklorne nastope

Ko Kati Čušinova popoldne ali pa še raje zvečer, ko je sicer ostalo gospodinjsko delo opravljeno, sede v svoj šivalni kotiček, si pripravi svetilko na stojalo za ročno delo, da se zablješčijo »zlate« niti in bleščice na črni žametni podlagi. Šivanja vajene roke urno dodajo šivanko z »zlatom nitjo«; tisoč vbodov, dva tisoč, kdo bi jih preštel, pa to niti ni tako važno, vsaj za Čušinovo ne; kajti te, ki jih preživi ob šivanju čelnika za avbe, pa pri kateri drugi vrsti šivanja, so zanjo najpomembnejše ure dneva — kdo bi pri tem bil le voode.

Kati Čušinova s Koroške Bele sicer ni iz Jesenic, ki na dan posveti po ur ročnemu delu — že vrsto let namreč dela pri DPD Svoboda Tone Čufar odsek ročnih del, ki vsako leto pripravi tudi ročne del; verjetno pa je v jesenski koncu in tudi daleč naokoli edina, ki dela avbe, pokrivala za ženske narodne noše na Gorenjskem. Sicer folklorne noše naročajo večinoma zavijače, to so zavijače s čelnikom, na katerem so našite bleščice, zadnji del pa je belo platno.

Zavijače so dokaj hitro narejene, če jih treba loviti s šivanko drobne zlate bleščice in jih kot vzorec pritihi na črni žamet. Pravi Čušinova, ki vzorce verno prepiše v knjige Ljudske vezenine na Gorenjskem, avtoric Marije Makarovič in Neli Gregar — Bregar. »Ko je bila Makarovič pred časom pri nas, si je moje izdelke ogledala in jih pohvalila, da so gorenjski; tako sem dobila še več pohval, saj mi ni vseeno, če grede moji izdelki po svetu, kot se reče, pa da ne bi bili posnetek narodnega blaga.«

Zavijače so bile včasih, ko so gorenjske žene, ob slovesnih priložnostih, nosile narodno nošo, znak, da gre za preveč premožno Gorenjko; z zlatom avbe z vrhom so imele le take, ki sicer imele dosti »pod palcem«. Z blešketanje z vrha glave pa je že od otroštva zgovorno pričalo, da se na primer nevesta iz premožne hiše. Nosile pa so, posebno v Bohinju, zavijače ali pa čelnike iz damastnega blaga ali damastnega žameta. Takšne zavijače so tudi uporabljale za folklorne nastope, saj se prilegajo glavi, pri poskočnih gorenjskih plesih pa tudi ni nevarnosti, da bi se raztrgale in morda celo zdrsile na tla.

Avbo z vrhom, tako značilno pokrivalo gorenjske narodne noše, je Čušinova letos naredila šele eno. Ob njenih tako pridnih in spretnih rokah naredi le po tri do štiri na leto. Približno 300 ur porabi za eno avbo, ker pa seveda ne more sedeti ob sedemčlanski družini nad šivanjem celih osem ur na dan, se izdelovanje take avbe zavleče tudi na dva meseca in več. Čušinova, ki je doma iz Zg. Besnice nad Kranjem, je prvo avbo videla pri svoji teti, ko je bila še mlado dekle. Takrat si je to lepo pokrivalo le želela imeti, nikakor pa ni slutila, da jih bo nekoč znala tudi sama izdelovati. »Ne, nikjer se nisem učila te veščine, kar sama sem se znašla. Šivanje mi sicer od nekdaj ni bilo tuje, saj je mama bila šivilja, in prav ona mi je veliko pomagala, pa tudi mož, ko sem pred dvanajstimi leti prvič poskusila. Pa je šlo, malo sem se še učila pri vsaki, nato pa ni bilo težav. Ko je pri Centralnem zavodu za napredek gospodinjstva izšla še knjiga Ljudske vezenine s podrobnim opisom izdelave avb in zavijač ter z vzorci za čelnike, je delo kar steklo. Naročale so folklorne skupine, pa izseljenci na obisku, pa tudi za okras doma jo je že marsikdo želel imeti. Avba, če je zavarovana pred prahom, ostane dolgo časa lepa. Včasih so jih sicer zavijali v črne rute, da kovinska nitka na vezenini ne bi potemnela, vendar pa po mojih izkušnjah kakih deset let pokrivalo ostane tako kot novo. Če pa se nosi, in tega je kar precej tudi sedaj na raznih slovesnostih, se spodnje blago odstrani in opere, medtem ko se tanka vrhnja tkanina enostavno zamenja z novo.«

Pri avbi z vrhom, to je s širokim izbočenim zadnjim delom, je seveda najvažnejši črni z zlatom vezeni čelnik. Čušinova sama izreže s posebnim nožkom vzorec iz primerne kartona, nato pa zdaj čipkasti karton pritrdi na žametno podlago. Prej seveda še počaka nekaj dni, da se ji zacelijo žulji na prstih od izrezovanja vzorca. Nato pride na vrsto vezenje, vpeto v posebno stojalo. Kovinsko nitko zlate barve ovija okoli kartonske šablone in pritrjuje s tankim sukancem s spodnje strani. Po toliko in toliko tisoč natančnih vbodih se na žametni podlagi zasveti narodni vzorec.

Avbi je zdaj treba ukrojiti še zadnji del, navadno iz tršega kartona, oblečenega v rožnati inlet; čez je treba napeti na pose-

NARODNI VEZ NA AVBI — Kati Čušinova že okoli dvanajst let izdeluje gorenjske avbe, tako značilna pokrivala ženske narodne noše — Foto: L. Mencinger

ben način ročno nabrano tanko belo blago, vse skupaj spojit s čelnikom, dodati čipke, v zatilju pa ne sme manjkati pentlja z dolgimi trakovi. Prav take, sicer malce enostavnejše, so male avbe, ki jih Čušinova izdeluje kot spominke. Lani jih je za potnike vlaka »Bratstva in enotnosti« izdelala kar 250 in prav toliko vezanih prtičkov. Da je bilo delo do roka narejeno, je pri tem pomagala tudi

mlajša hči Katrca, ki je sama sešila 50 avbic. Kdo ne bi bil vesel takega gorenjskega spominka! Želeli bi le, da bi taki in podobni pristni spominki prevladovali tudi v trgovinah, kjer ponujajo turistom spominke, le da takšni včasih kar utonejo med raznimi drugimi neprištnimi, že kar kičastimi izdelki.

L. M.

V znoju se kali kosa

Pot kovačev ob razgretih pečeh jih plemeniti, udarci težkih kladiv jim dajejo ostrino

»Ostra kosa, bistra rosa, travca rada se poje stara slovenska pesem, ki je mo- bli nekdanj res zelo v čisljih, ko pa jo še radi prepevamo. Komu neki je bila všeč?

Možem in fantom, ki so se v svitu z- tega jutra odpravljali na travnike in se- ali pa kovačem, ki so udarjali po raz- jem jeklu, ga raztegovali, oblikovali, in ostrili? So s pesmijo dajali ritem delu ali pa le sebi spodbudo?

Ne, kovači je prav gotovo niso prepevali, med delom ne. Preveč vroče je bilo, znoja, da bi se spomnili nanjo. Mor- jem, ko so si splaknili izsušena in sušila grla...

Izdelovanje kos je v Trziču staro okrog sto let. Kot višja oblika kovaške obrti se razvilo iz večstoletne tradicije žebjarstva v Trziški Bistrici. Generacije krepkih kova- so ustvarjale iz sivega jekla čudovite izdelke.

Danes nastajajo pod rokami njihovih v Tovarni kos in srpov. Kovačija je le njen del, skromen po številu delavcev, a velik po zanosu. Kajti v takih delovnih pogojih, kjer tehnologija še ni uspela nadomestiti močnih rok, je nedvomno gonilna sila v kovačih globoko vsajena tradicija in delovna zavest.

Ropot je nevzdržen. Vročina iz peči lebdi tudi v zraku. Poleti preseže celo štirideset stopinj. Roke in obrazi delavcev so črni, potni.

»Ostra kosa, bistra rosa, travca rada se kosi...« Za eno samo samcato koso je potrebnih štirideset delovnih operacij in dobre pol ure časa. Začne se pri rezanju jekla, konča pa pri pakiranju. Vmes jih je še osemindeset; šibkanje, ki je krajši izraz za raztegovanje žarečega jekla, kovanje pet, širjenje, dvigovanje robu, ko kosa že dobi svoj bodoči izgled, pa kovanje, brušenje in kaljenje. Sledi poliranje pa spet brušenje in klepanje, opisovanje, ki pomeni vrez vzorca na površino loka, barvanje, brušenje in lakiranje.

Vsak dan tržiški kovači izdelajo osemsto do tisoč kos, odvisno od dolžine rezila. Večkrat so že razmišljali, če ne bi kos raje opustili. Dela z njimi je veliko, denarja pa malo. Merila za ocenjevanje vrednosti so zgrešena. Tudi tehnološkega napredka na tem področju skoraj ni. Res je, da se da še marsikateri postopek spremeniti, posodobiti, vendar le v malenkostih. Kovanje ostaja kovanje. Boljši bi bili lahko samo delovni pogoji.

Kose gredo dobro v prodajo. Povpraševanje ne poneha, posebno, ker tovrstne delavnice v zahodni Evropi zaradi dragega ročnega dela odmirajo. V Jugoslaviji so le trije proizvajalci. Zato domači trg pobere kar tristo do štiristo tisoč tržiških kos na leto. Druge izvozijo na vse konce Evrope. Čelo v Mehiki, Kanadi in Iranu kosijo z njimi.

H. Jelovčan

Kako in kam med prazniki

Verjetno so zelo redki med nami, ki se ne bi veselili bližnjih praznikov. Ne le zaradi spoštovanja do obletnic pomembnih dogodkov v zgodovini našega narodno-osvobodilnega boja in naprednega delavskega gibanja vsega sveta, ampak tudi zaradi prostih dni, ko si bomo lahko pošteno odpočili in nabrali novega delovnega poleta.

Ponekod, v šolah pa tudi v nekaterih delovnih kolektivih, si bodo privoščili prave prvomajske počitnice, ki bodo trajale, vključno z nedeljami, od 25. aprila do 3.

maja. Drugje, kjer zamujenega kasneje ne bi mogli nadoknaditi, bodo prosti samo v prazničnih dneh. Povsod pa niti tedaj ne. Delavci v javnem prometu, zdravniki, gasilci, peki, gostinci in številni drugi, brez katerih bi življenje izgubilo normalni tek, bodo na delu kot bi praznikov ne bilo.

Njih smo se v Glasovi anketi posebej spomnili. Pobrali pa smo seveda tudi druge občane; kam so namenjeni med prazniki, kako jih bodo preživel.

Jože Klemenčič, operativni pomočnik šefa na jeseniški železniški postaji: »Pri nas praznikov ne poznamo. Promet se mora odvijati nemoteno, tako kot vsak dan. Pričakujemo celonekoliko večgneče, saj imamo ob rednih potniških vlakih napovedanih še pet izrednih. Upamo, da posebnih težav ne bo. Koliko bom prost? Kot običajno. Delo med prazniki mi je že prešlo v kri in me ne moti.«

Marko Lamberger iz Vrbe, učenec šestega razreda osnovne šole v Žirovnici, ni, kot priznava, posehno priden, kljub temu pa praznikov ne namerava prečepeti nad knjigami. »Doma bom devet dni. S starši nismo nikamor namenjeni. Popraviti moram kolo, da se bom lahko zapeljal do Šobca, kjer je igrišče. Rad igram košarko. Sicer pa se bom najbrž s prijatelji potepal po vasi.«

Silvo Janc, zaposlen na Petrolovi črpalnik na Deteljici pri Trzinu: »Narava našega dela je taka, da praznikov ne poznamo. Seveda se izmenjavamo, vendar nas je tako malo, da delo prej ali slej doleti vsakega. Mene bo na 27. aprila, pred 1. majem pa nameravam na dopust. Urejam stanovanje. Če bom dobil material, bo treba krepko poprijeti. Zato tudi nikamor od doma ne nameravam.«

Alojz Ribnikar dela v službi pomoč-informacije pri AMZ Kranj: »Organizirani smo v dve ekipe, ki se izmenjujeta vsak drugi dan od 8. do 20. ure. Delavnik je kar naporen. Zadolženi smo za vleko vozil in avtomehanična popravila na cesti. Doslej sem že dostikrat delal med prazniki in mi ni več težko. Tudi tokrat bom, 2. maja. Običajno so posebno zadnji dnevi praznikov, ko se ljudje vračajo domov, pri nas precej živahni.«

Janez Oman iz Zminca, učenec 3. letnika loške gimnazije: »Pouka ne bo cel teden in bo zato treba bolj poprijeti doma na kmetiji. Tu je tudi sicer dela vedno dovolj. Za praznike nisem nikamor namenjen. Jutri bomo imeli v šoli kulturni dan, na predvečer delavskega praznika pa se bomo vaščani najbrž tudi letos zbrali ob kresu.«

Marija Bajt iz Zapuž, zaposlena v IMB izobraževalnem centru v Radovljici: »Kako bom prežvela praznike, je veliko odvisno od vremena. Če bo lepo, bomo šli na prvomajsko proslavo k Šobcu, druge dneve pa na krajše izlete v okoliško naravo. Več zaradi majhne hčerke ne moremo biti od doma.«

Janez Justin, vater v Gorenjski predilnici Škofja Loka: »Delamo vse nedelje in praznike. Tudi tokrat ne bo drugače. Seveda bi bil rad prost, a sem se že sprijaznil, da tako mora biti. Upam, da bom po nočni službi ujel nekaj sončnih prvomajskih dni in jo mahnil v hribe: na Lubnik, Križno goro in Planico.«

Duša Vornjov, receptorka v hotelu Krim na Bledu: »Med prazniki bomo imeli v hotelu polno in bo tudi dela polne roke. Pričakujemo največ domačih gostov, predvsem iz drugih republik. V tej službi sem že skoraj tri leta. Navedla sem se, da ne gledam, kdaj so nedelje in prazniki. Med prvomajskimi bom oba dneva delala.«

Damjana Perko iz Dupelj, prodajalka v trgovini kmetijske izdelke v Naklo: »Ne bom veliko prosta. Trgovina mora biti odprta vsak delovni dan. Tudi med prvomajskimi prazniki, v soboto ali v nedeljo, bomo delali zaradi prodaje kruha. Drugače pa posebnih namenov nimam. S prijatelji smo se dogovorili, da bi za par dni odrinili proti morju. Upam, da nam bo uspelo dobiti prostor.«

Dragica Horvatić iz Kovorja, zaposlena v tržišnem centru Peku: »Trenutno sem na porodniškem dopustu, tako da je zame kljub obilici dela doma in posebi s sinčkom praktično vsak dan praznik. Vendar se praznikov vseeno veselim. Takrat grem običajno domov, v Vraždin. Tudi zdaj bom šla za nekaj dni.«

H. Jelovčan

Lokostrelski šport bolj množičen in kvaliteten

LJUBLJANA — Slovenski in s tem tudi jugoslovanski lokostrelski šport v disciplinah fita in field se vse bolj uveljavljata. Še posebno disciplina field ima vedno več privrženecv in velike možnosti, da se še bolj množično razbohoti. To je namreč disciplina, v kateri ima rekreacija glavno besedo. Loka za to disciplino so sorazmerno poceni. Tarče pri tej disciplini, osemindvajset, so razmetane po gozdnem področju, po jasah in poteh. V času tekmovanja lokostrelci prehajajo po tem razgibanem terenu od deset do osemnajst kilometrov. Res dobra rekreacija za hojo, ki je pogojena še s streljanjem.

Že naši predniki so spoznali, kako potrebna jim je bila oprema loka in puščice za lov in tudi za vojsko. Zato ima Lokostrelska zveza Slovenije stalne stike s SLO, JLA in milico. Lok in puščica sta dobro orožje pri splošnem ljudskem odporu. Lokostrelci se že nekaj let naprezajo, da bi bil tudi lov z loki legaliziran. Toda lovci se pri tem zavzemajo za humanost lova. Prvi koraki za lov z lokom so bili že narejeni. Pokazalo se je, da je lov z lokom celo boljši od lova s puškami. Pravi podvig so lokostrelci Slovenije naredili, ko so začeli vaditi in streljati z loki tudi slovenski taborniki. Teh je v Sloveniji dvaindvajset tisoč.

Lokostrelstvo se je začelo kot športna disciplina že leta 1953 v Zagrebu. Toda ni bilo veliko takih, da bi lahko še bolj zaživel. Veliko je bilo treba naporov, da so ga končno sprli pod streho kot šport, ki ima veliko skupnega s športom. Čeprav so začeli z lokostrelskimi tekmovanji leta 1953 v Zagrebu, je bilo treba kar dvajset let čakati, da je lokostrelski šport v Sloveniji in Jugoslaviji dobil tisto mesto, ki ga sedaj tudi ima. Velik razmah je dobil v Sloveniji po letu 1976, ko je bila v Ljubljani ustanovljena Lokostrelska zveza Slovenije. Takrat so bili v to našo zvezo vključeni štirje klubi. Toda LK Slovenija se je zavzemal za svojo razširitev. Po petih letih svojega delovanja imamo sedaj devet lokostrelskih klubov v Mariboru, Ljutomeru, Muri, Velenju, Ljubljani, Kranju, Kamniku, Radovljici in Postojni. Pred ustanovitvijo so novi trije klubi v

Škofji Loki, Jesenicah in Vipavi. Na Hrvaškem imajo pet klubov, v Bosni dva in v Srbiji tri. Po številu klubov, ki jih imamo v Jugoslaviji, je v njih vključenih več kot tisoč osemsto lokostrelcev. V Sloveniji sta najmočnejša klub v Ljubljani in Kranju. Ljubljanski klub Jugobanka ima v svojih vrstah stoosemintrideset tekmovalcev in tekmovalki, kranjski Exoterm pa jih ima osemindvajset.

MLADA ŠPORTNA DISCIPLINA IN ŽE LEPI USPEHI

Čeprav je lokostrelski šport pri nas mlada športna disciplina, ima v svetovnem in evropskem merilu že lepe mednarodne uspehe. Še posebno dobro so se jugoslovanski lokostrelci izkazali na olimpijskih igrah, svetovnih in evropskih prvenstvih v disciplinah fita in field. Vendar pri vsem tem jih tarejo finančna sredstva. Vemo, da so loki za disciplino fita izredno dragi in še uvažati jih je treba. V Jugoslaviji nimamo izdelovalca puščic. Vse je izključno vezano na uvoz. Iz uvoza je treba dolgo čakati na to kvalitetno in drago športno opremo. Bolje je z loki za disciplino field. Ti loki niso dragi in tudi dobi se jih.

Slovenska lokostrelska zveza si je za načrt od leta 1981 do 1985 zavzela za sistematično delovanje tako lokostrelske zveze kot s posameznimi klubi. Vsi bodo skrbeli za množičnost, iz katere prihaja tudi kvaliteta. Na osnovi dosedanjih rezultatov lokostrelci ugotavljajo, da ima ta šport še neiz-

koriščene možnosti. Treba jih bo v praksi izpeljati. Poleg teh osnovnih ciljev bodo skrbeli za sodelovanje s Taborniško organizacijo Slovenije, JLA, SLO ter zamejskimi klubi Italije in Avstrije.

Dosedanje sodelovanje s taborniško organizacijo je pokazalo, da je bila usmeritev pravilna. To sodelovanje je padlo na plodna tla. Toda to sodelovanje bo potrebno še poglobiti. Usposabljanje bo treba strokovni kader, ugotavljati skupne interese pri izdaji lokostrelske literature. Več pomoči bo treba pri organiziranju večjih tekmovanj in več pozornosti posvetiti demonstraciji lokostrelskega športa.

PREMALO STROKOVNJAKOV IN STROKOVNE LITERATURE

Na osnovi hitrega razvoja ter zanimanja za lokostrelski šport v Sloveniji je bilo nujno pridobiti čim več usposobljenih strokovnjakov za ta zdravni šport. Moč je dvigniti množičnost in dvigniti kvaliteto le s dobriimi lokostrelskimi strokovnjaki. Lokostrelska zveza Slovenije je lani uspela, da je na tritedensko izpopolnjevanje poslala Franca Vengusta. Vengust je v Ameriki opravil vse tečaje in z dobro oceno dobil tudi naziv mednarodnega trenerja. Pri tem moramo zapisati, da je ta ameriška lokostrelska šola izredno stroga in da so za ključni izpit naredili le trije Evropejci. Med njimi je bil tudi Vengust. Problem, ki se poraja v tem času, je v tem, da bi moral ta naš lokostrelski strokovnjak delovati poklicno. To naj bi bil osnovni cilj srednjeročnega načrta. Z nastanitvijo poklicnega strokovnjaka se bo še bolj dvignila kvaliteta slovenskega lokostrelskega športa. Pri tem

bi usposabljali potreben lokostrelski strokovni kader. To bi bila težnja pri organiziranju seminarjev za klubske trenerje. Pri tem bi se tudi dvignilo strokovno delo v posameznih klubih.

Veliko dela je bilo opravljenega tudi pri strokovni literaturi. V Sloveniji je ni bilo. Treba je bilo prevajati iz ameriških lokostrelskih revij. To ni bilo majhno delo. Skupaj z Zvezo tabornikov Slovenije je izšla brošura »Osnove lokostrelstva«. Osnovni cilj, ki so si ga zadali, je nadaljevanje dela. Potrebno bo obdelati tudi področje informiranja lokostrelcev v Sloveniji s pomočjo glasila Zveze lokostrelcev Slovenije.

Lokostrelci Slovenije imajo lepe načrte, ki jih bodo v tem srednjeročnem načrtu tudi izpeljali. Sistem tekmovanja ostane več ali manj nespremenjen. Treba bo le organizirati več tekmovanj za pionirje in mladince v okviru republike izven tekmovanj za člane. Tekmovali bodo v lanskem ustanovljenem »Alpskem pokalu«, kjer na stopajo lokostrelci Italije, Avstrije, ZRN in Jugoslavije, ki je v field disciplini. Tudi fita pokal Alpe-Adria je dobil izreden napredek ter popularnost v srednji Evropi. To tekmovanje se bo nadaljevalo. Cilj je zagotoviti dosedanje kvaliteto lokostrelskih tekmovanj v drugih lokostrelskih središčih v Sloveniji in izmenjavo srečanj z lokostrelci vzhodnih socialističnih držav z njihovimi nastopi.

Lokostrelski šport v Sloveniji ima lepe načrte za prihodnost. Da jih bodo dosegli, bodo morali krepko delati, da bodo uresničili vse te res dobro načrtovane cilje.

D. Humar

35-let kovinarstva v Železnikih

Oživiljenje 700-letne spretnosti

Letošnji prvi maj v Železnikih proslavljajo nadvse slovesno. V Iskri so predali namenu novo tovarno, kamor so preselili večji del proizvodnje, skupaj s kolektivoma Nika in Tehnice pa so Iskraši ter vsi delovni ljudje in krajanje Železnikov in Selške doline proslavili 35-letnico kovinarstva v Selški dolini. 27. aprila, 1946. leta je bil ustanovni občni zbor proizvodne kovinarske zadruga NIKO Železniki, ki je popolnoma preokrenila življenje v kraju in kasneje v vsej Selški dolini in je sprožila takšen razvoj, kot si ga tedaj niti najpogumnejši niso mogli predstavljati.

»Po končani drugi svetovni vojni, ko so se začeli vračati nekdanji vojaki — partizani, taboriščniki in zaporniki, je domala za vse veljalo, da so bili brez denarja, da jim je primanjkovalo hrane. Vse gospodarske dejavnosti so namreč propadle in tako ni bilo ne dela ne zaslužka, vse to pa je povzročalo nemire in negotovanja med prebivalci. Krajevna, okrajna in republiška oblast je dodelila krajevnemu ljudskemu odboru nekaj denarja, da je bilo moč zaposliti nekaj delavcev pri odstranjevanju ruševin, vendar to ni rešilo problema, saj je bilo tedaj brez kruha več kot 120 družinskih očetov,« se tedanjih časov spominja eden pobudnikov in nosilcev razvoja Železnikov Niko Žumer.

Zato so bile vse bolj glasne razprave, kaj storiti. Krajevne organizacije KP, OF in krajevni ljudski odbor so sklicale zbor volilcev, na katerem je bila soglasno sprejeta resolucija, naj bi iz zaplenjene imovine Johana Globočnika prenesli v Železnike tovarno žeblicev in žice, ki je bila v Ljubljani. Predlog so utemeljili s tem, da je bila zgrajena s kapitalom, ki ga je ustvarilo železarsko v Železnikih in zato pripada temu kraju.

»Bil sem določen, da odnesem resolucijo na ministrstvo za industrijo in rudarstvo LRS,« nadaljuje Niko Žumer. »V nedeljo 22. julija, 1945. leta me je sprejel Franc Leskošek-Luka. Čeprav sem mu razložil naš predlog in opisal hude razmere v Železnikih, se nismo mogli sporazumeti. Tedaj se je namreč težilo k rasti velikih proletarskih centrov in zato ni bilo izglede, da bi ljudska oblast v našem kraju obnovila industrijo.«

Ker so bile razmere vse hujše, je okrožni odbor OF Ljubljana dal predlog za nove pogovore o požitvi Železnikov, ki niso rodili uspehov. Zato so se nazadnje odločili spodbuditi zasebno delo.

»Pred vojno sem imel kovinarsko delavnico za izdelavo pisarniških sponk in risalnih žebličkov z 12 stroji. Po vojni v njej nisem delal, ker sem kot partizan in komunist menil, da ne morem biti privatnik in kapitalist. Vendar sem na pobudo okrožnega odbora pristal, da bi prehodno delali v moji delavnici kasneje pa naj bi našli socialistično obliko podjetja.«

Osvojen je bil predlog, da se ustanovi proizvodna zadruga kovinarjev, ki naj bi združevala kovaške in ključavničarske obrtnike in delavce in 27. aprila, 1946. leta je bil ustanovni občni zbor. Že pred tem pa je Niko Žumer začel pripravljati proizvodnjo ob zagotovitvi danarnega zavoda Slovenije, da bodo dobili milijon dinarjev posojila za obratna sredstva.

»Dobili smo ga polovico obljubljenih vsote in to pod zelo težkimi pogoji. Menico sem prevzel kot lastnik delavnice in sem zanj jamčil z vsem svojim premoženjem. Ker pa je denarni zavod zahteval še poroštvo dveh posestnikov, sta jo konec septembra 1945. leta podpisala še Ivan Prezelj-

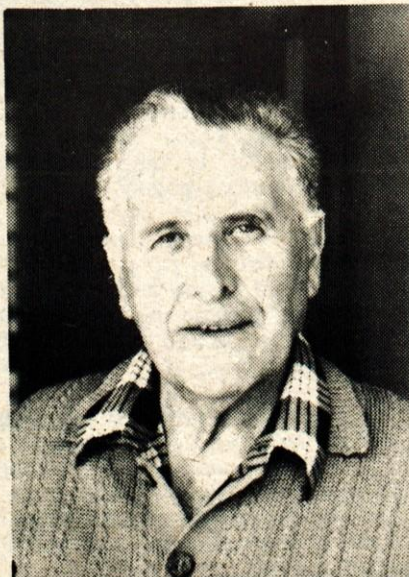
Podgrivar in Filip Gartner-Novakov iz Dražgoš.«

Vzporedno s tem pa so pripravljali vse potrebno za začetek del. Prvi delavec-vajenec je bil Peter Polajnar, ki je do danes ostal zvest Niku. V tej tovarni je že dolga leta direktor. V prostem času je čistil in urejal stroje in tako naredil prve udarniške ure za novo podjetje.

Ustanovno listino so podpisali: Jaka Benedičič, Niko Bertoncelj, Alojz Čemažar, Anton Dolenc, Franc Fajfar, Alojz Jelenc, Jožef Kristan, Jožef Mohorič, Jožef Osenič, Peter Polajnar, Anton Rodič, Janko Šmid, Matevž Šmid, Jožef Torkar, Milan Veber in Niko Žumer. Petnajst jih je bilo, že na dan ustanovitve pa je v njej delalo 16 ljudi in 9 vajencev.

»Ko sem prišel iz vojske, me je Niko Žumer povabil, naj pridem k njemu v delavnico, da bi oživili proizvodno dejavnost in tako sem bil pri snovanju zadruga že od vsega začetka,« pripoveduje Matevž Šmid. »Sicer pa smo se na ustanovitev in delo dobro pripravili. Zadruga organizacija sta vodila izvoljena upravni in nadzorni odbor. Pogoj za sprejem v članstvo zadruga je bilo delovno razmerje in vsak član je tudi moral prispevati svoj delež, mislim, da je znašal 10.000 dinarjev. S tem denarjem smo zagotovili potrebna osnovna sredstva. Delež se je lahko odplačeval v obrokih in sicer od 300 do 500 dinarjev mesečno. Zaslužek zadrugnika pa je tedaj znašal okoli 2400 dinarjev. Delali smo po 10 ur na dan, plačanih smo imeli le 8 ur, ostali zaslužek pa je ostajal v zadrugi in blagajni.«

V zadrugi so tedaj izdelovali pisarniško galanterijo, štedilnike, ključavničarji pa so opravljali razna druga dela za gospodarstvo v dolini. Zanimivo je, da so prvi dan izdelali 6 mehanizmov za registratorje, ob koncu leta 1946 so jih naredili že 300 na dan, leta 1970 pa že 17.000 dnevno.

»Zaradi vse večje proizvodnje in večjega števila delavcev, je Žumrova delavnica postala premajhna,« se spominja Matevž Šmid »in nam je ljudski odbor dodelil izpraznjen kravji hlev, zapuščen in neopremljen vodno elektrarno ter shrambo in avto za kočijo iz nekdanje imovine Johana Globočnika. Vse prostore in elektrarno smo uredili s prostovoljnim delom. Ne da se popisati z kakšnim navdušenjem smo delali. Tekmovali, kdo bo naredil več. Spominjam se, da sem bil vse dni v tovarni, le na kosilo sem hodil domov.«

Zelo se je za Železnikarsko proizvodno zadrugo zanimal tudi ameriški Slovenec Louis Adamič. Brez poprejšnjih stikov je kar dvakrat obiskal kovinarje v Železnikih.

»Z izrednim ponosom sem mu razkazoval stroj za izdelovanje risalnih žebličkov, ki se je meni zdel zelo sodoben in imeniten. Pa je to nekaj časa opazoval in potem dejal, da pri njih v Ameriki dela avtomat tako hitro, da škatle komaj sproti odvažajo. Pri nas pa

Pred dvema letoma so ob 1. maju in obletnici kovinarstva v Železnikih odprli novo tovarno Nika, ki nadaljuje tradicijo kovinarske zadruga.

Izreden razvoj industrije je sprožil tudi stanovanjsko gradnjo. Razen blokov rastejo tudi številna naselja zasebnih hiš.

je ves dan tolkel le za eno škatlo. Ob koncu obiska pa nam je zaželel veliko sreče in dejal: »Pazite, da po petletnem planu ne boste še vedno pet let za moderno industrijo!«

Leta 1949 se je zadruga udeležila prve povojne obrtne razstave v Ljubljani. Izredno zanimanje zanj in njene izdelke je pokazal Boris Kidrič, ki je prav tedaj delal pri snovanju zakona o delavskem samoupravljanju. Zadrugnike je povabil v Beograd, kjer so mu morali do podrobnosti poročati o organiziranosti in delovanju zadruga, zlasti pa o odločanju zadrugnikov.«

»Najbolj jih je zanimalo, kako se obnese odločanje voljenih delegatov v upravnem odboru in kako delavci čuvajo skupno imovino in skrbijo za proizvodnjo in kako delajo, če sami odgovarjajo za kakovost in količino. Seznanili smo ga z našimi izkušnjami in Železnikarji smo lahko ponosni, da smo na ta način pomagali pri začetkih delavskega samoupravljanja,« pravi Niko Žumer, ki je skupaj z Antonom Jelencem in Štefanom Primožičem bil pri Kidriču v Beogradu.

Kovinarska zadruga se je hitro razvijala in osvajala nove proizvode, širila poslovanje in poslovne prostore in desetletnico dočakala s 330 delavci. Ob tej priložnosti so podarili svoj izdelek, magnetni vžigalnik predsedniku republike Josipu Brozu-Titu. 24. maja, 1945. leta so mu ga na Dedinju izročili Franc Fajfar, Drago Perkon in Niko Žumer. Tito se je za razvoj tovarne Niko — leto dni pred tem se je zadruga reorganizirala in preimenovala — zelo zanimal in odobril ukrepe za dodelitev investicijskih kreditov.

Hitro napredek je povzročil izredno velik izbor izdelkov in tako se je leta 1959 izločila iz Nika proizvodnja tehnic in je bilo ustanovljeno novo podjetje Tehnica, proizvodnjo šestil pa so prepustili Kladivarju Žiri. Če se na kratko naštejemo nekaj mejnikov v zgodovini te tovarne, naj povemo, da se je Niko leta 1961 vključil v Iskro, leta 1963 pa je bilo ponovno ustanovljeno podjetje Niko, katerega proizvodni program je pisarniška galanterija in tako 33-letnico kovinarstva danes praznujejo kar tri sodobne delovne organizacije Niko, ki nadaljuje tradicijo proizvodne zadruga, Tehnica in Iskra.

»Takšnega razvoja ni nihče pričakoval,« sta menila tako Niko Žumer, kot Matevž Šmid. Kovinarstvo naj bi po tedanjih predvidevanjih zaposlovalo v Železnikih največ 250 do 300 ljudi, veliko večje možnosti naj bi imela lesna industrija, ki ima surovino doma.

Plavž v gornjem koncu mesta spominja na 700-letno železarsko tradicijo.

L. Bogataj

PRVI V MODI, TEKSTILU,
OBUTVI IN ŽIVILIH!

KAVA 1 kg 75,—

KAUFHAUS
Kometter
FERLACH - NEBEN DER KIRCH

TRGOVINA

Kometter

BOROVlje-PRI CERKVI

Vaš DOM 81

RAZSTAVA IN PRODAJA:
POHIŠTVO
IZDELKI GORENJA
DEKORATIVA
OPREMA ZA ODDIH

7.—18. maja 1981

festivalna dvorana

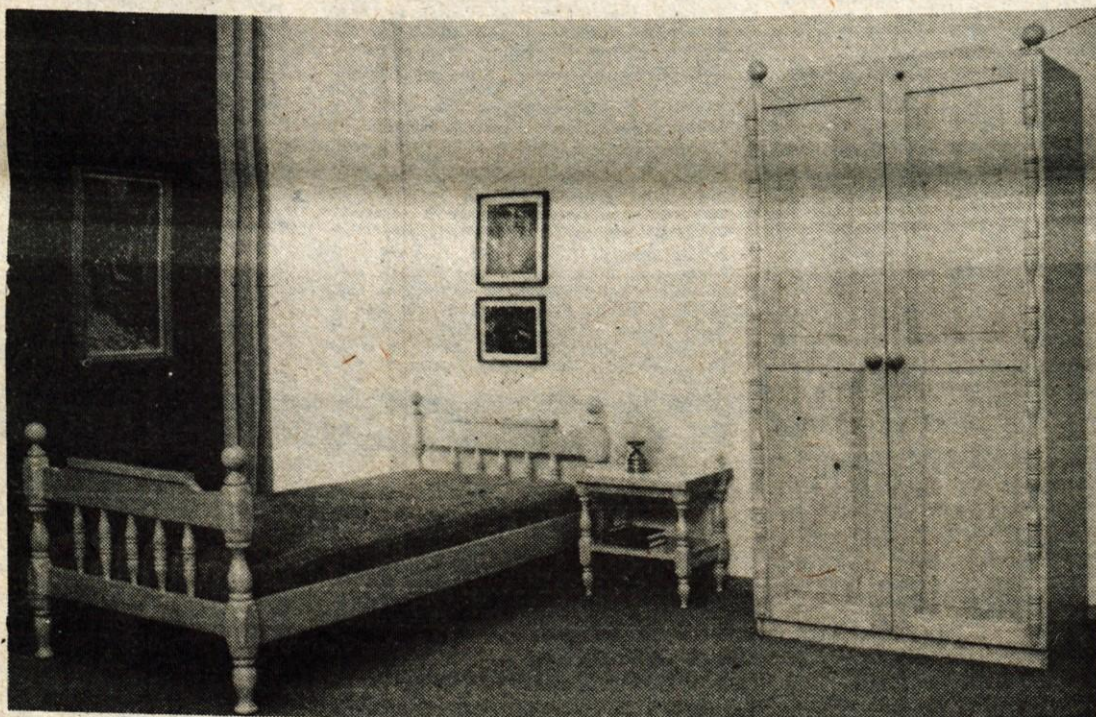
BLED

Odprto vsak dan od 10.—19. ure
tudi v nedeljo

murka

STRUŽENO POHIŠTVO

Naraven les s svojo strukturo in barvo daje toplino in svojstveno prijetnost struženemu pohištvu, ki s svojo bogato obliko sprošča in osvobaja človeka v domačem ambientu. Struženo pohištvo s svojimi razkošnimi oblikami in dimenzijami poudarja trdnost in trpežnost, z barvami pa nam pomaga pri usklajevanju in poživitvi prostora. Struženo pohištvo ki zajema omare in postelje z nočnimi omaricami, s svojo uporabno funkcijo omogoča prilagajanje prostoru po širini in višini ter namenu. Služi nam lahko za vsakdanji počitek, prijeten oddih na dopustu, vikendu ali hotelu.

Struženo pohištvo je izdelano iz prvovrstnega masivnega smrekovega lesa, površinsko obdelano v naravni barvi lesa ali z lužili in lakirano s prozornim nitro lakom v pol mat izvedbi.

PRODAJAJO V POSLOVALNICI LIP BLED NA REČICI tel. 064-77-161
IN ŠTEVILNIH TRGOVINAH S POHIŠTVOM.

**lip
bled**

lesna industrija
64260 Bled ljubljanska c. 32
telefon: 064-77661
telegram: lip bled
telex: 34 525 yu lipex

ČEPRAV JE ZIMA
SPET POKAZALA SVOJE ZOBE,

PA SE ČAS DOPUSTOV KLJUB VSEMU
VEDNO BOLJ PRIBLIŽUJE

Tudi
Veleblagovnica

nama

ŠKOFJA LOKA IN BLAGOVNICA CERKNO
zato

je že pripravila
pestro ponudbo in lepo izbiro

- moških, ženskih in otroških bombažnih majic s kratkimi rokavi,
- moških, ženskih in otroških kopalk
- različnih potrebščin za kopanje, za izlete na morje ali v planine
- dobrih in kvalitetnih preparatov za sončenje in
- vsega ostalega, kar naj omogoči vsej družini prijeten oddih

VELEBLAGOVNICA

nama

vam že omogoča,
da si pravočasno lahko nakupite
vse, kar boste potrebovali za dopust
ali oddih ob morju ali v planinah.

MAZDA

Pri nas dobite vse vrste
športnih in tekmovalnih
koles po ugodnih cenah.
Davek dobite povrnjen.

MAZDA ZASTOPSTVO IN SERVIS

HEINZ VERATSCHNIG
BOROVlje — FERLACH

LESNO GALANTERIJSKI OBRAT
Jesenice
Zgornji Plavž 13

Razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA —
DIREKTORJA

Za direktorja je lahko imenovan kandidat, ki poleg splošnih moralno političnih vrlin izpolnjuje še naslednje pogoje:

- visokošolska izobrazba lesne ali podobne smeri z 2 letno prakso na vodilnem delovnem mestu,
- lesni tehnik s 5 letno prakso na vodilnem delovnem mestu,
- VK delavec lesne stroke z 10 letno prakso na vodilnem delovnem mestu

Razpis velja 15 dni po objavi. Mandat traja 4 leta.

Kandidati bodo pisмено obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri. Kandidati so dolžni k svoji vlogi priložiti še listine, s katerimi izkazujejo predpisane pogoje.

Stanovanja ni na razpolago.

Vloge je treba poslati na naslov: Lesno galanterijski obrat Jesenice, Zg. Plavž 13, Za razpisno komisijo.

GRAŠKI VELESEJEM
25. APRIL- 3. MAJ 1981

MALI
GLASI
telefon
23-341

PRODAM

Prodajam viseče PELARGONIJE
(piki). Inž. Marjan Gomzi,
MARJA - Podbrezje 135
eno strešno opeko (dvokril-
na, 140 x 140, vratna krila,
vrata, zidan L štedilnik,
opeko) zelo ugodno prodam.
Kajuhova 11, tel. 28-783 3945
Prodajam trosed in dva FOTELJA.
Milenko, Ul. 1. avgusta 5,
3946
Prodajam televizor, prodam DESKO
in različne elemente.
Planina 16, Kranj, telefon
3947
Prodajam PRAŠICE, težke od 35 do
3948
Prodajam Teličko za pleme in
teletom. Podreča 45,
3949

Prodajam BETONSKO ŽELEZO,
premera 12, DESKE za napušč in
PUNTE. Beleharjeva 45, Senčur
3950
Prodajam 150 kg težkega PRAŠICA
za zakol. Poženik 39, Cerklje 3951
Prodajam dve KOLESI: ženskega in
fantovskega; od 6 do 10 let starosti.
Lahovčev 66, Cerklje 3952
Prodajam sedem tednov stare PRA-
ŠICE. Šenturska gora 3, Cerklje
3953
Prodajam mesnatega PRAŠICA,
težkega 100 kg. Polica 9, Naklo 3954
Prodajam 6 dni starega BIKCA za
rejo. Golob Janez, Struževo 12,
Kranj 3955
Prodajam stojajo strojno REZAL-
KO, 4 kW, 6200 obratov, za rezanje
kovinskih profilov. Tel. 064-26-168
3956
Prodajam kolutna MAGNETOFO-
NA telefonken, HI-FI stereo, in
philips, 4 stezna, 4 brzine, AVTO-
RADIOKASETOFON aiko stereo
in KASETOFON aiwa. Pot v Bit-
nje 8, Kranj 3957

Prodajam KOKOŠI nesnice, stare
10 mesecev. Rupa 37, Kranj 3958
Prodajam 2000 kg lepega SENA in
OTAVE. Šolar, Ljubno 105, Podnart
3959
Prodajam 30 kv. m hrastovega
klasičnega PARKETA, I. vrste. Te-
lefon 24-269 3960
Prodajam PRALNI STROJ go-
renje, potreben manjšega popravila.
Žumer, Planina 17, Kranj 3961
Prodajam globok, italijanski
OTROŠKI VOZIČEK. Tel. 25-345
3962
PSA - dalmatinskega braka, ro-
dovnik, starega 2 leti, prodam. Go-
dec Tone, Vodnikova 8, Bohinjska
Bistrica 3963
Prodajam traktorski OBRACAL-
NIK za seno 220 in PUHALNIK
tajfun. Telefon 061-722-480 3964
Prodajam semenski KROMPIR
igor. Stare Jože, Dragočajna 9,
Smlednik 3965
Prodajam dolgo belo POROČNO
OBLEKO, št. 38-40, s klobukom.
Pintar, Šutna 90, Žabnica, telefon
44-657 3966
Prodajam nerabljen ŠOTOR indu-
plati Jarše za 3 osebe. Malovrh
Marinka, Galetova 15, Kokrica -
Kranj 3967
Prodajam KRAVO po teletu. Dvor-
ska vas 30, Begunje na Gorenjskem
3968
Prodajam tračno ŽAGO, FOTO-
APARAT zenit E. AMIJA 8: letnik
1973; in 1971 po delih. Tel. 70-237
Prodajam PEČ küppersbusch staro
eno leto. Mavčiče 10 3995
Prodajam ROŽE - BRŠLINKE,
črnobeli TELEVIZOR, MOPED T
12 in novo dansko kombinirano
litoželezno PEČ za centralno, 45.000
cal. Milje 33, Kranj 3996
Prodajam MOTOR za čoln Tomos
- 18 in gumijast COLN sport Beo-
grad. Tepina, Planina 16, Kranj,
telefon 21-631 3997
Prodajam KOMBI PLOŠČE, eno-
stranske, 5 cm. Telefon 25-345 po-
poldan 3998
GRADITELJI HIŠ! Prodajam
OPAŽE, PUNTE in BANKINE, vse
komplet za ploščo, 12 x 10, PLOHE
(7 cm). Sifra: Ugodno 3999
Poceni prodajam SPALNICO, svet-
le barve. Informacije po telefonu
064-26-977 4000
Prodajam 2500 kom. OPEKE - mo-
delarni blok. Tel.: 25-478

Prodajam dobro ohranjen CITRO-
EN GS club letnik december 1975,
prva registracija oktobra 1976. Ži-
vanovič, Triglavsko 41, Radovljica
3975
Prodajam R-12 TL, letnik 1975,
prevoženih 66.000 km. Informacije
po tel. 23-400 3976
Prodajam WV 1200, letnik 1966,
1500 po generalni, cena 3 SM.
Strupi, Ul. 1. avgusta 7, Kranj 3977
Prodajam ohranjeno LADO 1200,
Pot na Jošta 36, Kranj 3978
Ugodno prodajam ZASTAVO 101,
letnik 1976, prevoženih 74.000 km.
Kranj - Stražišče, Tominčeva 33
3979
Prodajam MOPED 14 TLS, letnik
1974, 3.000 km, odlično ohranjen.
Stare, Koroška 12, Koroška Bela,
tel. 82-104 3980
Prodajam DKW 1000 S po delih.
Svetina Vinko, Koritno 9, Bled 3981
Ugodno prodajam R-4, letnik 1979,
Informacije po telefonu 22-534 vsak
dan od 12. do 15. ure. Ribnikar
Nada, Stritarjeva 2, Kranj 3982
Prodajam karambolirano ZASTA-
VO 750, letnik 1977, in Z-750, letnik
1974. Voklo 47, Senčur 3983
Prodajam dobro ohranjen MOTOR
giler, 250 ccm. Sorč Janez, Log 11,
Bohinjska Bistrica 3984
Prodajam ZASTAVO 101, celo ali
po delih. Dimitrov Rade, Hrašče 50,
Kranj 3985
Prodajam R-12, letnik 1975/76
(lahko gradbeni material ali ček).
Olševšek 27, Predvor 3986
Prodajam FIAT 124, celega ali po
delih. Žerovnik Jože, Voglje 53, Sen-
čur 3987
Prodajam LADO, letnik 1972. Mau-
rer Vinko, Langusova 5, Radovljica
3988
Prodajam ZASTAVO 101 M (novi).
Ponudbe pod: kredit 3989
Po zelo ugodni ceni prodajam
KOMBI IMV, letnik 1972. Ogled
vsak dan od 10. ure dalje. Salkič
Husein, Grajska 23, Bled 3990
Ugodno prodajam ZASTAVO 750,
letnik 1970, registrirano do aprila
1982. Naslov v oglašnem oddelku.
3991
Prodajam ZASTAVO 750, registri-
rano do aprila 1982. Kokra 66, Je-
zersko 3992
DIANO 6 L, letnik 1978, registri-
rano do novembra 1981, ugodno pro-
dam. Informacije po tel. 064-77-406
3993
Prodajam dobro ohranjen AMI 8
break, po zmerni ceni. Informacije
po tel. 75-847 vsak dan popoldan
3994

KUPIM
Smrekove in jesenove, lepe, suhe,
PLOHE, kupim. Polak, Bled, Ko-
ritenska 27 4001
Kupim motorno KOSILNICO, v
dobrem stanju, za košnjo travnika.
Naslov v oglašnem oddelku. 4002
Kupim vrtno KLOPI z železnim
ogrodjem. Hraše 22, Lesce 4003

VOZILA
ZASTAVO 101, letnik 1976, pro-
dam. Mihelič, Radovljica, Gorenj-
ska 30 3790
Prodajam ZASTAVO 750 S, letnik
december 1978. Telefon 064-62-581
3804
Prodajam dobro ohranjen CITRO-
EN GS 1220, 1974. Možnost obroč-
nega odplačila. Alpska c. 94, Lesce
3837
ZASTAVO 750, dobro ohranjeno,
letnik 1969, registrirano do 25. 11.,
poceni prodajam. Kropivšek Bojan,
Strahinj 101, Naklo 3838
Prodajam TAM 5000 - kasonar.
Lončar, Breg 6, Tržič 3843
Prodajam AUDI 60, letnik 1968,
Žargaj Franci, Bistrica 178, Tržič
3848
Prodajam R-4, letnik 1975. Dolen,
Golnik 30 3970
BMW 500 ccm, letnik 1953,
30.000 km, brezhiben, TOMOS 14
TL, 4 prestave, nov in AMI 8, letnik
1972, vse ugodno prodajam. Pot v Bit-
nje 8, Kranj 3971
Prodajam novo JAWO 350 s priko-
lico, kompletno ali po delih. Pavlič,
Kidričeva 26, Kranj 3972
Prodajam ZASTAVO 750, letnik
1968, obnovljeno. Tel. 064-60-435
3973
Prodajam JAWO 350 ccm. Pože-
nik 39, Cerklje 3974

NARAVNO ZDRAVILIŠČE
TRIGLAV
Mojstrana

Po 42. in 54. členu Statuta razpisna komisija
razpisuje dela in naloge

RAČUNOVODJE (reelekcija)

Od kandidatov pričakujemo

- da imajo višjo ali srednjo izobrazbo ekonomske smeri,
- da imajo štiri leta delovnih izkušenj pri opravljanju
enakih ali podobnih del in nalog.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjeva-
nju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov Naravno
zdravilišče Triglav, Savska 2, 64281 Mojstrana.

O izidu razpisa bodo kandidati obveščeni v osmih dneh
po izboru.

ISKRA - TOZD Tovarna go-
spospodinjskih aparatov Reteče 4 išče
upokojenko za delo v popoldanskem
času po pogodbi, 20 ur tedensko. Za
naloge čiščenja tovarniških prosto-
rov. Osební dohodek je 40 din neto
na uro. Interesentke naj se osebnó
zglasijo v splošno-pravno kadrov-
skem sektorju TOZD 4011
RESTAVRACIJA TEXAS Lesce
zaposli takoj samostojnega KU-
HARJA ali KUHARICO. Vse po-
trebne informacije po tel. 74-366
4012

ŽIVINOREJSKI
VETERINARSKI ZAVOD
GORENJSKE

DEŽURNI VETERINARJI

od 30. 4. do 8. 5. 81

Za občini Kranj in Tržič

TERAN Janez, dipl. vet.,
Kranj, Vrečkova 5, telefon
26-357 ali 21-798

LIKOSAR Dušan, dipl.
vet., Visoko 45 a, tel. 28-772

Za občino Škofja Loka

VODOPIVEC Davorin, dipl.
vet., Gorenja vas 186, telefon
68-310

KRIŽNAR Miro, dipl. vet.,
Godešič 134, tel. 62-130

Za občini Radovljica
in Jesenice

PAVLIČ Franc, dipl. vet.,
Zasip, Stagne 24, tel. 77-639

Dežurna služba pri Živi-
norejskem veterinarskem
zavodu Gorenjske v Kranju,
Iva Slavca 1, tel. 25-779 ali
22-781 pa deluje neprekinje-
no.

OBVESTILA

SERVIS: za čiščenje »tepihov«,
tapisoma in itisona. Čistim za za-
sebni in družbeni sektor. Telefon
25-819 od 14. do 20. ure 2224

PRALNE STROJE popravljam v
Škofji Loki in okolici. Naročila po
tel. 064-62-848 3722

Opravljam vsa KROVSKA in
HIDROIZOLACIJSKA dela. Milu-
tinovič, Savska c. 24, Kranj 4013

PRIREDITVE

TRGOVCI
Ansambel TRGOVCI vabi na
I. MAJSKI PLES v petek ob 18. uri
v dvorani na Primskovem 4014

OSTALO

Prepovedujem PAŠO in prevoz na
parcelah št. 607-608 k.o. Srednja
Radovna. Jan Anton, Mevkuš 15,
Zg. Gorje 4015

Iščem VARSTVO za 7 mesecev
starega dojenčka v dopoldanskem
času; v Cerkljah, Zalogu ali okolici.
Zg. Brnik 95, Cerklje 4016

Prepovedujem vsako pašo na par-
celi št. 944 Zg. Kozjak k.o. Sp. Gorje
(do preklica). Ferjan Jože, Sp. Laze
4, Zg. Gorje 4017

Iščemo mlajšega upokojenca za
čuvanje živine na ograjenem pašni-
ku. Ponudbe pošljite Pašnemu
odboru Selca nad Škofjo Loko 4018

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek TK Go-
renjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska
pravica, Ljubljana. Naslov uredništva
in uprave lista: Kranj, Mose Pijadeta 1.
- Tekoči račun pri SDK v Kranju: šte-
vilka 51500-603-31999 - Telefoni: n. c.
23-341, glavni urednik, odgovorni ured-
nik in uprava 21-835, redakcija 21-860,
komercialna - propaganda, naročnina,
mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Individualna polletna naročnina
250,- din, za inozemstvo preračunano
v valuto vključno s poštnino.
Oproščeno prometnega davka po pri-
stojnem mnenju 421-1/72.

Tiho, kot je živela, je tudi odšla naša ljubljena

JASNA

Pripomnili smo jo v ponedeljek, 27. aprila, na kranjsko
pokopališče

Pokopom in vsem, ki ste ji poklonili cvetje, iskrena hvala!

DRUŽINI BEŠLAGIČ in BLATNIK!

Kranj, Trbovlje, 28. aprila 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubljenega moža in očeta

FRANCA BOHINCA

p. d. Travnarjevega ata iz Palovč

iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem
in znancem za nesebično pomoč, izrečena sožalja, darovane
rože in cvetje ter za spremstvo na pokopnikovi zadnji poti. Hvala
tudi župniku za poslovične besede in lepo opravljen obred,
pevcem za poslovične pesmi ter organizaciji ZB za govor ob
odprtem grobu.

Vsem, prav vsem, še enkrat hvala!

ZALUJOČI VSI NJEGOVI!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame, babice
in tete

ALOJZIJA KURAT

iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano
cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

VSI NJENI!

Kokrica, 23. aprila 1981

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše najdražje žene,
mame, stare mame, prababice, sestre in tete

JERICE ROZMAN

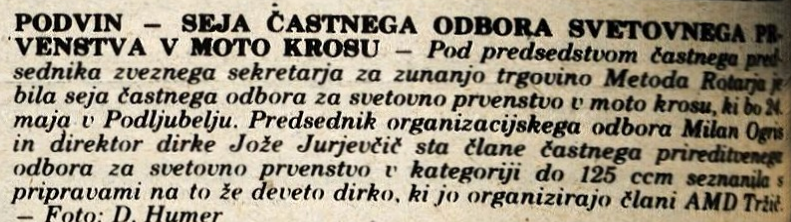
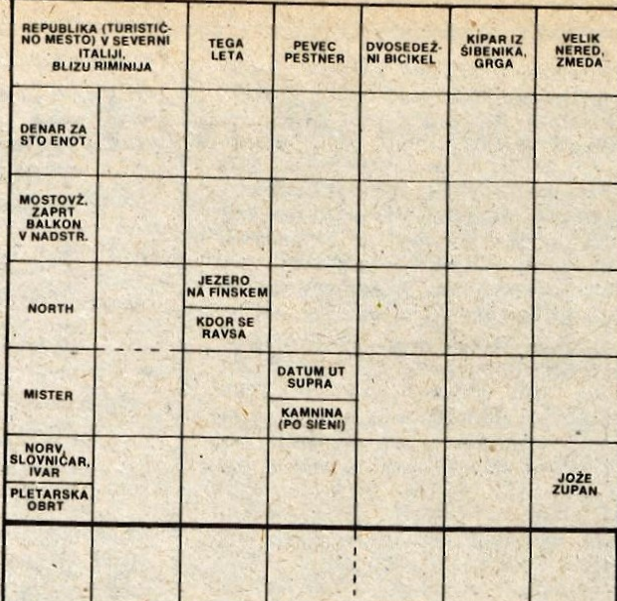
roj. Pavec

iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje,
darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem Alpetoura
Škofja Loka, kooperantom poslovalnice Kranj, sodelavcem šole Simon Jenko Kranj. Iskrena hvala
dr. Hribniku za dolgoletno zdraviljenje in obiske na domu, gospodu župniku za pogrebni obred in
pevcem s Kokrice za žalostinke.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

VSI NJENI!

Goriče, 20. aprila 1981

NESREČE

ZAPELJAL S CESTE

Selca — V petek, 24. aprila, ob 14. uri se je na regionalni cesti v Selcah pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Alojz Nediževc (roj. 1936) z Bukovice je peljal proti Škofji Loki, ko je na ravnem delu ceste nenadoma zapeljal v desno na travnati del in trčil v betonski stebel ograjni in nato še v električni drog. V nesreči si je 4-letna hči Petra, ki je bila na zadnjem sedelu, zlomila nogo. Škode na vozilu pa je za 40.000 din.

pripeljal v ovinek po sredini ceste nasprotni smeri pa je tedaj prijel voznik osebnega avtomobila B. Djujkić pravilno po svoji desni. Prav se je voznik Djujkić ustavil skrajno desno, ga je tovornjak in vlekkel nazaj okoli 6 metrov. srečo ni bil v nesreči nihče ranjen, škoda na vozilih pa je za 65.000

SOPOTNICA UMRLA

Zvirce – V nedeljo, 26. aprila, ob 1.20 uri zjutraj se je na magistralni cesti Podtabor–Ljubelj pri vstopu v huda prometna nezgoda. Povzročil jo je osebnega avtomobila Rafko Mohorčič (roj. 1959) iz Kranja, je vozil proti Kranju proti Trziču. Na ravni delu ceste v Zvirčah je z zastavo v dežju in megli, saj je bila vidljivost 50 metrov, zapeljal s ceste in trčil v obvestilno tablo in v drsno ograjo. Nesreči sta bila huje ranjena osebnika Franc Čarman (roj. 1929) iz Kranja in Marija Gričar (roj. 1930) iz Trziča, ki je nekaj ur kasneje v jeseniški bolnišnici za posledice umrla. Škode na vozilu je za 70 din.

TRČIL V PARKIRAN AVTO

Radovljica — Na magistralni cesti med Vrbo in Lescami se je v petek, 24. aprila, nekaj pred 16. uro pripetila prometna nezgoda zaradi voznikove neprevidnosti. Voznik osebnega avtomobila Miroslav Cesar (roj. 1941) z Rečice pri Radovljici je vozil proti Lescam v koloni petih vozil, ko je nenadoma zapeljal v desno s ceste, nekaj časa vozil po bankini nato pa trčil v avtomobil, ki je bil zaradi okvare parkiran izven ceste. V trčenju ni bil nihče ranjen, škode na vozilih pa je za 120.000 din.

TOVORNJAK PO SREDI CESTE

Kranjska gora - V soboto, 25. aprila, ob 16.30 se je na magistralni cesti v Logu pri Kranjski gori pripetila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik tovornega avtomobila s priklopnikom švedske registracije Edwin Jan Gustavsson je vozil proti Jesenicam prehitro, čeprav je pred ovinkom v Logu znak za omejitve hitrosti na 40 km na uro. Voznik tovornjaka je

TRČIL V DREVO

Zvirce — V nedeljo, 26. aprila 1989, se je na regionalni cesti Zvirčah pripetila prometna nesreča zaradi neprimerne hitrosti in nepazljivosti. Voznik osebnega avtomobila Janko Pavlin (roj. 1968) iz Podbrezja je iz neznanega vzroka zapeljal v desno in trčil v drevo. Nesreči je bil voznik le lažje ranjen, škoda na avtomobilu je za 300.000 din.

Popravek

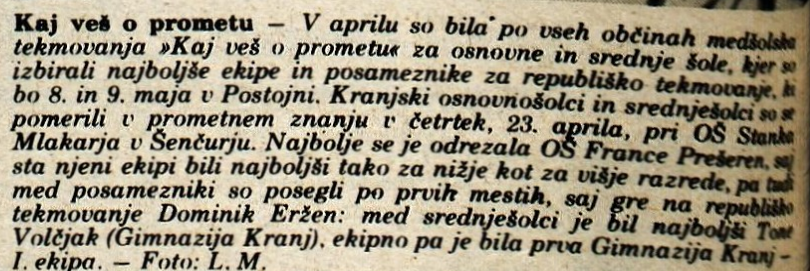
V prejšnji številki se je v članku Zaradi dveh hlebov kruha na 20. strani napačno zapisalo, da sta stekla proč Ačimovič in Hudovernik... Pravilno je, da sta stekla proč vsak s svojim hlebom kruha Ačimovič in Žmitek.

Ogenj v garaži

Naklo – V petek, 24. aprila, okoli 20. ure je začelo goreti v garaži Janka Podobnika v Naklem. Lastnik je popoldne v garaži z deskami obijal strop, po končanem delu pa je pozabil izkjučiti improvizirano električno svetilko. Od žarnice se je močno segrel tram in se vnel, ogenj pa se je razširil na vse leseno ostrešje. Škode je za približno 15.000 din. Ogenj so pogasili gasilci.

Nezgoda s traktorjem

Bašelj — V četrtek, 23. aprila, dopoldne se je s traktorjem ponesrečil Peter Cuderman (roj. 1927) iz Bašlja. Cuderman je hotel s traktorjem Univerzal 445 izrjavati drevo, tako da ga je privezal z verigo in hotel nekajkrat potegniti s traktorjem; pri tem pa je traktor s prednjimi kolesi dvignilo in se je prevrnil ter pokopal pod seboj voznika. Na pomoč so ponesrečenemu priskočili sosedje in ga potegnili izpod traktorja. Huje ranjenega so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

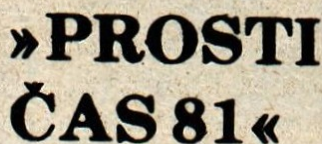
**Naslednja številka
Glasa bo izšla
v torek, 5. maja.**

Kako na Jošt?

Na predvečer 1. maja bo cesta od Javornika do Jošta zaprta od 16. do 23. ure, 1. maja pa od 7. ure naprej. Najbolje je, da se te dni na Jošt odpravimo peš in avtomobile pustimo ob vznožju.

Nevarnost plazov

Vršič — Cesta čez Vršič je bila splužena že 22. aprila, ko so stroji prebili okoli 2 metra debele snežne zamete. Vendar pa je v zadnjih dneh mrzlo in slabo vreme ponagajalo in zasulo vršiški prelaz. Cestno podjetje Kranj je sicer vse dni cesto plužilo, da bi bila pripravljena za prehod štafete mladosti na primorsko stran. Tako so včeraj, v torek, zjutraj preorali cesto, na kateri je čez noč zapadlo novih 60 cm snega, z druge strani pa je plužilo novo-goriško cestno podjetje. Vendar pa so prelaz takoj nato, ko je odšla štafeta, zaprli zaradi nevarnosti plazov. Česta bo zaprta do nadaljnjega; to je toliko časa, dokler se novi sneg ne bo sprejel s staro podlago.

6. strokovni sejem
ponudb za izkoriščanje
prostega časa,
konjičke in potovanja

Celovec
sejemski prostor
7. do 10. maja 81

Prvič sejem za seniorje.

čolni, šotori, avtomobileke prikolice in pribor za taborjenje, moda za rekreacijo, potreščine za konjičkarje, modelarstvo, informacije o dopustih in potovanjih, športni rekviziti, oprema za ribolov, lov in jahanje

Celovški sejem avtomobilov

**Brezplačne poiskusne vožnje z avtomobilskimi prikolicami. Na-
gradnji natetaj z dragocenimi nagradami (potovanja z letalom,
pribor za taborjenje, športni rekviziti)**